

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİNİN SUSKUNLUK SARMALI
BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: TÜRKİYE - İSPANYA
KARŞILAŞTIRMALI TREN TESTİ UYGULAMASI**

SEKİNE İPEK

MEDYA VE İLETİŞİM SİSTEMLERİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

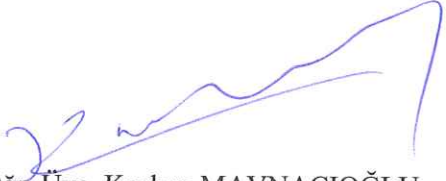
DANIŞMAN
Doç. Dr. Müge Demir Ayrıl

İSTANBUL-2020

KABUL ve ONAY SAYFASI

Enstitümüz Medya ve İletişim Sistemleri Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Sekine İPEK tarafından hazırlanan “*Dijital Flört Şiddetinin Suskunluk Sarmal Bağlamında İncelenmesi: Türkiye ve İspanya Karşılatırmalı Tren Testi Uygulanması*” isimli tez savunma sınavı 03.01.2020 tarihinde İstanbul Medipol Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapılmış olup aşağıda belirtilen jüri tarafından değerlendirilerek, **OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU** ile yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Müge DEMİR AYRAL
İstanbul Medipol Üniversitesi
Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üye. Korhan MAVNACIOĞLU
İstanbul Medipol Üniversitesi
Sınav Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üye. Ozan GÜNEL
Beykent Üniversitesi
Sınav Jüri Üyesi

İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 06 / 01 / 2020 tarih ve 2020 / 01 - 02 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. Mergen TUNC YÜCEL
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı herhangi bir davranışımı olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tez çalışmasında ve yazım sırasında patent ve telif haklarımı ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

Tez Sahibinin Adı Soyadı

İmza

Sekine İpek

ÖZET

Dijital Flört Şiddetinin Suskunluk Sarmalı Bağlamında İncelenmesi: Türkiye ve İspanya Karşılaştırmalı Tren Testi Uygulaması

Dijital flört şiddeti, partnerlerin birbiri üzerinde güç ve kontrol sağlamak için uyguladığı her türlü davranışın dijital araçlar kullanılarak gerçekleştirilmesidir. Suskunluk sarmalı kuramına göre kişiler kendi düşüncelerinin algıladıkları toplumsal kanaatle çeliştiğini düşünüyorsa dışlanma korkusu hissederek sessizleşmektedir. Araştırmanın amacı, dijital flört şiddetinin toplumsal kabul durumunu suskunluk sarmalı kuramı bağlamında incelemektir. Bu amaca uygun olarak Tren Testi dijital flört şiddeti konusuna uyarlanmıştır. Tren testi ile dijital flört şiddetinin konuları olan, sosyal medya hesaplarına müdahale, takip amaçlı konum talebi, ısrarlı arama, dijital araçların karıştırılması ve onay dışı cinsel içerikli mesaj yaptırımları incelenmiştir. Tren testi, 160 İspanyol (80 kadın / 80 erkek) ve 160 Türk (80 kadın / 80 erkek) katılımcıya uygulanmıştır. Tüm katılımcılar, yaşları 18 ila 25 yaş arasında değişen iletişim fakültesi öğrencileridir. Araştırmanın sonucuna göre, hem Türk hem de İspanyol katılımcıların çoğunluğu dijital flört şiddetine ait durumları ilişki içinde kabul edilemez olarak görmektedir. İspanyol katılımcılar, dijital flört şiddeti durumlarına bağlı tutumları her ne olursa olsun zıt düşünce karşısında yüksek oranda konuşma eğilimi sergilemiştir. Dijital flört şiddeti durumlarını kabul edilemez bulan Türk katılımcılarda ise suskunluk sarmalı hâkimdir. Dijital flört şiddetini kabul edilemez bulan Türk katılımcılar sessiz çoğunluğu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Flört Şiddeti, Suskunluk Sarmalı, Siber Şiddet, Flört Şiddeti, Tren Testi

ABSTRACT

Investigation of Digital Dating Abuse in the Context of Spiral of Silence: Turkey and Spain Comparative Train Test Implementation

Digital dating abuse is the realization of all kinds of behaviors that partners use to provide power and control over each other using digital tools. According to the spiral of silence theory, if people think that their thoughts contradict the perceived public opinion, they become silent by feeling fear of isolation. This study aims to examine the social acceptance of digital dating abuse in the context of the spiral of silence theory. To this end, the Train Test was adapted to the issue of digital dating abuse. The issues of digital dating abuse were examined with the train test such as: intervention in social media accounts, request a location to stalk, persistent calls, spying digital tools, and sending sexual messages without consent. The train test was applied to 160 Spanish (80 female / 80 male) and 160 Turkish (80 female / 80 male) participants. All participants aged 18 - 25. The participants were students of the Communication Faculty. According to the results of the study, both Spanish and Turkish participants consider that digital dating abuse is unacceptable. The Spanish participants tend to speak at a high rate against opposing opinions, regardless of their attitudes related to digital dating abuse. Spiral of silence prevails among Turkish participants who consider that digital dating abuse is unacceptable. Turkish participants, who consider that digital dating abuse is unacceptable, are the ones who make up the majority of silent.

Keywords: Digital Dating Abuse, Spiral of Silence, Cyber Violence, Dating Abuse, Train Test

ÖNSÖZ

Araştırmanın amacı, dijital flört şiddetini suskunluk sarmalı kuramı bağlamında incelemektir. Bu amaca uygun olarak Tren testi dijital flört şiddeti konusuna uyarlanarak İspanya’da ve Türkiye’de uygulanmıştır. Bulgular analiz edilmiştir. Çalışmamız, dijital flört şiddeti konusunda algılanan toplumsal kanaatin resmini çizmesi açısından önemlidir. Bu sayede dijital flört şiddetiyle mücadeleye katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve deneyimi ile bana yol gösteren, güvenini her zaman hissettiğim değerli tez danışmanım Doç. Dr. Müge Demir Ayrıl’a, araştırmaya destek olan İstanbul Medipol Üniversitesi ve Castilla - La Mancha Üniversitesi İletişim Fakültesi’ne, her zaman yanımda olan ve bana güç veren aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ.....	v
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM SUSKUNLUK SARMALI KURAMI

1. SUSKUNLUK SARMALI KURAMI	3
1.1. TOPLUMSAL KANAAT VE DIŞLANMA TEHDİDİ.....	7
1.2. DIŞLANMA KORKUSU VE SOSYAL ETKİ	9

İKİNCİ BÖLÜM DİJİTAL ÇAĞ VE DİJİTAL ŞİDDET

2. DİJİTAL ÇAĞ VE DİJİTAL ŞİDDET	14
2.1. DİJİTAL ÇAĞ	15
2.2. ŞİDDET KAVRAMI	18
2.3. ŞİDDETİN DİJİTALLEŞMESİ	21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ

3. DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ.....	25
3.1. KAVRAMSAL OLARAK “FLÖRT”	25
3.2. FLÖRT ŞİDDETİ	28
3.3. DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ	31

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM TREN TESTİ

4. TREN TESTİ	33
4.1. AMAÇ	34
4.2. YÖNTEM	34
4.3. KAPSAM.....	35
4.4. HİPOTEZLER	36
4.5. BULGULAR.....	28
SONUÇ	99
KAYNAKLAR	107
EKLER.....	116
ÖZGEÇMİŞ	128

TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo 1: Katılımcı Dağılım	38
Şekil 1.1: Katılımcı Dağılım - Türk	38
Şekil 1.2: Katılımcı Dağılım - İspanyol	38
Tablo 2: Durum1	39
Şekil 2: Durum1	39
Tablo 3: Durum1 - Milliyet.....	40
Şekil 3.1: Durum1 - Türk.....	40
Şekil 3.2: Durum1 - İspanyol.....	40
Tablo 4: Durum1 – Milliyet - Cinsiyet	41
Şekil 4.1: Durum1 – Türk - Kadın	42
Şekil 4.2: Durum1 – Türk - Erkek	42
Şekil 4.3: Durum1 – İspanyol - Kadın	42
Şekil 4.4: Durum1 – İspanyol - Erkek	42
Tablo 5: Kabul1	43
Şekil 5.1: Durum1- Kabul Edilebilir.....	43
Şekil 5.2: Durum1 – Kabul Edilemez	43
Tablo 6: Kabul1 - Milliyet	44
Şekil 6.1: Durum1- Kabul Edilebilir – Türk	45
Şekil 6.2: Durum1 - Kabul Edilemez – Türk.....	45
Şekil6.3: Durum1 - Kabul Edilebilir – İspanyol	45
Şekil 6.4: Durum1- Kabul Edilemez - İspanyol.....	45
Tablo 7: Kabul1 – Milliyet – Cinsiyet	46
Şekil 7.1:Durum1-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın.....	47
Şekil 7.2:Durum1 - Kabul Edilemez – Türk - Kadın.....	47

Şekil 7.3:Durum1-Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın.....	47
Şekil 7.4:Durum1-Kabul Edilemez-İspanyol- Kadın.....	48
Şekil 7.5:Durum1-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek.....	48
Şekil 7.6:Durum1-Kabul Edilemez-Türk-Erkek.....	48
Şekil7.7:Durum1-Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek.....	48
Şekil7.8:Durum1-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek.....	48
Tablo 8: Durum2.....	51
Şekil 8: Durum2.....	51
Tablo 9: Durum2 - Milliyet.....	52
Şekil 9.1: Durum2 - Türk.....	52
Şekil 9.2: Durum2 - İspanyol.....	52
Tablo 10: Durum2 – Milliyet - Cinsiyet.....	53
Şekil 10.1: Durum2 – Türk - Kadın.....	54
Şekil 10.2: Durum2 – Türk - Erkek.....	54
Şekil 10.3: Durum2 – İspanyol - Kadın.....	54
Şekil 10.4: Durum2 – İspanyol - Erkek.....	54
Tablo 11: Kabul2.....	55
Şekil 11.1: Durum2- Kabul Edilebilir.....	55
Şekil 11.1: Durum2 – Kabul Edilemez.....	55
Tablo 12: Kabul2 - Milliyet.....	56
Şekil 12.1: Durum2- Kabul Edilebilir – Türk.....	57
Şekil 12.2: Durum2 - Kabul Edilemez – Türk.....	57
Şekil 12.3: Durum2 - Kabul Edilebilir – İspanyol.....	57
Şekil 12.4: Durum2- Kabul Edilemez - İspanyol.....	57
Tablo 13: Kabul2 – Milliyet – Cinsiyet.....	58
Şekil 13.1:Durum2-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın.....	59

Şekil 13.2:Durum2 - Kabul Edilemez – Türk - Kadın.....	59
Şekil 13.3:Durum2-Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın.....	59
Şekil 13.4:Durum2-Kabul Edilemez-İspanyol- Kadın.....	59
Şekil 13.5:Durum2-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek.....	60
Şekil 13.6:Durum2-Kabul Edilemez-Türk-Erkek.....	60
Şekil 13.7:Durum2-Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek.....	60
Şekil 13.8:Durum2-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek.....	60
Tablo 14: Durum3.....	63
Şekil 14: Durum3.....	63
Tablo 15: Durum3 - Milliyet.....	64
Şekil 15.1: Durum3 - Türk.....	64
Şekil 15.2: Durum3 - İspanyol.....	64
Tablo 16: Durum3 – Milliyet - Cinsiyet.....	65
Şekil 16.1: Durum3 – Türk - Kadın.....	66
Şekil 16.2: Durum3 – Türk - Erkek.....	66
Şekil 16.3: Durum3 – İspanyol - Kadın.....	66
Şekil 16.4: Durum3 – İspanyol - Erkek.....	66
Tablo 17: Kabul3.....	67
Şekil 17.1: Durum3- Kabul Edilebilir.....	67
Şekil 17.2: Durum3 – Kabul Edilemez.....	67
Tablo 18: Kabul3 - Milliyet.....	68
Şekil 18.1: Durum3- Kabul Edilebilir – Türk.....	69
Şekil 18.2: Durum3 - Kabul Edilemez – Türk.....	69
Şekil 18.3: Durum3 - Kabul Edilebilir – İspanyol.....	69
Şekil 18.4: Durum3- Kabul Edilemez - İspanyol.....	69
Tablo 19: Kabul3 – Milliyet – Cinsiyet.....	70

Şekil 19.1:Durum3-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın.....	71
Şekil 19.2:Durum3 - Kabul Edilemez – Türk - Kadın.....	71
Şekil 19.3:Durum3-Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın.....	71
Şekil 19.4:Durum3-Kabul Edilemez-İspanyol- Kadın.....	71
Şekil 19.5:Durum3-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek.....	72
Şekil 19.6:Durum3-Kabul Edilemez-Türk-Erkek	72
Şekil 19.7:Durum3-Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek.....	73
Şekil 19.8:Durum3-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek	73
Tablo 20: Durum4.....	75
Şekil 20: Durum4	75
Tablo 21: Durum4 - Milliyet.....	76
Şekil 21.1: Durum4 - Türk.....	76
Şekil 21.2: Durum4 - İspanyol.....	76
Tablo 22: Durum4 – Milliyet - Cinsiyet	77
Şekil 22.1: Durum4 – Türk - Kadın	78
Şekil 22.2: Durum4 – Türk - Erkek	78
Şekil 22.3: Durum4 – İspanyol - Kadın	78
Şekil 22.4: Durum4 – İspanyol - Erkek	78
Tablo 23: Kabul4.....	79
Şekil 23.1: Durum4- Kabul Edilebilir.....	79
Şekil 23.2: Durum4 – Kabul Edilemez	79
Tablo 24: Kabul4 - Milliyet	80
Şekil 24.1: Durum4- Kabul Edilebilir – Türk	81
Şekil 24.2: Durum4 - Kabul Edilemez – Türk.....	81
Şekil 24.3: Durum4 - Kabul Edilebilir – İspanyol.....	81
Şekil 24.4: Durum4- Kabul Edilemez - İspanyol.....	81

Tablo 25: Kabul4 – Milliyet – Cinsiyet	82
Şekil 25.1:Durum4-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın.....	83
Şekil 25.2:Durum4 - Kabul Edilemez – Türk - Kadın.....	83
Şekil 25.3:Durum4-Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın.....	83
Şekil 25.4:Durum4-Kabul Edilemez-İspanyol- Kadın.....	83
Şekil 25.5:Durum4-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek.....	84
Şekil 25.6:Durum4-Kabul Edilemez-Türk-Erkek.....	84
Şekil 25.7:Durum4-Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek.....	84
Şekil 25.8:Durum4-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek.....	84
Tablo 26: Durum5	87
Şekil 26: Durum5	87
Tablo 27: Durum5 - Milliyet.....	88
Şekil 27.1: Durum5 - Türk.....	88
Şekil 27.2: Durum5 - İspanyol.....	88
Tablo 28: Durum5 – Milliyet - Cinsiyet	89
Şekil 28.1: Durum5 – Türk - Kadın	90
Şekil 28.2: Durum5 – Türk - Erkek	90
Şekil 28.3: Durum5 – İspanyol - Kadın	90
Şekil 28.4: Durum5 – İspanyol - Erkek	90
Tablo 29: Kabul5	91
Şekil 29.1: Durum5 - Kabul Edilebilir.....	91
Şekil 29.2: Durum5 – Kabul Edilemez	91
Tablo 30: Kabul5 - Milliyet	92
Şekil 30.1: Durum5- Kabul Edilebilir – Türk.....	93
Şekil 30.2: Durum5 - Kabul Edilemez – Türk.....	92
Şekil 30.3: Durum5 - Kabul Edilebilir – İspanyol.....	93

Şekil 30.4: Durum5- Kabul Edilemez - İspanyol.....	93
Tablo 31: Kabul5 – Milliyet – Cinsiyet	94
Şekil 31.1:Durum5 - Kabul Edilebilir – Türk - Kadın.....	95
Şekil 31.2:Durum5 - Kabul Edilemez – Türk - Kadın.....	95
Şekil 31.3:Durum5 - Kabul Edilebilir – İspanyol - Kadın.....	95
Şekil 31.4:Durum5 - Kabul Edilemez – İspanyol - Kadın.....	95
Şekil 31.5:Durum5 - Kabul Edilebilir – Türk - Erkek	96
Şekil 31.6:Durum5 - Kabul Edilemez – Türk - Erkek	96
Şekil 31.7:Durum5 - Kabul Edilebilir – İspanyol - Erkek	97
Şekil 31.8:Durum5 - Kabul Edilemez – İspanyol - Erkek	97

GİRİŞ

Dijitalleşme iletişim biçimlerini yeni bir boyuta taşımıştır. Düşünce ve davranış biçimlerini dönüştürmüştür. Yaşanan bireysel ve toplumsal değişime bağlı olarak yeni kavramlar ortaya çıkmıştır. Bu kavramlardan biri olan *dijital flört şiddeti*, partnerlerin birbiri üzerinde güç ve baskı oluşturmak için uyguladığı her türlü eylemin dijital araçlar kullanarak gerçekleştirilmesine verilen isimdir. Dijital flört şiddeti, çağın güncel problemlerinden biridir. Dijitalleşmenin hızla artması fakat bu araçlarla ilgili etik sınırların henüz netleşmemiş olması kullanıcılar açısından var olan tehdidi arttırmaktadır. Bu açıdan dijital flört şiddetinin toplumsal kabul durumunu ortaya koymak dijital flört şiddeti sorununun çözümü adına oldukça değerlidir. Yapılan literatür taramasında bu konuda büyük bir eksiklik olduğu fark edilmiştir. Araştırmamız ile bu boşluğun giderilmesi hedeflenmektedir.

Araştırmanın amacı, dijital flört şiddetinin toplumsal kabul durumunu suskunluk sarmalı kuramı bağlamında incelemektir. Suskunluk sarmalı kuramı, bireylerin toplumu gözlemlediğini ve algıladıkları toplumsal kanaate bağlı olarak konuşma ve susma eğilimi gösterdiklerini savunmaktadır (Noelle-Neumann, 1998). Bu bağlamda toplumun belirli konulardaki konuşma ve susma eğilimlerini ölçmek hedeflenen konu hakkında algılanan toplumsal kanaati ortaya koyacaktır. Elde edilen sonuçlar ise araştırmacılara toplumu anlama açısından yol gösterecektir. Araştırma kapsamında 160 İspanyol ve 160 Türk katılımcıya Tren Testi uygulanmıştır. Suskunluk sarmalını kuramının kurucusu Elisabeth Noelle – Neumann tarafından geliştirilen tren testi dijital flört şiddeti konusuna uyarlanmıştır. Uyarlanan tren testine her iki ülkeden yaşları 18 ila 25 arasında değişen İletişim Fakültesi öğrencileri katılmıştır. Seçilen yaş aralığı flört şiddetinin en yoğun görüldüğü yaşlar olması yönüyle önemlidir. Elde edilen veriler IBM SPSS 20 programı ile değerlendirilecektir. Bulgular, suskunluk sarmalı kuramına bağlı olarak ele alınacaktır.

Tez araştırması yapmak amacıyla 2018-2019 eğitim yılının gz döneminde İspanya'ya gidilmiştir. Araştırma amacına uygun olarak Castilla – La Mancha Üniversitesi İletişim Fakültesi ğrencilerine tren testi uygulanmıştır. Dijital flört şiddeti konulu tren testi 2018-2019 eğitim yılının bahar döneminde ise İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi ğrencilerine uygulanmıştır. Sonuçlar suskunluk sarmalı kuramına bağlı olarak incelenecektir. Bulgular, Dijital Flört Şiddetinin Suskunluk Sarmalı Bağlamında İncelenmesi: Türkiye - İspanya Karşılaştırmalı Tren Testi Uygulaması başlıklı yüksek lisans tezinde kullanılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

SUSKUNLUK SARMALI KURAMI

Suskunluk sarmalı kuramı, Alman siyaset bilimci Elizabeth Noelle-Neumann tarafından 1970’li yıllarda ortaya atılmıştır. **Suskunluk Sarmalı**, insanların toplumsal kanaatler hakkında fikir sahibi olmaları ve bu kanaatlere bağlı davranış geliştirmeleri üzerine kurulmuştur. Hissedilen *dışlanma korkusu*, sarmalı harekete geçiren temel motivasyondur (Noelle-Neumann, 1991). Noelle-Neumann’a göre bireyler çevreyi gözlemleyerek herhangi bir konuda toplumun ne düşündüğü hakkında bir fikre sahip olur. Kendi düşüncelerinin azınlıkta kaldığını hissederse dışlanmaktan korktuğu için konu hakkında konuşmaktan kaçınır (Lee, Detenber, Willnat, Aday & Graf, 2004). Buna karşı, kendi düşüncesinin toplumun çoğunluğu tarafından kabul gördüğünü düşünen birey, görüşlerini sesli bir şekilde ifade etmeye daha yatkındır (Filak, & Price, 2005). Korkusuzca ifade edilen görüşler kendini azınlık hisseden bireylerin sessizliğini korumasına sebep olur. Bu durum tıpkı bir sarmal gibi ilerleyerek zıt görüş kamuoyundan tamamen silinene kadar devam eder (Dalisay, 2012). Noelle-Neumann suskunluk sarmalı kuramında toplumsal kanaatin bireyler üzerindeki duygusal ve davranışsal etkisini ortaya koymuştur.

Suskun sarmalı kuramının oluşmasında 1960’lı ve 1970’li yıllarda Almanya’da yaşanan öğrenci olaylarının etkisi büyüktür. Elizabeth Noelle-Numann (1998) yaptığı gözlem ve araştırmaların sonunda bireylerin, kamusal ya da özel alanda kendisini ifade etmekten çekinmesinin ana sebebinin çoğunluğun yanında olmaktan ziyade dışlanmamak olduğunu ortaya koymuştur. Noelle-Numann’a göre insanlar, diğerleri tarafından dışlandıklarını hissettiğinde ve duyarlılıklarının aleyhlerinde kullanılabileceğini düşündüklerinde çok acı çekerler. Bu durumda çoğunluktan farklı bir görüşe sahip olan bireyin susması, susmanın onaylama olarak kabul edilmesi yönüyle işlevseldir.

Suskunluk sarmalı kuramına göre toplumdaki baskın görüş, kendisine uygun olmayan fikirleri izolasyon ile tehdit eder (Pehlivan, 2019). Buna bağlı olarak sarmalı harekete geçiren temel duygu olarak dışlanma korkusu karşımıza çıkar (Kutlu, 2019). Bireyler, bilinçsizce sahip oldukları toplumsal yalıtılma ve dışlanma korkusu ile sürekli olarak kamuoyunu gözlemler. Kişi, bu şekilde toplumsal kanaatleri ve davranış modellerini anlar. Öngörülen değişimleri hesaplar (Tekinalp & Uzun, 2013: 132). Kurama göre, toplumsal kanaat hakkında bilgi edinilebilecek iki yol vardır; kişisel deneyimler ve medya (Jeffres, Neuendorf & Atkin, 1999). Birçok konuda bireylerin doğrudan gözlem yapma imkânı yoktur. Kişisel deneyim ile elde edilemeyecek bilgi için medya, en önemli bilgi kaynağıdır.

Bireyler özellikle doğrudan tecrübe etmedikleri konularda bilgi sahibi olmak için kitle iletişim araçlarını yegâne kaynak olarak kullanır (Boz, 1999). Kitle iletişim araçları, gündem belirleme etkisi ile toplumsal kanaat algısını şekillendirmede büyük bir güce sahiptir (Gölbaşı, 2017). *Gündem belirleme* yaklaşımına göre, medya, toplum tarafından konuşulması istenen konuları kitlelere aktararak bireylerin belli konularda kanaatler oluşturmasını sağlar (Güngör, 2018: 120). Kitle iletişim araçları vasıtasıyla insanlara sunulan konular toplum tarafından tartışmaya değer görülerek benimsenir. Neumann (1998) çalışmalarında medyanın dillendirme işlevine vurgu yapar. Medya dillendirme işlevi ile bireylerin düşüncelerini savunacakları sözcükleri düzenli olarak onlara sunar. Medyada ifade edilmeyen düşüncelere sahip olanlar ise dilsizleşir.

Suskunluk sarması kuramında konuşma ve sessizlik sadece fonetik olarak ele alınmamıştır. Neumann'ın ifadesiyle (1998: 49) belli bir çizgiye sahip olan gazeteyi herkesin görebileceği bir şekilde okumak, yakaya rozet takmak, arabaya çıkartma yapıştırmak, duvara afiş asmak ya da bir afişi sökmek konuşmaktır. Bir görüşe sahip olmanıza rağmen düşüncenizi belli edecek davranışlardan kaçınmak ise susmaktır.

Suskunluk sarmalı kuramı, fikirlerin ifade edilmesi söz konusu olduğunda, koşulların bireyleri önemli ölçüde etkilediğini savunur. Bu koşul, onların toplumsal düşünce iklimi üzerine sahip oldukları algının etkisiyle oluşur. Bireyler kendi

düşüncelerinin toplumsal kanaate uyumlu olduğunu algılasa, düşüncelerini seslendirmede daha istekli davranır. Buna karşı, insanlarda fikirlerinin genel kanaate uyumsuz olduğu yönünde bir algı oluşması, onları konuşma konusunda isteksizleştirir (Lee, Oshita & Hova, 2014). Bu noktada karşımıza toplumsal kanaati yanlış yorumlamaya bağlı olarak susan, sustuğu için olduğundan daha güçsüz görülen *sessiz çoğunluk* çıkabilmektedir (Noelle-Neumann, 1998: 50). Özellikle medyanın oluşturduğu algının etkisiyle sessizleşen çoğunluk, onları sunulan görüşler doğrultusunda davranmaya çağırır (Gölbaşı, 2017). Yapılan çağrı suskunluk sarmalını besler.

Medya ile suskunluk sarmalı ilişkisi kişilerin medyayı birçok konuda bilgi sahibi olmak için kullanması yönüyledir. Güçlü bir etkiye sahip olan medya iletileri, bireylere üzerine düşünmesi gereken konuları sunar. Medyada seslendirilen düşünceler kamuoyunun görüşü olarak benimsenir. Zihinlerdeki güçlü ve zayıf dengesini şekillendirir. Kişisel davranışlara yön verir.

Kişilerin konuşma eğilimlerini etkileyen bir diğer faktör, zamanın ruhuna yönelik sahip oldukları algıdır. Daha modern ve daha kaliteli gördükleri insanların onayını aldığına inanan bireyler, daha güçlü hisseder. Kendilerini ifade etme istekliliği artar. Buna ek olarak, Noelle-Neumann, (1998: 51), çalışmalarıyla, kanaatler ve duygular arasında uyuma sahip olmanın, düşüncelerini korkusuzca ifade edebilen grupların ortak özelliği olduğunu ortaya koymuştur. Erdoğan (2014:170) bu açıdan suskunluk sarmalı kuramını, bilişsel çelişki kuramı ile ilişkilendirir. Suskunluk sarmalı, bilişsel çelişki kuramının sosyolojik alana uyarlanmış halidir.

Festinger tarafından geliştirilen *bilişsel çelişki kuramı*, inanç ve davranış arasında yaşanan tutarsızlığın kişilerde bilişsel bir gerginlik oluşturduğu üzerine kurulmuştur. Kişiler bu gerginlikten kurulmak için çelişkiye neden olan inanç ya da davranıştan birini değiştirmeye çalışır. Fakat her ikisi de kişi için değiştiremeyeceği kadar önemli ise bu uyumsuzluğu gerekçelendirerek meşru hale getirir (Görkem, 2018). Çelişkiden kaçış bilişsel-psikolojik denge sağlar. Benzer şekilde bireysel tutumlar ile toplumsal kanaat arasında oluşması beklenen uyum, kişileri uyumsuzluk oluşturan fikirlerden

kaçınmaya, bunu başaramıyorsa o konu hakkında susmaya yönlendirir (Erdoğan, 2014: 170). Bu manada suskunluk sarmalı kuramı dikkatleri psikolojik denge ihtiyacından sosyolojik denge arayışına doğru çeker (Boz, 1999). Bireyin zihinsel ve sosyal yapısındaki ilişkiyi ve her iki yapıdaki denge eğilimini ortaya koyar.

Suskunluk sarmalı kuramı, dört ana varsayıma dayanır. Beşinci bir varsayım olarak dört ana varsayımı birbiriyle ilişkilendirilerek toplumsal açıdan çıkarımlarda bulunur:

1. Toplum genel kanaatin dışına çıkan bireyleri dışlamakla tehdit eder.
2. Bireyler sürekli dışlanma korkusu içindedir.
3. Bireyler hissettikleri dışlanma korkusundan dolayı sürekli olarak toplumsal kanaat iklimini gözlemleyip değerlendirirler.
4. Bireylerin toplumsal kanaate yönelik algıları, onların davranışlarını, düşüncelerini ifade etme ya da saklama yönüyle etkiler (Noelle-Neumann, 1998: 234; Kutlu, 2019; Gölbaşı, 2017).

Kuramın genel varsayımlarına ek olarak Noelle-Neumann (1991), suskunluk sarmalının özellikle ahlaki konular söz konusu olduğunda ortaya çıktığını vurgulamıştır (Lee, Detenber, Willnat, Aday & Graf, 2004). Toplumun her bir üyesi bu şekilde bir toplumsal baskının öznesi konumundadır.

Toplum yazılı olmayan bir sözleşme ile bireyleri bir arada tutmaya çalışırken üyelerine ortak kanaatlerden oluşan davranış modelleri dayatmaktadır (Güler, 2017). Dayatmaya bağlı olarak ortaya çıkan tartışma ortamlarındaki güvensizlik ve korku, kişileri sessiz kalmaya iter (Güngör, 2018: 379). Özellikle köklü değişimlerin yaşandığı dönemlerde güvenliği elinden alınan bireyler cezalandırılmamak ve sahip olduklarını kaybetmemek için toplumsal kanaati anlamaya daha fazla odaklanmıştır. Sessizliğe daha çok meyletmiştir (Boz, 1999). Noelle-Neumann (1998:81) bu durumun sebebini bireylerin hissettikleri dışlanma korkusunun varoluşsal bir sorun olmasına bağlar. Bu açıdan dışlanma korkusu gerçek bir tehlikeye dayanan güçlü bir duygudur.

1.1. TOPLUMSAL KANAAT VE DIŞLANMA TEHDİDİ

Suskunluk sarmalı kuramının ağırlık merkezleri, toplumun farklı düşünceleri dışlamakla tehdit etmesi, bireylerin bu tehdidi alarak dışlanma korkusu hissetmesi ve buna bağlı olarak toplumsal kanaate uyumlu davranış sergilemesidir (Noelle-Neumann, 1998: 234). Birbiriyle sürekli etkileşim halinde olan bu faktörlerin incelenmesi toplumsal yapıyı değerlendirirken bize yardımcı olur.

Toplumun bir organizma olarak ele aldığımızda, her bir fert, organizmanın hem öznesi hem de nesnesi konumundadır. Hareketli bir yapıya sahip olan bu organizmanın bütünleşmeye eğilimli bir yapısı vardır (Sarp, 2016). Bütünleşmeye uyum sağlamayan bireyleri ise kınama, ayıplama ve dışlama gibi yaptırımlarla tehdit eder, cezalandırır (Güler, 2017). Toplum üyeleri tarafından yabancı görülmemeye çabasıyla bireyler, içinde buldukları grup normlarına uygun davranış sergilemeye çalışır (Goffman, 2018: 240). Eylemde bulunan birey, o an yanında olsun olmasın, diğer insanlarla kurduğu etik ilişkinin yükümlülüğü altındadır (Onat, 2013: 22). Çevreden aldığı iletiler doğrultusunda davranışlarını şekillendirir. Sergilediği davranışlar ile diğerlerini etkiler.

Kişiler, toplumsal kanaati resmeden mesajları iletişim kanalları vasıtasıyla alır. Toplumsal kurallara uyma baskısı hisseder (Goffman, 2018: 20). Sosyal hayattan gelen uyarılar devamlılık arz eder. Bireyler çevreden gelen her uyarıyı değerlendirir, yorumlar, yargılar (Güney, 2015: 11). Sosyal bir varlık olan insanın davranışları dışarıdan alınan ve dışarıya gönderilen uyarıların etkisiyle oluşur. Özellikle medya tarafından iletilen mesajların suskunluk sarmalını harekete geçirmede güçlü bir etkisi vardır (Lin & Salwen, 1997).

Toplumda, övgüye değer görülen davranışlar erdemle; yergi ise kötülükle ilişkilendirilmiştir (Locke, 2013: 248). Bu nedenle birçok toplumda itaat en önemli erdem kabul edilir (Fromm, 2017: 25). Bireyler eylemlerini, başkaları ile birlikte

yaşadığı özneler arası bir alanda gerçekleştirir (Tekinalp & Uzun, 2013: 156). Bu alanda birey, etkileşimde bulunduğu topluluğun üyesi olmayı arzular. Bu arzu rasyoneldir çünkü bireyi yalnızlıktan kurtarır, dostluk ilişkileri kazandırır ve saygıdeğer kişiler tarafından saygı görme doyumunu sağlar (Habermas, 2019: 201). Toplumsal kanaate uygun davranış sergilemeyen bireyler ise çevrenin kınamasına maruz kalır (Locke, 2013: 248). Siyasal ve hukuksal kurumlar, örf ve adetler gibi toplumsal denetim biçimleri olarak karşımıza çıkar. Psikolojik baskı özelliği taşıyan ödüllendirme ve cezalandırma ise toplumsal denetim aracıdır (Tekinalp & Uzun, 2013: 87). Kınanma ve dışlanma cezasına karşı övgü almak ve saygı görmek isteyen birey kamuoyunun kanaatlerine karşı hassaslaşır.

Toplum içindeki her bir fert gibi yöneticiler ve yasa koyuculardan da toplumun genel kanaatine ters düşen kararlar almaktan kaçınması beklenir (Milburn, 1998: 86). Tarih boyunca kitleler, hükümdarların kararlarını dahi etkileyecek gücü elinde bulundurmuştur (Bon, 2019). Bu nedenle, kamuyolu baskısını görmezden gelen siyasetçiler uzun süre yönetimde kalamazlar (Milburn, 1998: 39). Machiavelli (2014), toplum tarafından kabul görmeyen özellikleri sayarak, bir hükümdarın bu davranışlardan kaçınmasını öğütlemiştir. Buna karşı, toplumun görmek istediği karakter izlenimi vermelidir. Toplumsal uyumun önemli bir dayanağı olan hukuk sistemi de genel kanaatlere uygun olarak şekillenir (Sarp, 2016). Locke, (2013: 247) yasalar doğrultusunda bireye ulaşan ödül ya da cezanın toplumsal kanaatten bağımsız olmadığını belirtir. Cezalar, özünde sevginin ve saygınlığın yitilmesiyle bireyleri tehdit eder (Noelle-Neumann, 1998: 265). Bu açıdan her bir ceza, var olan ya da oluşturulmak istenen toplumsal kanaatin dışında kalanlara sunulan bir toplumsal dışlanma yaptırımıdır.

Toplumsal incelemeler, bireylerin içinde bulunduğu gruba karşı uyum sağlama ve uzlaşma baskısı hissettiğini desteklemektedir. Brown (2017: 33), arkadaş, meslektaş ve aile üyelerinden farklı fikirde olmaktan çekinmenin sebebini, *uygarlık ve tolerans eksikliğine* bağlamıştır. Bu problem giderek artmaktadır. Şerif (1985: 66), özellikle gergin gruplar ile kitleler söz konusu olduğunda kişilerin, diğerlerinin duygu, düşünce ve davranışlarına uymak için daha yoğun bir baskı hissettiğini

belirtir. Hissedilen baskının sebebi, grup üyelerinin *farklı, öteki ve yabancı* olarak algıladıkları bireyleri reddetmesi, yok saymasıdır (Kağıtçıbaşı & Cemalcılar, 2016: 94). Fromm (2017: 44), toplumsal kanaate karşı gelmek yalnız kalma cesaretine sahip olmayı gerektirir diyerek tehdidin büyüklüğünü desteklemiştir.

Toplum, doğası gereği bireylere uyumlanma çağrısı yaparken, modern zaman özgürlük ve bireysellik kavramlarını kutsar. Özellikle II. Dünya savaşından sonra, demokratik çoğulcu, özgür ve rasyonel kararlar idealleştirilmiştir (Erdoğan, 2014: 345). Bu tutarsızlık zihinlerde çatışmaya yol açar. Noelle-Neumann, (1998: 67) bu tezatlığa dikkat çeker. Özgürlük, dürüstlük ve bireyselliğin övüldüğü toplumlarda bireylerin toplum gözünde dışlanmaktan korktuklarını bilinçli bir şekilde ifade etmeleri beklenmemelidir. Bununla birlikte, dışlanma korkusunun yönlendirici işlevi çeşitli araştırmalarla desteklenmiştir.

1.2. DIŞLANMA KORKUSU VE SOSYAL ETKİ

Suskunluk sarmalı kuramı, düşüncelerin ifade edilme istekliliğinde, algılanan toplumsal kanaatin etkisine vurgu yapar (Lee & Kim, 2014). Toplumsal sistemin uyum eğilimi, azınlık fikirleri sosyal izolasyon ile tehdit edilerek sessizleştirilir (Varela-Rey, Rodríguez-Carballeira, Escartín, & Martín-Peña, 2017). Bu süreç, güçlü olarak algılanan görüş dogmaya dönüşene kadar devam eder (Wang, Hmielowski, Hutchens, & Beam, 2017). Oluşan sarmalı harekete geçiren temel duygu ise dışlanma korkusudur.

Noelle-Neumann (1998: 63-66), dışlanma korkusu varsayımını desteklemek için *sosyal etki* araştırmalarını örnek olarak sunar. Sosyal etki, bireyin hem çevreden etkilenmesini hem de çevreyi etkilemesini konu alan bir kavramdır. Sosyal etki sürecinin sonunda çevrenin etkisi oranında bireylerde uyum davranışı gözlemlenir. Bu araştırmalar, bireysel davranışları çevresel şartlar ekseninde değerlendirir. *Durum* odaklıdır (Güney, 2015: 13; 167-174).

Sosyal etki araştırmacısı olan Muzaffer Şerif, *otokinetik etki deneyi* ile alana katkıda bulunur (Kağıtçıbaşı & Cemalcılar, 2016: 69-71). Şerif (1985:79-94), görsel algı yanılmasına dayanan otokinetik etki deneyini iki aşamada gerçekleştirmiştir. İlk aşamada katılımcılar yalnız olarak karanlık bir odaya alınır. Duvara, değişik yönlere doğru, farklı hızlarda hareket eden bir ışık belirli aralıklarla yansıtılır. Bu işlem yüzden fazla kez tekrarlanır. Her seferinde katılımcılara ışığın kaç in hareket ettiği sorulur. Katılımcılar, deney içinde algıladıkları mesafeyi hesaplamalarını sağlayacak herhangi bir dayanaktan yoksundur. Her tekrarda farklı uzunlukta bir mesafe söyleyen katılımcıların bir noktadan sonra hep aynı uzuluğu söylediği gözlemlenir. Bunun sebebi, kişilerin süreç içerisinde kendi dayanak noktasını geliştirmesidir. Deneyin ikinci aşaması, bireyin kararlarındaki grup etkisini ölçmeye yöneliktir. Bu nedenle katılımcı deney odasına bir grupla beraber alınır ve aynı süreç yeniden başlatılır. Grubun her bir üyesinden algıladıkları mesafeyi sesli olarak söylemesi istenir. İkinci aşamanın sonunda her biri birbirinden farklı standart geliştirmiş kişilerin, grup içerisinde ortak bir standartta birleştikleri gözlemlenir.

Şerif'in deneyi, kişisel standartların grup içerisinde ortak standarta dönüştüğünün bilgisini verir. Şerif bir diğer deneyinde, deneyi ikinci aşamadan başlatır. Bunun sonucunda, görsel algı konusunda herhangi bir standart geliştirmeyen katılımcının, grup standartına daha kolay uyumlandığı gözlemlenir. Dahası, grup içinde oluşturulan bu standart algı, katılımcı tek başına bırakıldığında da devam eder. Bu deneylerden anlaşılmaktadır ki, gerçekliğin belirsiz olduğu durumlarda kişi kendi oluşturduğu gerçekliğe tutunur. Bireysel olarak yargı standartı geliştirmiş kişiler, grup içine girdikleri zaman ortak bir standarta doğru evrilir. Sürecin sonunda subjektif gerçeğin yerini *sosyal gerçek* alır (Kağıtçıbaşı & Cemalcılar, 2016: 69-70).

Şerif'in deneyinde fiziksel gerçekliğin belirsizliği söz konusudur. Bununla birlikte katılımcının elinde fiziksel gerçekliği belirleme adına, grup kararından başka bir bilgi kaynağı yoktur. Asch'ın "uyma" deneyi ise, fiziksel gerçek apaçık ortadayken uygulanmıştır. Bundan dolayı doğru ve yanlış bariz olarak algılanır (Güney, 2015:70-72). Asch, katılımcıyı 7-8 kişilik bir grupla birlikte laboratuvar ortamına alır. Katılımcıya üç değişik boyuttaki çizgiden hangisinin bir diğer kartta

gösterdiği çizgiyle aynı uzunlukta olduğunu sorar. Her kart çifti için ilk önce araştırmacının denek rolü yapan yardımcıları, yargılarını dile getirir. Sahte denekler ilk birkaç sefer doğru yargılarda bulunarak katılımcının güvenini kazanır. Fakat sonra hep yanlış cevap verir. Cevapların yanlış olduğu aşikar olmasına rağmen her üç denekten biri diğerlerine uyum sağlayarak yanlış cevabı dile getirir. Bu oran deneye katılan tüm katılımcıların yüzde otuz beşine tekabül eder (Boz, 1999). Deney, çoğunluğun birey üzerindeki etkisini görmek açısından önemlidir (Passer & Smith, 2011: 645) Fiziksel gerçeklik katılımcıya gereken bilgiyi sağlamasına rağmen kişiler, çoğunluğun görüşüne katılır. Gerçekliğin aşikarlığı ortadayken kişilerin çoğunluğa uymasını Noelle-Neumann, (1998: 63-67) dışlanma korkusuna bağlamıştır. Bu durum bireyin, toplumsal doğası gereği dışlanmaktan korkmasından kaynaklanmaktadır.

Sosyal bir varlık olan insan, çevresi ile *toplumsal bağ* kurar. Birçok davranışın temeli, kurulan bu toplumsal bağı sürdürme arzusuna dayanır. Noelle-Neumann (1998: 268-269), genel kanaate aykırı davranma ile utanç duygusu arasındaki ilişkiye dikkat çeker. Bir insan, toplumsal normlara aykırı davrandığında ya da kamuoyu tarafından kabul görmeyen bir düşünceyi seslendirdiğinde çevrenin kınamasına açık hale gelir. Kınanma, utanç hissettirir.

Temel duygulardan biri olan utanma, kişiye, kurduğu toplumsal bağı tehlikede olduğu işaretini verir (Scheff, 2000). Utanma duygusu, uyum temellidir. İnsanların içinde buldukları toplumdaki yabancılaşmamasını sağlar. Duygu, düşünce veya davranışları diğerleri tarafından desteklenmeyen bireyler utanır. Hissedilen utanç duygusu, kişilerin içine kapanmasına sebep olur. Onları sessizleştirir (Greenberg, 2018: 143-145;256). Bu açıdan dışlanma korkusu çevre tarafından takdir görmeye değil, mahcup edici durumlardan kaçınmaya dayanır.

Kişiler, kendilerini tehdit eden yalnızlıktan, ancak diğerlerine uyum sağlayarak kurtulabilir. Bilinçsizce sahip olduğu bu yönelimin temeli, çocukluktan itibaren öğrendiği farklı olma ve diğerlerinden ayrı kalma korkusudur (Fromm, 2017: 26; 46). Toplumsal normlar, üyelerine hangi durumda hangi duyguyu hissetmesi gerektiğini

sunar. Hissedilen utanç duygusu, “iyi bir toplumsal ortak” olmadığını bilgisini vererek kişiyi uyarır (Habermas, 2019: 196-197). Utanç duygusu evrenseldir. Bu duygu insanlarla ilişki kurma kabiliyeti ve empati yeteneği olan herkes tarafından hissedilir. Bununla birlikte kişiler utanç hakkında konuşmaktan kaçınır. Sebebi ise, utanç hisseden kişinin kusurlu olduğu, bundan dolayı sevgiyi ve aidiyeti hak etmediğine dair inancıdır. Utanç, sosyal ret ve bağlantısızlık sonucu ortaya çıkan gerçek bir acıdır (Brown, 2015: 88-91). Bu açıdan suskunluğun temeli iyi sosyal ilişkilerin hissettirdiği olumlu duygular ve utanç duygusunun ortaya çıkarttığı rahatsızlık hissidir.

Suskunluk sarmalı kuramı, psikolojik gerginlik sonucu hissedilen dışlanma korkusu ile sessizliği, neden sonuç ilişkisi içinde ele alır. Suskunluk sarmalına göre kişilerin sahip olduğu dışlanma korkusunun toplumsal hayattaki tepkisi suskunluktur. (Güler, 2017). Yalnızlıktan korkan insanın, bu durumdan kurtulma arzusu onu bulunduğu topluma uyum sağlamaya yönlendirir (Bozkurt, 2018: 184-185). Korku, utanç gibi temel bir duygudur. Hayatta kalmaya yöneliktir. Bilinçli olarak tehdidi tanımlamadan önce tehlikeye karşı önlem almayı sağlar. Tehdidin varlığını bilmek, bireyleri, diğer insanlarla iyi ilişkiler kurmaya yönlendirir. Kurduğu iyi ilişkilerle birey kendini korumayı amaçlar. Bu durum insanların doğası gereği, mutlu ve güvende hissetmek için diğer insanlara ihtiyaç duymasından kaynaklanır (Greenberg, 2018: 143-145;256). Genel kanaatten farklı bir görüşe sahip olduğunu düşünen birey, dışlanma riskini göze almayarak içine kapanır, susar (Gölbaşı, 2017). Levine ve Frederick (2019), canlıların bir tehlike karşısında sergiledikleri hareketsizliği önemli bir savunma mekanizması olarak değerlendirir. Kişiler, savaşmasının ya da kaçmasının mümkün olmadığı tehlikeler karşısında hareketsiz kalır. Hareketsizlik (donma) kazanç elde etmeye yönelik değil, mevcut durumu korumaya yöneliktir. Başarı değil, hayatta kalma odaklıdır.

Suskunluk sarmalı kuramına göre toplumsal kanaatin dışında kaldığına inanan birey, hissettiği dışlanma korkusundan dolayı tartışmalı ortamlarda sessiz kalmaya meyillidir (Ho, Chen, & Sim, 2013). İnsanların suskunluğu onaylama olarak kabul etmesi sessizliği cazip kılar. Bir diğer deyişle, sessiz kalan birey, toplumsal kanaate

karşı uyumsuz davranmış olmanın getireceği sorumluluktan kurtulur (Güler, 2017). Güvende kalır. Var olan toplumsal konumunu ve sosyal ilişkilerini korur.

Suskunluk sarmalı kuramı çerçevesinde bir konuyu incelemek için üç koşulun mevcut olması gerekir. Noelle-Neumann'ın (1998) değindiği birinci koşul konunun güncel olmasıdır. Yalnızca toplumda tartışılan konular böyle bir incelemeye açıktır. İkinci koşula göre konu, ahlaki ya da estetik bir değer taşımalıdır. Çünkü, rasyonel bilgiler değil, ahlaki değerler dışlanma tehdidinin konusudur. Üçüncü koşul ise medyanın o konu hakkındaki tutumunun saptanmasıdır. Bu üç koşulun sağlanması ile sosyopsikolojik bir toplum analizi yapılabilir.

Suskunluk sarmalı, ahlaki değer taşıyan bir konunun toplum nezdinde güncel olarak tartışıldığı dönemlerde incelenmelidir. Böyle dönemlerde sarmalın kaynağı, ya yeni değerlerin oluşum alanları ya da toplumsal kanaatin değişmesine gösterilen tepkidir. Toplumda kabul gören ahlaki değerlerin çiğnenmesine karşı duyulan öfke zamandan bağımsızdır. Buna karşı, eski değerlerin yerini yenilerine bırakma süreci zamana bağlıdır. Bu nedenle konuyu etkileyen çağın özellikleri dikkate alınarak toplumsal kanaat değerlendirilmesi yapılmalıdır.

Özetle, *suskunluk sarmalı kuramı*, kamuoyunun tehdidi sonucu dışlanma korkusu hisseden bireyin topluma uyumlanma çabasını psikososyolojik perspektiften ele almaktadır. Toplumun her bir ferdi, genel kanaati algısı ölçüsünde yorumluyarak kendisini azınlık düşünceden uzak tutmaya çalışır. Genel kanaate zıt düşünceye sahipse sessizleşir. Kurama bağlı bir değerlendirme için ele alınan ahlaki konu aktif olarak sorgulandığı dönemde, çağın özellikleri dikkate alınarak incelenmelidir.

İKİNCİ BÖLÜM

DİJİTAL ÇAĞ VE DİJİTAL ŞİDDET

Dijital çağ, ortaya koyduğu teknolojik yenilikler ile toplumsal yapıya nüfus etmektedir (Çaycı & Çaycı, 2016). Bilişim teknolojilerinin günlük hayatta yaygınlaşması, iletişim ortamlarında çeşitlilik kazandırır (Avcı, 2015). Geleneksel yapıdan farklı olan dijital ortamlar kendine has kurallara ihtiyaç duyar. Bu kurallardan yoksunluk, yeni medya ortamlarında var olan bireyi, karşılaştığı ahlaki sorunları çözebilecek etik ilkelerden mahrum bırakır.

Etik değerlerin zaman içinde oluşması sebebiyle dijital platformlardaki davranışların *kabul edilebilirlik durumu* henüz net değildir¹ (Binark & Bayraktutan, 2013:158). Toplumsal kanaate bağlı olarak ortaya çıkan etik değerler, düşünce ve davranışları iyi-kötü, istenilen-reddedilen şeklinde sınıflandırır. Bu şekilde kişilerin sosyal rollerini seçmesine rehberlik eder. İlgi oluşturur, cesaretlendirir. Davranışları yönlendirir. Bireysel ve toplumsal davranışların yargılanmasında önemli rol oynar. Sosyal kontrol ve baskı araçları olarak işlev görür (Göldağ, 2016). Birey, dijital ortamdaki etkileşimden bilişsel ve duygusal olarak etkilenir (Chayko, 2018: 61). Etkileşimdeki etik sınırların netleşmemesi kişiyi dijital ortamdaki tehlikelere karşı daha savunmasız hale getirir. Savunmasızlığın sebebi beklenmeyen tehditleri kontrol altına alacak toplumsal yaptırımların olmamasıdır.

Dijitalleşme, iletişim ve etkileşim biçimlerini yeni bir forma dönüştürür (Güngör, 2019) Medya ve toplum arasındaki etkileşimli yapı bireysel ve kültürel davranışlara yeni yorumlar getirir. Medya gerçekliğin yeniden inşasında yadsınamaz bir etkiyle sahiptir. Sahip olunan ilkelerin devamlılığını sağlar ya da yeni değerleri toplumda

---

¹ Suskunluk sarmalı bağlamında bir konuyu incelenmesi için rasyonel değil ahlaki değer taşıması gerekir. Bunun sebebi, dışlama tehdidinin gücünü ahlaki unsurlardan almasıdır. Ayrıca konunun tartışmaya açık olması gerekir. Topluma yeni yerleşmeye başlayan konular seçilmelidir (Noelle-Neumann, 1998: 279-280). Bu açıdan dijital teknolojilerin gelişmesi ile ortaya çıkan etik tartışmalar suskunluk sarmalı bağlamında incelenmeye açıktır.

inşa eder (Uslu, Arslan, & Çağlayandereli, 2017). Dijitalleşmenin yaygınlaşması toplumsal değerlerin dönüştüğü hareketli ve incelemeye açık bir alan oluşturur.

2.1. DİJİTAL ÇAĞ

Dijitalleşme tüm yeni medya ağlarını birbirine bağlayan bir yapıdır. Telekomünikasyonun dijitalleşmesiyle başlayan süreçte tele, veri ve kitle iletişim uygulamaları yöndeşmiştir. Yöndeşmenin sonucunda bu gün aktif olarak kullandığımız sosyal medya, anında mesajlaşma, video-konferans, internet televizyonu gibi dijital iletişim araçları ortaya çıkmıştır. Dijital medya cihazları minyatürleşerek doğal yaşamla bütünleşmiştir (Dijk, 2018: 78; 84-91). Bütünleşmeye bağlı olarak internet, sosyal medya ve dijital teknoloji araçlarının kullanım oranları her geçen gün artmaktadır.

2019 Ocak verilerine göre *dünya* nüfusunun % 57'si internet kullanıcısıdır. Tüm dünyanın % 45'i aktif olarak sosyal medya kullanmaktadır. 2018 verileri ile karşılaştırıldığında son bir yılda internet kullanım oranı % 9.1; aktif sosyal medya kullanıcılarının oranı % 9 artış göstermiştir. *Türkiye* özelinde ise internet kullanıcıları % 9.3; aktif sosyal medya kullanıcıları % 2.0 artış göstermiştir. Son artışlara göre *Türkiye* nüfusunun % 72'si internet, % 63'ü aktif sosyal medya kullanıcısıdır. *Türkiye*'de yaşayan yetişkinlerin % 99'u televizyon; % 98'i mobil telefon; % 77'si akıllı telefon; % 48'i bilgisayar; % 25'i tablet kullanmaktadır.

Türkiye nüfusunun %63'ü (52 Milyon) aktif sosyal medya kullanıcısıdır. Tüm popülasyonun %53'ü (44 Milyon) sosyal medya hesaplarına mobil servislerle ulaşmaktadır. *Türkiye*'de yaşayan bir internet kullanıcısının ortalama günlük internet kullanım süresi 7 saat 15 dakikadır. Sosyal medya kullanıcıları ise günlük ortalama 2 saat 46 dakikalarını sosyal medya platformlarında geçirmektedir. *Türkiye* en çok Youtube, Instagram, Whatsapp, Facebook ve Twitter sosyal medya platformlarını kullanmaktadır (We are Social, Hootsuite, 2019). Sosyal medya platformları sahip oldukları özelliklere bağlı olarak iletişim biçimlerini çeşitlendirmiştir.

Sosyal medya, katılım ve paylaşım üzerine kurulmuştur. Kullanıcının diğer kullanıcılarla görsel, işitsel, metinsel içerik paylaşımını mümkün kılar. Çift yönlü ve etkileşimli dijital iletişim ortamı etkinleştirir. Yeni medya anındalık, bireysellik, kitlesellik, küçük grup iletişimini mümkün kılması, profesyonellik gerektirmemesi, hiyerarşik ilişkilerin önemsenmemesi, çok sesli ortam sağlaması, zincirleme iletişim, iletilerin değiştirilebilirliği, çoklu medya uygulaması, mülkiyet yapısında farklılık, fazla miktarda enformasyon sağlama gibi özellikleriyle geleneksel medyadan ayrılır.

Yeni medya, dijitallik, etkileşimlilik, hipermetinsellik, multimedya, yayılım ve sanallık temel özelliklerine sahiptir. *Dijitallik*, şarkı, film, belge, program ve işletim sistemi gibi tüm ürünlerin sayılarla ifade edilen yeni bir dile dönüştürülerek depolanması ve paylaşılmasının temel alır. Bu sayede aynı dile sahip farklı platformlar arası geçişler sağlanır. Farklı dijital ortamlar arasında etkileşim gerçekleşir. *Etkileşimlilik* özelliği kişileri pasif tüketici olmaktan çıkararak içerik oluşturabilen, var olan içeriğe ekleme yapabilen ve veri alışverişi sağlayabilen kullanıcılar haline getirir. İçerik bireyselleşmesini sağlar ve bireysel katılımı artırır.

Hipermetinsellik, metinler arası bağlantı sağlayan, kullanıcıların sınırsız şekilde bir metinden diğerine geçmesini olanaklı kılan bir özelliktir. Yeni medya içerisinde bulunan bir içeriğin farklı dijital ortamlarda da kullanılabilme durumudur. Bir web sayfasının farklı sayfalara bağlantı vermesi, bir iletinin kullanıcıyı farklı sosyal medya uygulamalarına taşıması hipermetinsellik özelliği ile ilgilidir. *Multimedya*, farklı veri türlerinin tek bir kanalda bütünleşik olarak bulunmasını konu alır. Video, ses, resim, yazı ve bilgisayar simgeleri uyumlu bir şekilde bir arada bulunarak kullanıcının duyarına hitap eder. Tek bir araç olarak algılanır.

Yayılım, dijitalleşmeyle birlikte farklı bir boyut kazanan yeni medya özelliğidir. Herhangi bir içeriğin hızla yayılmasının ve farklı zamanlarda ve uzamlarda yeniden erişilebilirliği tanımlamak için kullanılır. Sosyal medya üzerinde paylaşılan bir içeriğin anında farklı kullanıcılarda görünür olması ve aynı içeriğin her bir kullanıcı tarafından farklı platformlarda paylaşılmaya açık olması yayılım özelliği içinde değerlendirilir. *Sanallık*, yeni iletişim ortamlarının kişiye orada olma hissi vererek etkileşimi mümkün kılması üzerine tanımlanmış bir özelliktir.

Sosyal medya araçları farklı kültürden kullanıcıların fikir alışverişinde bulunabilmesini sağlar. Mekan zorunluluğunu ortadan kaldırarak yeni insanlar tanıma, ilişki geliştirme, bir grubun üyesi olma gibi sosyal gereksinimleri karşılar. Yeni bir eğlence ve duygusal tatmin alanı açar. Web 2.0 tabanlı iletişimi yaygınlaştırır (Demir, 2017). Etkileşimli, kullanıcı kontrolüne açık, bilgi paylaşımına ve sosyal katılıma uygun sosyal medya uygulamaları web 2.0 teknolojisi üzerine kurulmuştur.

İnternet ve sosyal medya platformları, zaman ve mekân kavramlarını dönüştürerek bireysel ve toplumsal hayatı yeniden yorumlamaya açmıştır (Arık, 2018). Geleneksel yapıdan farklı olarak yeni medya, geniş görsel-işitsel özellikleriyle bireylere, dijital ortamlarda, sekronize bir iletişim sağlar. Hipermetinsellik özelliği, multimedya içerikleriyle etkileşimli medya, sosyal çeşitliliği bireylere sunar (Livingstone, 2004). Küreselleşmenin temel taşı olarak karşımıza çıkan internet yayıncılığı, teknolojik aygıtlarla bütünleşerek iletişimi sanal ortamlara kaydırır (Uslu, Arslan, & Çağlayandereli, 2017). Dijitalleşmeyle hız kazanan enformasyon akışının izleri siyasal, ekonomik ve sosyokültürel yapıdaki değişimlerde görülmektedir (Toprak & Uça Güneş, 2015).

Sosyal medya araçları vasıtasıyla kişiler, çevrimiçi ortamlarda iletişim kurabilmektedir. Dijitalleşmenin sunduğu yeni toplumsal yapı içinde bireylerin talep ve beklentileri yeni bir boyut kazanır. Yeni medya ortamlarının özellikleri ve imkânları ilişki biçimlerini dönüştürür. İlişkileri dijital ortama taşır (Avcı, 2015). Bununla birlikte, dijital hayat, gerçek hayattan bağımsız değildir. Birey, dijital iletişim sürecinde düşünür, hisseder ve davranış geliştirir. Çevrimiçi bağlantı kuran kişi, muhatabının *sosyal mevcudiyetini* hissedererek iletişim kurar (Chayko, 2018: 56-60). Dijitalin imkanlarıyla şekillenmiş beklentilere kişisel tepkiler geliştirir. Sanal ortamda gerçek duygular yaşar.

Yeni medya kullanıcıları, duygu, düşünce ve eylemleri ile dijital platformlarda yer alır. Toplum içerisinde kendini ifade etmekten çekinen birey dijital ortamda da

suskinluğunu korur (Pehlivan, 2019). Sosyal medya ortamlarında oluşan suskinluk sarmalı toplumsal baskının dijital ortamdaki göstergesidir (Kutlu, 2019). Bununla birlikte, dijital platformlar sahip oldukları özellikler ile bireysel baskı ve şiddet aracı olarak da karşımıza çıkmaktadır (Cebecioğlu & Altıparmak, 2017). Bu açıdan dijital ağ sağladığı avantaj ve dezavantajları ile birlikte bir bütün olarak incelenmelidir. Çünkü birçok araç gibi sosyal medya araçları da bilerek ya da bilmeyerek suistimal edilmeye açık güçlü aygıtlardır. Bilinçsiz kullanım durumunda şiddetin hem nesnesi hem de öznesi haline gelebilmektedir.

2.2. şİDDET KAVRAMI

şiddet, sahip olunan gücün, kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik olarak uygulanmasıdır. şiddet eylemleri, kişinin kendisine, başka bir bireye ya da bir gruba yönelik olabilir. şiddet maruz bırakılan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açar ya da açma olasılığı barındırır (WHO, 2019). şiddet, baskı ve zorlama yoluyla gerçekleşen söz, yaklaşım ve tutumları kapsar (Koz, 2011). Bedensel ve psikolojik sağlığı tehdit etmesi yönüyle bir halk sağlığı problemidir.

şiddet, insan hakları çerçevesinde bir hak ihlalidir (Gökkaya, 2018). Bireysel ve toplumsal yıkıma yol açmaktadır. Solak (2018) tarafından yapılan araştırmaya göre, 120 bin lise öğrencisinin %26'sı hayvanlara, %45'i eşyalara; 12 bin suça karışan gencin %40'ı hayvanlara, %58'i eşyalara bilerek zarar verdiğini belirtmiştir. Araştırmanın bir diğer önemli bulgusuna göre liseye devam eden gençlerin %52'si yaşadıkları sosyal çevrede cinsel taciz olayına tanık olmuş, %21'i ise bizzat cinsel saldırıya maruz bırakılmıştır. Aynı gençlerin %21'inin evinde geçmişte en az bir kere suç mağduru olmuş bir aile bireyi yaşamaktadır. Suça karışan gençlerde ise oranlar daha yüksektir. 12 bin suça karışan gençten %64' yaşadıkları sosyal çevrede cinsel taciz olayına tanık olmuş, %55'i bizzat cinsel saldırıya maruz bırakılmıştır. Bu gençlerin %84'n evinde geçmişte en az bir kere suç mağduru olmuş bir aile bireyi yaşamaktadır. Gençlerin şiddet eylemlerine bu kadar yakın olması, dahası şiddete maruz bırakılmaları ciddi bir problemidir. Sonuçlar, şiddetin bir başka şiddet

eyleminin -doğrudan ya da dolaylı olarak- ortaya çıkmasına sebep olduğunu da bizlere gösterir.

Şiddet, saldırganlıkla bağlantılı bir eylemdir (Mutlu, 2012).Güney (2015), saldırganlık kavramını, bir başkasını incitmek ya da zarar vermek için gerçekleştirilen her türlü tutum, olarak tanımlar. Saldırganlık duygusu içsel bir durumdur ve davranışa dönüşmedikçe bilinemez. Toplumsal yapıdan bağımsız değildir. Saldırgan tutumlar, sosyal ve kültürel değerlerin oluşturduğu algının etkisiyle yorumlanır. Ödül ve ya ceza ile karşılık bulur. Kişi bir durum karşısında saldırgan bir duygu hissetmese bile sosyal rolü gereği, çevrenin etkisiyle, şiddet eyleminde bulunabilir.

Kişisel her bir ileti diğerlerinin beklentilerinden bağımsız bir şekilde oluşmaz. Bireyler çevrenin umduklarına uygun davranışlar geliştirir (Tekinalp & Uzun, 2013: 96). Özellikle kitle içerisinde bireyler, tepkilerinin kontrol etme kabiliyetinin yitirir. Kitlenin yönlendirmesine bağlı olarak olduğundan daha zalim ya da kahramanca davranabilir. En uç cömertliği ya da infazcı rolünü üstlenebilir (Bon, 2019:38). Bu nedenle şiddet eylemleri incelenirken çevrenin etkisi göz ardı edilemez. Bir diğer yandan toplumsal kanaat, şiddete rıza konusunda da önemli bir etken olarak karşımıza çıkar.

Şiddet eylemlerinin meşruluğu toplumsal normlarla ilişkilidir. Zamana bağlı değişim gösteren toplumsal kanaat geçişte *kabul edilebilir* görülen bir davranışı *kabul edilemez* hale getirebilir. Tam tersi, kabul edilemez bir eylemi meşru kılabilir.

Şiddet eylemleri her zaman vahşice yöntemlerle karşımıza çıkmaz. Gruplar ve bireyler birbiri üzerinde baskıyı çok çeşitli yöntemlerle kurmaya çalışır. Demokratik toplumlarda telkin ve manipülasyon rıza inşası için birer araç olarak kullanılır (Fromm, 2017: 44). Toplumsal düzeyde oluşturulan rıza inşası gibi bireylerde birbirleri üzerinde ikna araçları kullanarak onay inşa etmeye çalışır. Tatlı ısrarlar, hediyeler, iltifatlar, kendini acındırma gibi yöntemlerle “hayır”ı “evet”e çevirmek bir duygusal baskıdır (Öztürk, Karabulut, & Sertoğlu, 2018:63). Toplum

tarafından kabul gören eylemlerle güç oluşturmaya çalışan kişi daha az tepki çeker. Baskıya maruz bırakılan kişi şiddeti tanımlamakta zorlanır. Daha savunmasız hisseder.

Şiddet olgusu çeşitli alt başlıklar içinde değerlendirilir. Şiddete maruz bırakılan gruplar değerlendirilerek oluşturulan alt başlıklar; kadına, çocuğa, yaşlıya, engelliye yönelik şiddet, kişinin kendine yönelik şiddeti, kardeş, mülteci, LGBT, akran şiddeti ve *flört şiddeti*'dir. Şiddet eylemi, fiziksel, psikolojik (duygusal / sözel), cinsel ve *dijital şiddet* olarak karşımıza çıkmaktadır (Polat, 2017). Şiddet eylemleri çoğu zaman birbiri ile iç içe gerçekleşir. Örneğin her bir baskıcı tutum özünde psikolojik şiddeti barındırır. Öte yandan eylemlerin sınıflandırılması şiddetin tanımlanması açısından önemlidir.

Fiziksel şiddet, güç, baskı ve zorlamaya dayalı şiddet türüdür. İstenemeyen, temas içeren davranışları kapsar. Şiddet uygulayıcısı fiziksel şiddeti kendi bedeniyle ya da bir nesne kullanarak gerçekleştirir. Kasıtlı olarak itmek, sıkıştırmak, tokat atmak, ısırarak, saçını çekmek, bedenine zarar vermek, alkol ve madde kullanmaya zorlamak fiziksel şiddet davranışlarıdır. Fiziksel şiddette kişinin bedeninde iz oluşması ya da fiziksel bir acı çekmesi gerekmez.

Psikolojik şiddet (Duygusal / Sözel Şiddet), aşağılama, yalnızlaştırma, tehdit etme şeklinde gerçekleşir. Maruz bırakılan kişinin kendini suçlu hissetmesine sebep olur. Kişinin kendine olan güvenini azaltır. Fiziksel şiddetten farklı olarak tanımlanması daha zordur. Eleştirmek, bağırarak, küfür etmek, kıyaslamak, isim takmak, şüpheye düşürmek, görüştüğü kişileri ve gittiği mekânları kısıtlamak, şiddetin sebebi olarak suçlamak, intihar etmekle tehdit etmek, sırlarını ifşa etmekle tehdit etmek psikolojik şiddet davranışlarından bazılarıdır.

Cinsel şiddet, kişiyi cinsel davranış için zorlamak, utandırmak, cinselliğini başka kişilerle kıyaslamak, taciz ve tecavüz eylemlerini içerir. Sözel ve bedensel olarak verilen hayır cevabını kabul etmemek ve evet cevabı almak için ikna araçları kullanmak cinsel şiddet kapsamındadır. Bunlarla birlikte, doğum kontrol

yöntemlerine erişimi engellemek, özel fotoğraf veya video çekmek ya da göstermek için zorlamak cinsel şiddettir (Öztürk, Karabulut, & Sertoğlu, 2018:60-63). Cinsel şiddet çoğu durumda fiziksel ve psikolojik şiddet ile birlikte görülür.

Dijital şiddet, şiddet eylemlerinin dijital teknoloji kullanılarak uygulanmasıdır (Polat, 2017). Dijital araçları, bireyi kısıtlamak, yaptıklarını kontrol etmek, üzerinde güç ve hâkimiyet kurmak için kullanmak dijital şiddettir. Ayrıca dijital verileri kullanarak bireyi küçük düşürmek ve şantaj yapmak dijital şiddet kapsamında yer alır. Dijital şiddet içeriğine bağlı olarak psikolojik ve cinsel şiddeti kapsamaktadır (Psychologies, 2017). Kamuoyunun şiddetin meşruluğu yönündeki etkisi de düşünüldüğünde şiddete çözüm yolunda toplumsal kanaat ve şiddet eylemi birlikte değerlendirilmelidir. Özellikle şiddet ve dijital ilişkisi nispeten yeni bir konu olması itibarıyla derinden incelenmelidir.

2.3. ŞİDDETİN DİJİTALLEŞMESİ

Şiddetin dijitalle ilişkisi iki şekilde gerçekleşir. İlk olarak, dijital platformlar şiddet içeriklerinin gösterildiği alanlar olarak karşımıza çıkar. Kitle iletişim araçlarından sunulan şiddet içerikli eylemler bu davranışların toplum nezdindeki kabul edilebilirlik durumunu etkilemektedir. Medyadaki şiddet eylemleri toplumu şiddete karşı duyarsızlaştırır. Şiddet eylemlerine karşı olumlu bir tutum oluşmasına neden olur (Çetin, 2014). Toplum tarafından kabul gören şiddet meşrulaşır. Günlük yaşama dahil olur (Nair, 2018). Medyada yer alan şiddetin meşrulaşma sürecinde şiddetin sunulmuş şeklinin etkisi büyüktür.

Bireylere, medya aracılığıyla sunulan şiddet *temizlenmiş* bir şiddettir. Özellikle dizi ve filmlerde yer alan şiddet eylemleri ürkütücü ve acı yönleri gösterilmeden, romantikleştirilerek sunulur. Gerçeklikten uzak bu gösteriler şiddet eylemini daha kabul edilebilir kılar. Bireylerin şiddet karşıtı olan duygularını ortada kaldırır. Şiddet eylemlerine aşinalık kazandırır. Şiddete maruz bırakılanın hislerine karşı duyarsızlaştırır (Mutlu, 2012). Şiddetin uygulayıcısı açısından da gerçeklikten uzak

bir tablo ortaya koyar. Gerçek hayatta cezası olan şiddet eyleminin medyada meşru olarak sunulması zihinsel karmaşaya yol açar (Blackman, 2014). Bu tutarsızlık toplum fertlerinin şiddet eylemleri karşında ortak tavır takınmasını engeller.

Şiddet aracı olarak dijital platformlar, şiddet ve dijital ilişkisini ortaya koyan bir diğer önemli konudur. Bilişim teknolojilerinin yaygınlaşarak hayatın vazgeçilmezleri arasına girmesi bu sorunu tetiklemiştir. İnternet, akıllı telefon, kişisel bilgisayar ve dijital kamera gibi araçların yaygınlaşması ile bireysel ve toplumsal uygulamalarda dönüşüm gerçekleşir. Yeni iletişim teknolojileri, zaman – mekân kavramını genişleterek, eş zamanlı ve çift yönlü etkileşimi mümkün kılar. Özellikleri günbegün artan sosyal medya araçları kişilere, duygu ve düşüncelerini ifade edebildikleri, resim, ses, video, belge gibi içerik paylaşabildikleri yeni sanal ortamlar sağlar. Her araç gibi dijital medya araçları da kötüye kullanıma açıktır.

Sosyal medya araçları bireylere, ikili veya grup sohbetleri gerçekleştirme, yazılı ve görsel içerik paylaşma, konum bilgileri gönderme ve alma gibi hizmetler sunar. Bireyler, hakkına bilgi sahibi olmak istediği kişi ya da konuları takip eder. Başkaları tarafından oluşturulan içerikleri okur, yorum yapar. Sosyal medya platformları etik sınırları tam çizilmemiş yeni dijital mekânlardır. Toplumsal yaptırımın belirsizliği dijitalin şiddet aracı olarak kullanımına zemin hazırlar (İpek, 2018). Dijitalleşmenin haberleşme alanında sunduğu imkanlar zaman ve mekan sınırını aşarken şiddetin uygulama alanları da bu ölçüde genişlemiştir. Şiddet uygulayıcısı, istediği kişi ya da gruptan anında haber alabilir hale gelirken, bu özelliği baskı ve şiddet aracı olarak kullanır.

Dijital şiddet, klasik şiddet tanımının tüm özelliklerini bünyesinde barındırır (Cebecioğlu & Altıparmak, 2017). Bununla birlikte dijital şiddet birçok durumda yüz yüze değil sanal ortamlarda gerçekleşir (Konuk, 2019). Özellikle, şiddet uygulayanın anonim olması halinde sanal şiddet daha tehlikeli hale gelir. Ayrıca dijital şiddetin sınırsız izleyiciye sahip olması, sınırsız kez kopyalanabilme özelliği, paylaşımların sanal ortamdan silinememesi şiddete maruz bırakılan için riskleri artırır. Dijitalin şiddet eylemleri üzerindeki etkisini siyasal, sosyal, eğlence ve spor gibi farklı

alanlarda karşımıza çıkmaktadır. Özellikle medyada yer alan nefret söylemleri şiddeti teşvik etmesi yönüyle birçok alanda tahribata sebep olur.

Nefret söylemi, bir grubu ya da kişi hedef alarak nefret ve hoşgörüsüzlük yayan, nefreti teşvik eden ve haklı gösteren her türlü ifadedir (Karan, 2010). Nefret söylemi içeren medya içerikleri şiddet eylemlerini körükler. Yeni medyanın sağladığı etkileşimli alan içinde nefret söylemi kolayca yaygınlaşır. Toplumsal ayrışmayı derinleştirir. Nefret söyleminin konusu futbol olduğunda rakip takımlar arası gerginlik artmakta, taraftarlar arasında ölüm ve yaralanmalar ile sonuçlanan çatışmalar yaşanmaktadır. 2012 yılında gerçekleşen Fenerbahçe – Galatasaray derbisi öncesi medyada yer alan “kan, korku, savaş, nefesleri tutmak, daha kötü olacak, telafisi yok” gibi provokatif söylemler taraftarlar arasında şiddete dönüşmüştür. Çok sayıda sivil ve polisin yaralanmasıyla sonuçlanan olaylar yaşanmıştır.

Spor programlarında yer alan ve müsabakaları kahramanlık, savaş, intikam, silah gibi kavramlarla eşleştiren söylemler şiddet eylemlerine zemin hazırlamaktadır (Demir, 2017b). Antalya Spor – Fenerbahçe maçında yaşanan olay ise dijital içeriklerin farklı alanlara yeniden üretilmesine örnek olarak karşımıza çıkar. Antalya sporun kendi sahasında Fenerbahçe’yi 4-2 yendiği maç sonrasında altı kez çalınan *tecavüz marşı* futbol ve tecavüzün eşleştirilmesi yönüyle eleştirilmiştir (Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2019). Nuri Alço’nun filmlerinde kadınlara tecavüz ettiği sahnede çalınan müzik, maç sonrası kutlama müziği olarak kullanılmış. Bu durum cinsel şiddetin normalleşmesi ve meşrulaşması yönüyle dikkat çekmiştir.

Nefret söylemi, hedef aldığı kişi ya da grubu aşağılama, kişiliksizleştirme, değersizleştirme, sindirme amacıyla gerçekleştirilen her türlü ifadedir. Yeni medyanın depolama, hipermetinsellik ve yayılım özellikleri nedeniyle gerçekleştirilen nefret söylemleri yaygınlaşır (Kalkan, 2019). Etki alanı büyür. Nefret söylemi muhataplarını etkilediği kadar söyleme tanık olanları da etkiler. Toplumun gözünde farklı olarak kabul edilerek dışlanan grubun sınırları çizilmiş olur. Toplumsal ayrışma derinleşir. 31 Mart 2019 Mahalli İdareler Genel Seçimleri öncesi sosyal medyada dolaşan nefret ve düşmanlık içeren sözler dikkat çekmiştir. Seçim

günü ise birçok beldede tartışmalar yaşanmış 6 kişi hayatını kaybetmiş, 105 kişi yaralanmıştır (Sözcü, 2019). Demokratik bir seçim sırasında şiddet eylemlerine sebep olan tartışmalar, gruplar arası hoşgörüsüzlüğün izlerini taşımaktadır.

Dijital teknolojiler çeşitli şekillerde şiddet eylemini kamuoyunda görünür kılar. Emine Bulut cinayetinde, olay anın bir vatandaş tarafından videoya alınarak sosyal medyada paylaşılması bu duruma bir örnektir. Paylaşılan ses ve video kayıtları kadına şiddet gerçeğini gözler önüne sermiş, birçok kişi tarafından sosyal medyada paylaşılmıştır. Bunun yanında katilin, olay sonrası WhatsApp durumuna ‘Kahpeyi öldürdüm. Sıra sende Ali!’ yazması şiddet ve dijital ilişkisinin bir diğer boyutudur (Çelik & Kesler, 2019). Yaşanan bu olayda sosyal medya hem yetkisizce şiddet eylemlerinin paylaşıldığı bir alan, hem şiddete karşı kamuoyu oluşturma aracı hem de şiddeti meşrulaştırma ve bir başkasını tehdit etme biçimi olarak karşımıza çıkmıştır.

Yeni medya uygulamalarının doğası, bireylere, birbirinin özel hayatlarına daha kolay müdahil olma imkânı verir. Bireyleri mahrem alanlarının ihlaline karşı savunmasızlaştırır (Arık, 2018). Özellikle yakın duygusal ilişkilerde kişisel sınırların ihlaline daha çok rastlanır. Dijital iletişim araçlarının sunduğu hâkimiyet alanı ile birleşen toplumsal cinsiyet rolleri *flört şiddeti* kavramında karşımıza çıkar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ

3.1. KAVRAMSAL OLARAK “FLÖRT”

Flört, kişiler arası yaşanan duygusal yakınlaşmanın çeşitli tutum ve davranışlarla ifade edilme tarzıdır. Gönüllü bir eylem olan flört, herhangi bir yasal yükümlülük altına sokmadan çiftlerin birbirini tanınmasına izin verir. Bununla birlikte Jung (2015: 95), yasallıktan uzak olan flört eyleminin dezavantajına da vurgu yapar. Kişilerin sahip olduğu bu özgürlük, kendilerini bir anda olumsuz bir davranış sergilerken bulmalarına yol açabilir.

Flört, temelinde belirsizliği ifade eder. Kişilerin zihninde ilişkinin hangi yöne evrileceğine dair bir netlik yoktur. Phillips (2018) flört eylemini, kararsızlığı bir zevk ve heyecan haline getiren ironik bir sanat olarak tarif eder. Bir açıdan flört, arzulanan sonu erteler, inkar eder. Diğer taraftan arzuların tanımlanması ve geliştirilmesi için kişiye serbest zaman kazandırır.

Flört, psikolojik ve sosyal ihtiyaçların bir sonucu olarak bireyin hayatında yer alır. Psikanalitik bakış açısıyla ele aldığımızda flört, cinsellik içgüdüsünün bir sonucudur (İpek, 2019). Freud, kişilerin iki temel içgüdü olan cinsellik ve yıkıcılık / ölüm içgüdüleri etkisiyle hareket ettiğini savunur. *Cinsellik içgüdü (Eros)*, yaşamsal süreçleri korumaya yarayan her türlü eğilimi kapsar. Doyumunda kişiye haz verir. Yokluğu ise psikolojik bir gerilim oluşturarak kişiye rahatsızlık hissettirir. Temelde her bir içgüdü bedensel bir ihtiyacın sesidir. İhtiyacın sağlanması ile rahatlama ve haz oluşur. *Yıkıcılık içgüdü (Thanatos)* ise saldırganlık ile ilişkilidir. Bu iki içgüdü yaşam ve ölümü temsil eder. Çoğu durumda iç içedir.

Cinsel içgüdü tüm bedensel hazları içeren kapsamlı bir ifadedir. Öte yandan gelişim sırasına göre üç önemli bölge vurgulanır: ağız, anüs, genital organlar. *Psikoseksüel gelişim dönemleri* olarak adlandırılan gelişim basamakları boyunca odak değiştiren haz alanları genital dönem ile son bulur. Genital dönem kişinin

ergenliğe girmesi ile başlar. Bu aşamaya ulaşmış bireyden sosyal ve cinsel ilişkilerinde olgun ve sorumluluk sahibi olması beklenir (İnanç & Yerlikaya, 2016: 15-16). Freud (1961), bireylerde gerçekleşen bu olgunlaşmanın haz ilkesinden gerçeklik ilkesine geçiş ile mümkün olduğunu vurgular. Gerçeklik ilkesi, haz ilkesini yok saymaz. Dış dünyanın şartlarından bireyi korur. Kişinin toplumsal deneyimleri onu gerçeklik ilkesine yönlendirir. Bu sayede bireyler, ertelenmiş doyumunu, kısıtlı hazzı, çalışma ve zahmeti seçer. Belirsiz ve tahrip edici bir hazdan, ertelenmiş, sınırları çizilmiş fakat güvenli bir hazzıya yönelir (Marcuse, 1998). Flört, temelde ergenlik ile birlikte yoğun olarak hissedilen bir arzunun sonucu olsa da aynı zamanda bu hazzın ertelenişin adıdır.

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre flört eylemi, kişinin bağlantı kurma ve sevgi ihtiyacına karşılık gelir. Sevgi ihtiyacı, fiziksel ihtiyaçlarını karşılamış ve güvende olan kişi için en önemli ihtiyaçtır (Passer & Smith, 2011). Maslow (2019), her insanın temelde, yaşamaya; güvenliğe; ait olmaya, sevgi ve şefkate; saygıya ve özsaygıya; kendini gerçekleştirme ihtiyacı olduğunu belirtir. Sevgiye duyulan gereksinim iyodin ya da C vitaminene duyulan ihtiyaç gibi yadsınamaz bir gerçektir. Sevgi ihtiyacı diğer insanlar tarafından giderilebilen bir gereksinimdir. Bu açıdan dışa bağımlı bir ihtiyaçtır. Sevgi eksikliğine güdülenmiş kişi gereksinimini karşılamak için başkalarının istek, kural ve arzularına göre hareket eder. Çevrenin onayına duyarlıdır. Dış koşulları takip ederek onlara uyumlanır. Hayal kırıklığına uğrama korkusu ile kaygılı bir ilişki geliştirir ve özgürlüğünden ödün verir. Böyle bir sevgi, gereksinimin karşılanmasına dayanır. Maslow bir eksiliği doyurmaya dayanan sevgiyi *E-sevgisi* olarak kavramlaştırmıştır.

İhtiyaçlar hiyerarşisinin en üst noktasında *kendini gerçekleştirme* bulunur. Kendini gerçekleştiren yani temel gereksinimleri karşılanmış bireylerin sevgi ile ilişkisi daha farklıdır. Bu kişiler çevresine daha az bağımlı, özel hayatlarında daha özerktir. İçsel belirleyicilerine göre hareket etmeye daha yatkındır. Kendi potansiyel, kapasite ve yeteneklerine göre kararlar alırlar. Kendini tanıma ve bütünlüğe ulaşma arzuna doğru yönelirler. Övgü ve sevecenliğe daha az bağımlıdırlar. Maslow (2019) kendini gerçekleştirmiş kişilerin duyduğu sevgiyi *V-sevgisi* olarak isimlendirir. V-

sevgisi bencil olamayan gerçek sevgidir. Sahiplenici ve gereksinime dayalı değildir, değer vermeyi öne çıkarır. Bu nedenle haz vericidir, probleme yol açmaz. İçsel bir hazza dayandığı için tatmini sonsuzdur, bitmez. Sağlıklı ve saf bir sevgidir. Kin, kaygı, kıskançlık uyandırmaz. V-sevgisine sahip olan kişi muhatabını da kendini gerçekleştirmesi için teşvik eder. Onu yüreklendirir.

From (1995), sevgiyi ele alış biçimi Maslow'un düşüncesiyle benzerlik gösterir. Her ikisinde Freud'un aksine insanın içsel doğasının kötülük üzerine olmadığına vurgu yapar. Ortaya çıkan yıkıcılık ve şiddet temel gereksinimlerin karşılanmamasıyla ilişkili doğal olmayan davranışlardır. Fromm (1995) sevgi kavramını olgun ve olgun olamayan olarak ikiye ayırır. *Olgunlaşmamış sevgi*, gereksinime bağlı bir sevgidir. Kişi, bir başkasını sevgiye ihtiyacı olduğu için sever. *Olgunlaşmış sevgi* ise, sevdiği için sevdiğine gereksinim duyar.

Yalnızlık duygusu kişide huzursuzluk meydana getirir. Fromm (1995), yalnızlığın oluşturduğu huzursuzluk için bireylere, ilgi, sorumluluk, saygı ve bilgiye dayalı bir sevgi anlayışı sunar. Bu açıdan kişi muhatabını sever, gelişmesi için ilgi gösterir, sorumluluk duygusu ile ihtiyaçlarına cevap verir. Fakat saygıdan yoksun bir sevgi anlayışı kolaylıkla şiddete ve zorbalığa dönüşebilir. Saygı, muhatabının bireyselliğini korumayı gerektirir. Sevilen kişinin gelişmesi kendi yararına teşvik edilir, çıkar güdülmez.

Tanımak ve bilgi sahibi olmak, yalnızlıktan kurtulmak isteyen insanın yapması gerektirir. Kişi, muhatabını tanıyarak onunla ilişki geliştirebilir. Kişi, olgunlaşmış sevgi ile hem muhatabını hem de kendini tanır. Olgunlaşmamış sevgide ise, bireyler birbirleri üzerinde güç ve hakimiyet kurmaya çalışır. Fakat bu sevileni nesneleştirir. Gerçek sevgiden uzaktır. Muhatabına zarar verir.

Flört eylemi farklı pencerelerden çeşitli şekillerde yorumlansa da varlığı sorgulanamaz bir gerçektir. Psikolojik, duygusal, cinsel çekime ve bağlılığa dayanır (Süneçi, Say, Gümüştepe, Enginkaya, Yıldızdoğan & Yalçın, 2016). Bireyler, kimlik oluşturmak, ilişki geliştirmek, cinsel istekleriyle başa çıkmak için flört ilişkisi

geliştirebilir (Saraç, Erkan, 2016). Eryılmaz ve Erkan (2010) ise çalışmalarında problem odaklı başa çıkma ve sosyal destek aramanın romantik ilişki başlatmayı pozitif yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Çeşitli açılardan değerlendirildiğinde flört, bireyin psikolojik gereksinimlerin eyleme dönüşmüş halidir. Toplumsal yapı içerisinde şekil kazanır, yorumlanır ve muhatap bulur.

Kültür, flörtün yorumlanmasında önemli bir belirleyici olarak karşımıza çıkar. Türklerin kültürel yapısında flört genelde hoş karşılanmaz ya da flörtün sonunda bir evlilik beklenir. Aynı zamanda flörte bakışta cinsiyete bağlı farklılıkta göze çarpmaktadır. Erkeklerin flörtü kadınların flörtünden daha kabul edilebilir görülür. Sahip olunan bu toplumsal tutum özellikle gençlerin gizli flört etmesine sebep olur (Hayta & Algın, 2013:18). Flört eyleminin gizli gerçekleştirilmesi, ilişki içinde herhangi bir problem yaşayan gencin çevresinden yardım görmesini zorlaştırır.

Toplumun çizdiği etik sınırlar içerisinde yaşayan birey aynı zamanda çağın ona sunduğu koşullara da uyum sağlamaya çalışır. Bu açıdan flörtün bir kavram olarak incelenmesinde ergenlik yaşının düşmesinin ve evlilik yaşının yükselmesinin etkisi büyüktür. Evlilik kurumunu bir açıdan ergenlikle birlikte bireyde oluşan ihtiyaçların tatmin alanı olarak kabul edersek, ergenlik ve evlilik yaşı arasındaki sürenin uzaması ilişki içinde yeni kavramlar doğurmuştur. Görece yeni bir kavram olan *flört şiddeti* bunlardan biridir.

3.2. FLÖRT ŞİDDETİ

Flört şiddeti, aralarında herhangi bir resmi bağ olmayan partnerlerden birinin bir diğerine uyguladığı her türlü şiddet eylemini kapsar. Resmi bir ilişkiye dayanmaması yönüyle aile içi şiddetten ayrılır. Evlilik yaşının yükselmesi flört şiddetini daha önemli hale getirmiştir. Bunun sebebi evliliğin şiddet eylemini engellemesi veya evlilik içinde şiddet eyleminin görülmemesi değildir. Her ne kadar şiddetin yapısı ve ilişki içindeki döngüsü benzer olsa da partnerler arasında hukuki bir yaptırımın olmaması flört şiddetini ayrı bir konu olarak ele almayı gerektirir. Aynı zamanda

flörtün toplumsal yapıyla ilişkisinin evlilikten farklı olması da flört şiddetini aile içi şiddetten ayırır.

Flört şiddeti, partnerlerden birinin diğeri üzerinde güç ve kontrol kazanmaya çalıştığı her türlü zarar verici tutumu kapsar. Kendi içinde sözel, fiziksel, cinsel ve dijital şiddet olarak ayrılır (Öztürk, Karabulut, & Sertoğlu, 2018). Flört şiddetine sebep olan en önemli risk faktörlerinden biri toplumsal cinsiyet kalıplarıdır. *Toplumsal cinsiyet*, biyolojik cinsiyete toplumun yüklediği anlamı ifade eder. Dökmen (2018), toplumsal cinsiyeti, kız ve erkek çocuklara toplumsallaşma sürecinde öğretilen, toplumun onlar için uygun bulduğu duygu, tutum, davranış ve roller olarak tanımlar. Kadınlardan ilgili, duyarlı, bakım verici; erkeklerden ise bağımsız, atılgan, güçlü olmalarının beklenmesi toplumsal cinsiyetle ilgilidir. Toplum içinde kadınlardan ve erkeklerden kendilerine sunulan rollere uygun hareket etmesi beklenir. Bireyler bu bekletileri çocukluğundan itibaren direk deneyimleyerek ya da medya aracılığıyla görerek öğrenir. Zihinlerdeki cinsiyet rollerine ilişkin algı şiddetin kabulünde önemli bir dayanak noktası oluşturur (Yıldırım, Terzioğlu, 2018). Sahip olduğu cinsiyet rollerine bağlı olarak diğer insanlarla ilişki geliştirir.

Kitle iletişim araçları toplumsal cinsiyet kalıplarını sürdürmede ve yeniden inşa etmede büyük bir etkiye sahiptir. Özellikle televizyon dizilerinde yer alan ilişki biçimleri flört şiddetinin normalleştirmektedir. Dizilerin bir çoğunda partnerler birbirinin hislerini kıskançlık duygusu üzerinden tanımlamaya çalışır. Kıskanılan ve kısıtlanan kişi sevildiği kanatine varır. Duyguları karşılık bulduğu için mutlu olur. Afilli Aşk dizisinde Ayşe ile Kerem'in, Her Yerde Sen dizisinde Selin ile Demir'in, Erkenci Kuş dizisinde Sanem ile Can'ın birbirine olan ilgisi kıskançlığa bağladıkları aşırı hareketlerle ortaya konmuştur (Afilli Aşk, 2019; Her Yerde Sen, 2019; Erkenci Kuş, 2018). Her üç dizinin ilk bölümlerinde başroldeki kadın karakter güvendiği iş arkadaşı, patronu ya da özel öğretmeni tarafından tacize uğrar. Bu şekilde erkeğin kıskançlığı ve baskısı meşrulaştırılır. Kadın ilişki boyunca bu durumun ağırlığını hisseder. Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumlarına ilişkin yapılan bir çalışmada erkek katılımcıların %70.7'si, kadın katılımcıların %53.3'ü kıskançlığı şiddet olarak görmediklerini belirtmiştir. Ayrıca erkek katılımcıların %47.9'u, kadın

katılımcıların %20.1'i takip etme eylemini flört şiddeti olarak değerlendirmemektedir. Cinsel ilişkiye zorlamak ise tüm katılımcıların %97.9'u tarafından şiddet eylemi olarak nitelendirilmiştir (Karatay, Karatay, Baş & Baş, 2017). Sonuçlar, örnek gösterilen üç dizideki olguların toplumdaki normallik algısını değerlendirmek açısından önemlidir.

Toplumsal cinsiyet kalıpyargıları erkeğin her zaman güç ve iktidar sahibi, kadının ise bağımlı ve itaatkar olması gerektiğini vurgulayan yapısıyla flört şiddetine kaynaklık eder. Toplumun cinsiyetlere sunduğu eşitsiz yapı bireyleri güç mücadelesine sokar. Yaşanan güç mücadelesi, partnerlerin birbirinin her hareketini öğrenmek istemesi, görüştüğü kişilere müdahale etmesi, birbirinin davranışlarını kısıtlaması, sahiplenme, kıskançlık gibi davranışlarla sonuçlanır. Her iki tarafı da tahrip eder. Sünnetçi, Say ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan, gençlerin flört şiddeti algılarını ölçmeye yönelik araştırma sonuçlarına göre, katılımcılar kıskançlık gibi şiddet içeren bir takım olguları kültürel yapıdan dolayı şiddet olarak görmemektedir. Bununla ilişkili olarak arkadaş çevresinin ve hayat tarzının kısıtlanması davranışları da ilişki içinde kabul edilebilir görülmektedir. Kısıtlamak, güç göstermek, kişiyi yok saymak, kişi yerine karar vermek, kişisel alanlara müdahale etmek gibi psikolojik şiddet davranışları şiddet olarak değerlendirilmemekte veya fiziksel şiddete kıyasla daha normal karşılanmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların %65'i kıskanmayı; %33.3'ü sosyal medya şifre paylaşımını; %47.2'si mesajlara anında yanıt verme zorunluluğunu ve her hareketini haberdar etmeyi şiddet olarak görmemektedir.

Şiddet eylemleri bireysel ve toplumsal huzura zarar verir. Kişilerde güvensizliğe yol açar. Hayal kırıklığı, korku ve endişeye sebep olur (Göldağ, 2016). Flört şiddeti, aralarında hukuksal bir bağ bulunmayan bireylerin ilişki içerisinde veya ilişki bittikten sonra birinin diğerine ya da birbirlerine uyguladıkları, baskı, güç ve kontrol oluşturmaya yönelik her türlü tutumdur. Toplumsal değişimlerden etkilenerek biçim değiştirmektedir.

Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması ile birlikte flört şiddetinin eylem alanı genişlemiştir. Cep telefonu, elektronik posta, internet sitesi ve sosyal medya uygulamaları sağladığı yararların yanında birer baskı ve şiddet aracı özelliği de göstermektedir. Özellikle gençler çevrimiçi platformları kullanarak birbirleri üzerinde hakimiyet kurmak istekte, sanal ortamları tehdit etmek, aşağılamak, özel ses ve görüntü paylaşımı yaparak bir diğerini küçük düşürmek için kullanmaktadır (Muniz, 2017). Dijitalleşmenin sunduğu iletişim kapasitesi ile birleşen flört şiddeti, dijital flört şiddeti kavramı ortaya çıkarmıştır.

3.3.DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETI

Dijital flört şiddeti, ilişkisi devam eden ya da bitmiş partnerlerden birinin diğerine ya da birbirlerine uyguladıkları psikolojik, fiziksel, cinsel her türlü şiddetin dijital araçlar kullanılarak gerçekleştirilmesidir. Sosyal medyanın geniş erişilebilirlik alanı dijital şiddetin etkisini arttırmaktadır Gökkaya (2018). Güneş (2018), üniversiteli öğrencilerle yaptığı çalışmada cinsiyetlere bağlı algılanan şiddet davranışlarını listelemiştir. Çalışmaya göre kadınların şiddet olarak tanımladığı davranışların içinde sosyal medya şifrelerinin istenmesi ve sosyal medya hesaplarına karışmak ifadeleri yer almaktadır. Erkek öğrencilerin belirttiği şiddet davranışları içinde ise telefonda baskı yapmak ifadesi yer almıştır. Bu maddeler dijitalin partnerler üzerinde oluşturduğu baskıyı ortaya çıkarması açısından önemlidir.

Çevrimiçi ortamlar gerçek duyguların yaşandığı platformlardır. Bireylerin ilişki kurma ve bağlantıda kalma ihtiyacına hizmet eder. Cep telefonuyla birlikte kişilerin her daim yanında olan sosyal medya uygulamaları güncelleme yapmayı ve bir diğerini kontrol etmeği kolaylaştırır. Dijital ortamdaki sosyalleşmenin sağladığı olumlu duygular (neşe, aidiyet, samimiyet vb.) gibi hissedilen olumsuz duygular da (öfke, kaygı, tiksinti, korku vb.) gerçektir (Chayko, 2018:63-66). Hissedilen duygular ve kazanılan deneyimler açısından gerçek ve sanal dünya iç içe geçmiştir.

Flört şiddeti içinde görülen denetleyici ve baskıcı tutumlar, partnerlerin görüştüğü kişilere karışma, davranışlarına kısıtlama koyma, her şeyden haberdar

olmak isteme olguları, sosyal medyanın sağladığı kolay erişebilirlik ve sanal sosyalleşme alanlarıyla birleşerek dijital flört şiddetini meydana getirmiştir. Partnerler günümüzde yeni sosyalleşme alanları olan sosyal medya hesaplarını kontrol ederek ve sosyal medya arkadaşlarına müdahale ederek birbirleri üzerinde baskı oluşturmaktadır. Üniversite öğrencileriyle yapılan bir başka araştırmada katılımcıların çoğu sosyal medya şifrelerinin paylaşılma talebini ilişki içinde kabul edilemez olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Buna rağmen toplum içinde bu konu hakkında konuşmama eğilimi göstermeleri kendilerini azınlık hissederek dışlanma korkusu duydukları şeklinde yorumlanmıştır (İpek, 2018). Bu durum ilişkinin dijital boyutunda etik sınırların yeterli şekilde çizilmediğini göstermektedir.

Dijital flört şiddeti, Mor Çatı tarafından yayınlanan metinde teknolojik araçlar ile kontrol edilme, tehdit edilme, sosyal medya hesap şifrelerinin istenmesi, sosyal medyada kiminle arkadaş olunacağına müdahale edilmesi, resim-video göndermek için baskı görme, dijital araçlarının (telefon, bilgisayar vb.) karıştırılması, sürekli mesaj atma ve arama davranışları olarak tanımlanmıştır. Dijital flört şiddeti, her geçen gün özellikleri artan sosyal medya uygulamaları ile etki alanını genişletmektedir.

Sonuç olarak, ilişki içinde baskı ve kontrolün dijital araçlar kullanılarak elde edilme çabasını ifade eden dijital flört şiddeti beş alt konuda incelenmelidir:

1. Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına ve gönderilerine müdahale etmesi; birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi
2. Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi
3. Partnerlerin birbirini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi
4. Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması
5. Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TREN TESTİ

Tren Testi (Eisenbahn –Test), sonuçlarıyla suskunluk sarmalı kuramını desteklemesi açısından önemlidir. Elisabeth Noelle-Neumann, Tren Testi ile çevresel gözlemin davranışsal eğilimi şahsi düşüncenin toplumsal kanaate uyumuyla ilişkili olarak etkilediği hipotezini doğrulamıştır (Noelle-Neumann, 1976). Noelle-Neumann'ın (1998:42-62) katkılarıyla geliştirilen tren testi ilk kez 1972 yılında Allensbach tarafından yapılan bir araştırmada kullanılmıştır. Tren testinin ilk örneği, çocuk eğitimiyle ilgili bir tartışmada susma ve konuşma eğilimini görmeyi amaçlamıştır. Uygulanan ankette katılımcılara, biri çocuklara dayak atılmasına karşı olan, diğeri ise dayağı eğitimin bir parçası olarak gören iki kadın silueti gösterilmiştir. Katılımcılara resimdeki hangi kadının düşüncesine katıldığı sorulmuştur. Anketin ikinci bölümü, katılımcının kamusal alanda kendi düşüncesine zıt fikre sahip bir kişiyle çocuk eğitiminde şiddetin kabulünü tartışıp tartışmayacağına yöneliktir. Bu amaçla katılımcılardan kendilerini, önlerinde beş saatlik yol olan bir trende seyahat ederken düşünceleri istenmiştir. Katılımcılara, aynı kompartımandaki bir kadının çocuk eğitiminde dayak konusunda kendi düşüncesine aykırı bir fikirle sohbete başladığında bu konuşmayı sürdürüp sürdürmeyecekleri sorulmuştur. İkinci soru birinci soruya bağlı olarak değişen şartlı bir sorudur. Katılımcı bu soru ile hayali bir kamusal alandaki tartışma ortamında zıt bir düşünceyle karşı karşıya bırakılmıştır.

Anketin ikinci sorusu “Önünüzde beş saatlik bir tren yolculuğu olduğunu düşününüz, sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kadın...” cümlesi ile başlayarak, ilk sorunun cevabına bağlı olarak “...çocuk eğitiminde dayağa kesinlikle karşı olduğunu...” ya da “...çocuk eğitiminde dayağında gerekli olduğunu...” şeklinde devam etmekte “...söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kadınla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?” diyerek bitmektedir. Tren testi siyasi, ahlaki ve sosyal birçok konuda tekrarlanmıştır. 1972 -1974 yılları arasında yapılan tren testleri değerlendirilmesi, insanların belli konular ki konuşma eğiliminin

ölçülebilirliğini desteklemektedir. Bulgular suskunluk sarmalı kuramının temel kabulleri olan;

- Toplumun genel kanaatin dışına çıkan bireyleri dışlanmakla tehdit etmesi,
- Bireylerin dışlanma tehdidini algılaması ve korku hissetmesi,
- Hissettikleri dışlanma korkusundan dolayı sürekli olarak toplumsal kanaat iklimini gözlemleyip değerlendirmesi,
- Bireylerin toplumsal kanaate yönelik algılarının onların davranışlarını, düşüncelerini ifade etme ya da saklama yönüyle etkilemesi,

ile birlikte değerlendirilmektedir. Tren testinin bulguları bu çerçevede değerlendirildiğinde fikirlerini ifade etmekten çekinmeyen grubun oranı belirlenen konudaki toplumsal kanaatin resmini çizmektedir.

4.1. AMAÇ

Araştırmanın amacı, dijital flört şiddetinin toplumsal kabul durumunu suskunluk sarmalı kuramı bağlamında İspanya Türkiye karşılaştırmalı incelemektir. Bununla birlikte, İspanyol - Kadın, İspanyol - Erkek, Türk - Kadın, Türk - Erkek alt kategorilerinde yapılan inceleme ile milliyet ve cinsiyetin dijital flört şiddetine dair genel kanaatlerle ilişkisini ortaya koymak hedeflenmiştir. Yapılan inceleme dijital flört şiddetiyle mücadeleyle katkı sağlaması yönüyle önemlidir.

4.2. YÖNTEM

Araştırmanın amacına uygun olarak Tren testi, dijital flört şiddetinin beş alt durumundan her biri için yeniden uyarlanmıştır. Dijital flört şiddeti kapsamında değerlendirilen durumlar;

Durum 1: Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına ve gönderilerine müdahale etmesi; birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi

Durum 2: Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi

Durum 3: Partnerlerin birbirini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi

Durum 4: Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması

Durum 5: Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması,

olarak belirlenmiş ve maddelendirilerek incelenmiştir.

Hazırlanan anket Türkçe (Ek1) ve İspanyolca (Ek2) olarak iki farklı dilde uygulanmıştır. Anket katılımcılara basılı kopya olarak dağıtılmıştır. Çalışma, İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesinin ve Castilla – La Mancha Üniversitesi İletişim Fakültesinin desteğini alarak yerleşke içinde uygulanmıştır.

Araştırma verileri *IBM SPSS Statistics 20.0* programı kullanılarak incelenmiş, bulgular *betimsel analiz* yöntemiyle ele alınarak yorumlanmıştır.

4.3. KAPSAM

Araştırma kapsamında, Türkiye’de yer alan İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri ile İspanya’da yer alan Castilla – La Mancha Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerine Tren Testi uygulanmıştır.

Ankete rastgele metodu ile seçilen toplamda 360 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların 160'ı (80 kadın / 80 erkek) İstanbul Medipol Üniversitesi öğrencisi, 160'ı (80 kadın / 80 erkek) Castilla – La Mancha Üniversitesi öğrencisidir. Katılımcıların tamamı yaşları 18 ila 25 yaş arasında değişen, Türk veya İspanyol, üniversite öğrencileridir.

4.4. HİPOTEZLER

İlgili konuda literatür incelemesi yapıldıktan sonra “dijital flört şiddetinin beş ana sorunsalı olan sosyal medya hesaplarına müdahale, takip amaçlı konum talebi, ısrarlı arama, dijital araçların partnerlerce karıştırılması ve cinsel içerikli mesaj gönderme/isteme yaptırımlarının toplumdaki kabul durumu suskunluk sarmalı kuramı bağlamında incelenebilir ve tren testi ile ölçülebilir” önermesi kabul edilmiştir. Bu düşünceden yola çıkılarak araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

H1: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına, gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumunu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

H2: Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına ve gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumunu kabul etmeyen Türk ve İspanyol katılımcılarda suskunluk sarmalı hakimdir.

H3: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

H4: Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu kabul etmeyen katılımcılar suskunluk sarmalı içindedir.

H5: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul edilemez bulan İspanyol katılımcı oranı kabul edilemez bulan Türk katılımcı oranından fazladır.

H6: Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul etmeyen Türk katılımcılarda suskunluk sarmalı hakimdir.

H7: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

H8: Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul etmeyen katılımcılar suskunluk sarmalı içindedir.

H9: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul edilemez bulan Türk katılımcı oranı kabul edilemez bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

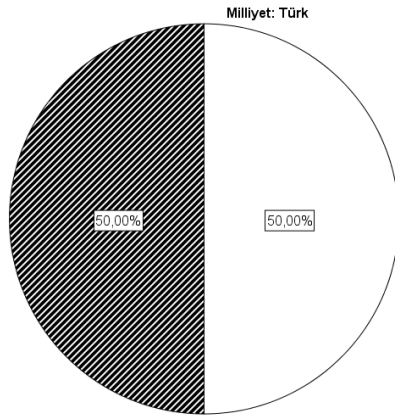
H10: Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul etmeyen Türk katılımcılarda suskunluk sarmalı hakimdir.

4.5. BULGULAR

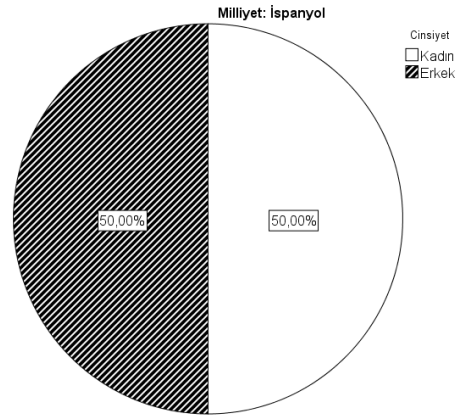
Dijital Flört Şiddetine uyarlanan Tren Testi yaşları 18 – 25 arasında değişen 160 Türk, 160 İspanyol İletişim Fakültesi Lisans öğrencisine uygulanmıştır (Tablo 1; Şekil 1.1; Şekil 1.2). Elde edilen bulgular hipotezlere bağlı olarak incelenmiştir.

Tablo 1: Katılımcı Dağılım

Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kadın	80	50,0	50,0	50,0
	Erkek	80	50,0	50,0	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	
Türk	Kadın	80	50,0	50,0	50,0
	Erkek	80	50,0	50,0	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	

Şekil 1.1: Katılımcı Dağılım - Türk

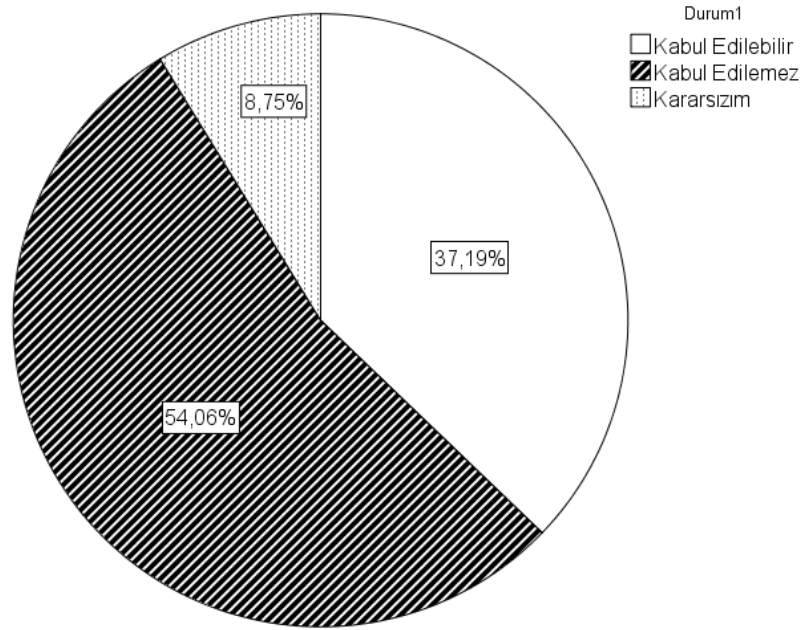
Şekil 1.2: Katılımcı Dağılım – İspanyol

H1: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına, gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumunu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına, gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumu (Durum 1) için tüm katılımcıların %37,2'si Kabul Edilebilir, %8,8'i Kararsızım ifadesini kullanmıştır. Tüm katılımcıların %54,1 ise Durum 1'i Kabul Edilemez olarak değerlendirmektedir (Tablo 2; Şekil 2).

Tablo 2: Durum1

	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	119	37,2	37,2	37,2
Kabul Edilemez	173	54,1	54,1	91,3
Kararsızım	28	8,8	8,8	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

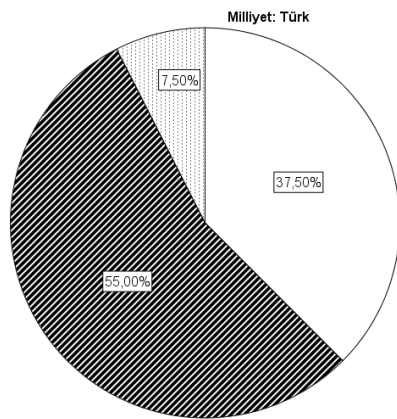
Şekil 2: Durum1

Durum 1'in kabul edilebilirlik durumu milliyetlere bağılı olarak karşılaştırıldığında 160 Türk katılımcının %37,5'i; 160 İspanyol katılımcının %36,88'i Durum 1'i Kabul edilebilir gördüğünü ifade etmiştir. Kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcı oranı ise Türk katılımcılarda % 55, İspanyol katılımcılarda %53,13'dür. Durum 1'i kabul edilebilir bulan katılımcıların oranları milliyete bağılı olarak karşılaştırıldığında Türk ve İspanyol katılımcılar arasında %0,6 oranında fark vardır (Tablo 3; Şekil 3.1; Şekil 3.2).

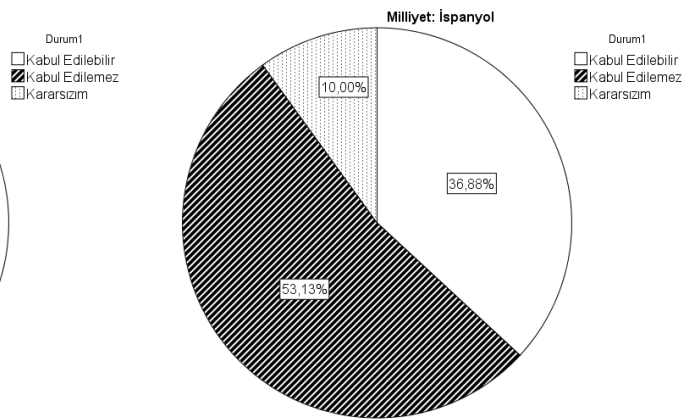
Bulgular, flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına, gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumunu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır hipotezini (H1) desteklemektedir.

Tablo 3: Durum1 – Milliyet

Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kabul Edilebilir	59	36,9	36,9	36,9
	Kabul Edilemez	85	53,1	53,1	90,0
	Kararsızım	16	10,0	10,0	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	
Türk	Kabul Edilebilir	60	37,5	37,5	37,5
	Kabul Edilemez	88	55,0	55,0	92,5
	Kararsızım	12	7,5	7,5	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	

Şekil 3.1: Durum1 - Türk

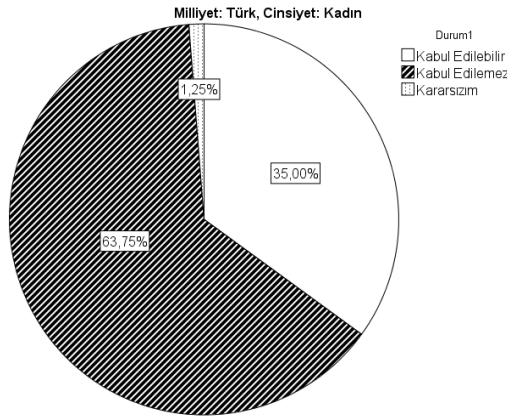

Şekil 3.2: Durum1– İspanyol

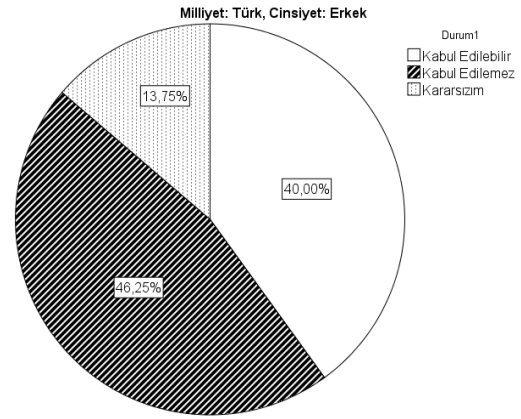
Durum 1'e ait bulgular cinsiyet ve milliyete göre karşılaştırılarak incelenmiştir. Buna göre, sosyal medya hesaplarına müdahale olgusunun kabul edilebilirlik durumu milletler arasında benzer dağılım özelliği gösterirken cinsiyete bağlı dağılımda farklılık görülmüştür. Araştırmaya katılan Türk – Kadın katılımcıların %63,75'i, İspanyol – Kadın katılımcıların ise %61,25'i Durum 1'i ilişki içinde kabul edilemez bir durum olarak değerlendirdiklerini belirtmiştir. Aynı durumu Türk – Erkek katılımcıların %46,25'i, İspanyol – Erkek katılımcıların ise %45'i kabul edilemez olarak görmektedir. Türk – Erkek ve İspanyol – Erkek katılımcılarda bu konuda kararsız olanların oranı ise birbirine eşit ve %13,75'dir (Tablo 4; Şekil 4.1; Şekil 4.2; Şekil 4.3; Şekil 4.4).

Tablo 4 - Durum1 – Milliyet – Cinsiyet

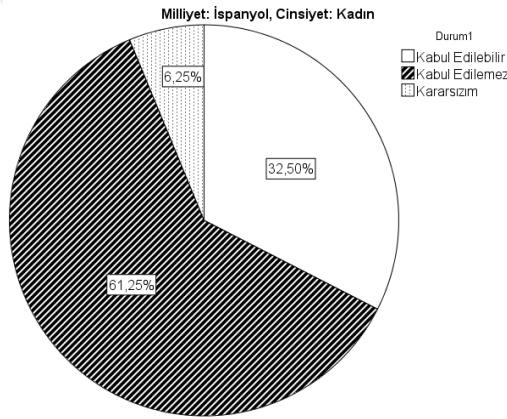
Milliyet	Cinsiyet	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde	
İspanyol	Kadın	Kabul Edilebilir	26	32,5	32,5	32,5
		Kabul Edilemez	49	61,3	61,3	93,8
		Kararsızım	5	6,3	6,3	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	33	41,3	41,3	41,3
		Kabul Edilemez	36	45,0	45,0	86,3
		Kararsızım	11	13,8	13,8	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
Türk	Kadın	Kabul Edilebilir	28	35,0	35,0	35,0
		Kabul Edilemez	51	63,8	63,8	98,8
		Kararsızım	1	1,3	1,3	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	32	40,0	40,0	40,0
		Kabul Edilemez	37	46,3	46,3	86,3
		Kararsızım	11	13,8	13,8	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	

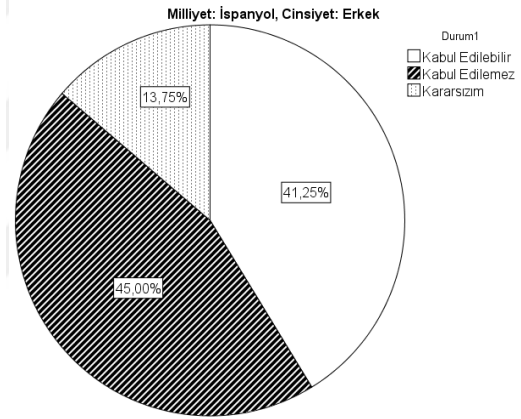
Şekil 4.1: Durum1 - Türk – Kadın

Şekil 4.2: Durum1 – Türk - Erkek

Şekil 4.3: Durum1 - İspanyol - Kadın

Şekil 4.4: Durum1 - İspanyol - Erkek

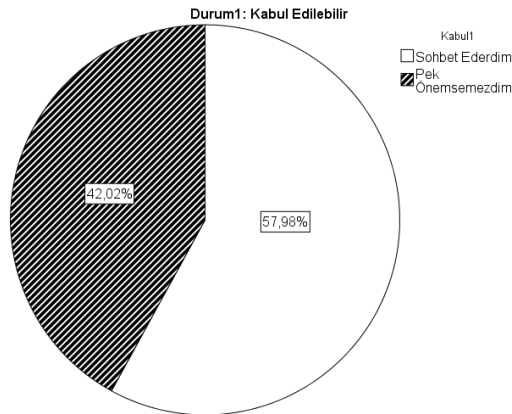
Sonuç olarak, Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına, gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumunun kabul edilebilirlik durumu milliyetler arası farklılık göstermemekte fakat cinsiyete bağlı farklılık göstermektedir. Her iki milliyetten kadınlar, her iki milliyetten erkeklere oranla daha güçlü bir şekilde sosyal medya hesaplarına müdahale konusunu ilişki içinde kabul edilmez olarak değerlendirmektedir.

H2: Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına ve gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumunu kabul etmeyen Türk ve İspanyol katılımcılarda suskunluk sarmalı hakimdir.

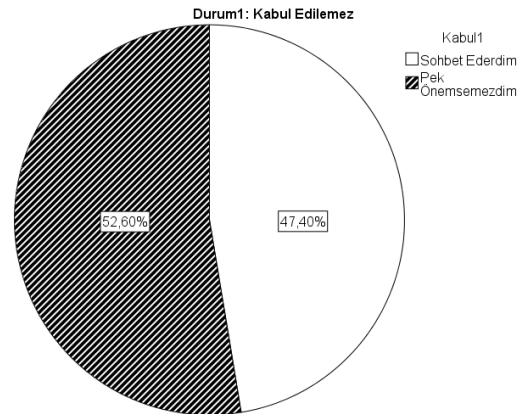
Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına, gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumunu kabul edilebilir bulan katılımcıların %58'i aynı durumu kabul edilemez bulan bir kişi ile kamusal alanda konu hakkında sohbet ederim demiştir. Aynı durumu kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcıların %52,6'sı ise sosyal medya hesaplarının partnerler tarafından kontrol edilmesi durumunu kabul edilebilir olarak değerlendiren bir kişi ile konu hakkında konuşmayı tercih etmemektedir. Verilere göre, Durum 1'i kabul edilemez bulan katılımcılar kabul edilebilir bulan katılımcılardan benzer koşullarda %10,58 daha fazla sessizliği tercih etmektedir (Tablo 5; Şekil 5.1; Şekil 5.2).

Tablo 5: Kabul1

Durum1	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	Sohbet Ederdim	69	58,0	58,0
	Pek Önemsemezdim	50	42,0	100,0
	Toplam	119	100,0	100,0
Kabul Edilemez	Sohbet Ederdim	82	47,4	47,4
	Pek Önemsemezdim	91	52,6	100,0
	Toplam	173	100,0	100,0

Şekil 5.1: Durum1- Kabul Edilebilir

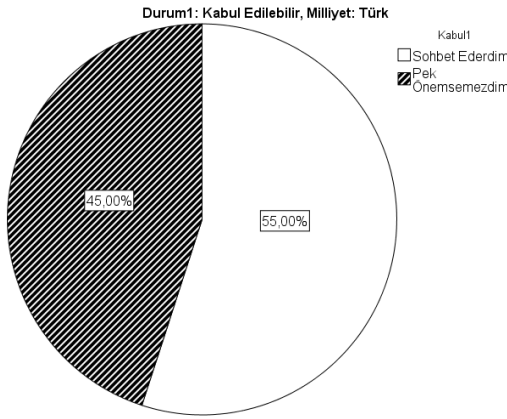
Şekil 5.2: Durum1 – Kabul Edilemez

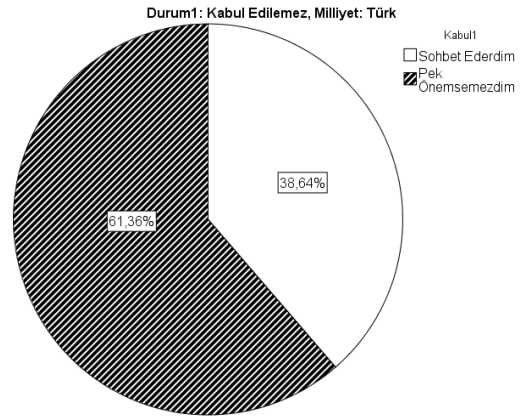
Sosyal medya hesaplarına müdahale konusunda zıt fikirle karşılaşan katılımcının kamusal alanda konuşma ve susma eğilimlerini Türk ve İspanyol karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bulgulara göre, Durum 1’i kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların %55’i kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında kamusal alanda sohbet ederim demiştir. Durum 1’i kabul edilemez bulan Türk katılımcıların ise %61,36’sı zıt tutum karşısında konuşmamayı tercih etmiştir. Verilere göre Durum 1’i kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı Durum 1’i kabul edilemez bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %16,36 daha yüksektir. Bulgular göz önüne alındığında, partnerlerin birbirinin sosyal medya hesaplarına müdahalesine karşı olan Türk katılımcıların %61,36 oranıyla sohbet etmemeyi tercih etmesi Durum 1 için Türk katılımcılarda suskunluk sarmalının varlığını göstermektedir (Tablo 6; Şekil 6.1; Şekil 6.2).

Tablo 6: Kabul1 - Milliyet

Durum1	Milliyet	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde	
Kabul Edilebilir	İspanyol	Sohbet Ederdim	36	61,0	61,0	61,0
		Pek Önemsemezdim	23	39,0	39,0	100,0
		Toplam	59	100,0	100,0	
	Türk	Sohbet Ederdim	33	55,0	55,0	55,0
		Pek Önemsemezdim	27	45,0	45,0	100,0
		Toplam	60	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Sohbet Ederdim	48	56,5	56,5	56,5
		Pek Önemsemezdim	37	43,5	43,5	100,0
		Toplam	85	100,0	100,0	
	Türk	Sohbet Ederdim	34	38,6	38,6	38,6
		Pek Önemsemezdim	54	61,4	61,4	100,0
		Toplam	88	100,0	100,0	

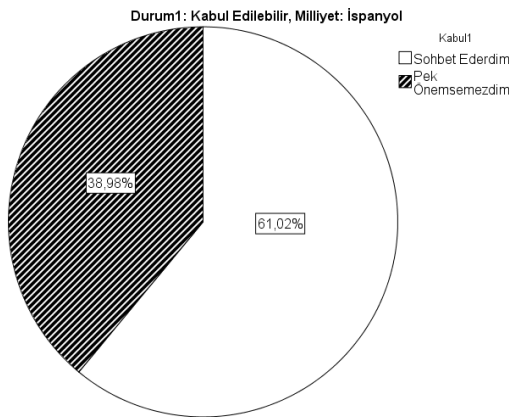

Şekil 6.1: Durum1- Kabul Edilebilir – Türk

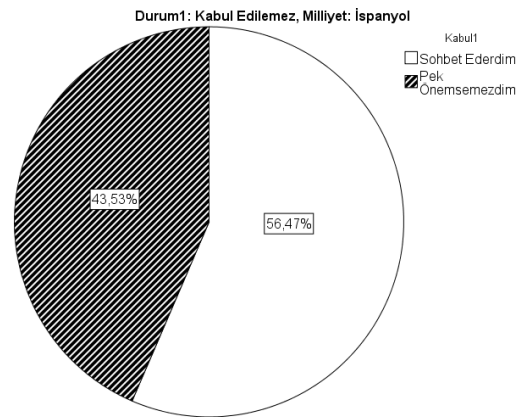

Şekil 6.2: Durum1 - Kabul Edilemez – Türk

İspanyol katılımcıların bulguları incelendiğinde, Durum 1'i kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcıların %61,02'si kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında kamusal alanda sohbet etmeyi tercih etmiştir. Durum 1'i kabul edilemez bulan İspanyol katılımcıların zıt tutum karşısında konuşmamayı tercih etme oranı ise %43,53'tür. Verilere göre Durum 1'i kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı, Durum 1'i kabul edilemez bulan İspanyol katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %4.55 daha yüksektir. Buna rağmen her iki fikre sahip katılımcıların yarıdan fazlası kendisinden bu konuda farklı düşünen bir bireyle sohbet etmeye açık olduğu için İspanyol katılımcılarda Durum 1 için suskunluk sarmalının baskınlığı söz konusu değildir. *Bulgular, İspanyol katılımcıların Durum 1 hakkındaki tutumlarına bağlı olarak konuşma ve susma eğilimlerinde önemli farklılıklar olmaması nedeniyle H2'yi desteklemektedir* (Tablo 6; Şekil 6.3; Şekil 6.4).

Şekil6.3: Durum1 - Kabul Edilebilir – İspanyol

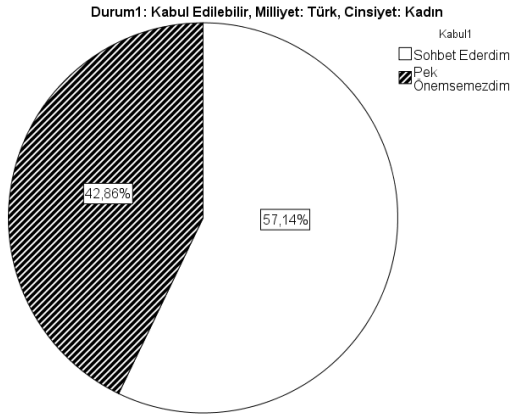

Şekil 6.4: Durum1- Kabul Edilemez - İspanyol

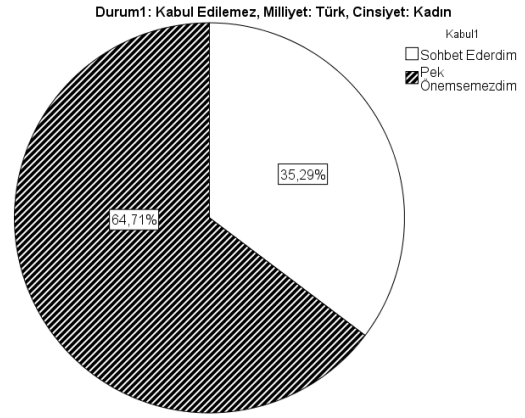
Durum 1'e bağı konuşma ve susma eğilimlere cinsiyete bağı olarak incelendiğinde, partnerlerin sosyal medya hesaplarına müdahalesini kabul edilebilir olarak değerlendiren Türk – Kadın katılımcıların %57,14'ü kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile konuşmayı tercih etmektedir. Sohbet etmeyi tercih etme oranı, Durum 1'i kabul edilemez bulan Türk – Kadın katılımcılarda %35,29'a düşmektedir. Sosyal medya hesaplarına müdahaleyi kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcıların %64,7'sinin sessiz kalmayı seçmesi Durum 1 konusunda suskunluk sarmalı içinde oldukları düşüncesini desteklemektedir (Tablo 7; Şekil 7.1; Şekil 7.2).

Tablo 7: Kabul1 – Milliyet – Cinsiyet

Durum1	Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	16	61,5	61,5	61,5
			Pek Önemsemezdim	10	38,5	38,5	100,0
			Toplam	26	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	20	60,6	60,6	60,6
			Pek Önemsemezdim	13	39,4	39,4	100,0
			Toplam	33	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	16	57,1	57,1	57,1
			Pek Önemsemezdim	12	42,9	42,9	100,0
			Toplam	28	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	17	53,1	53,1	53,1
			Pek Önemsemezdim	15	46,9	46,9	100,0
			Toplam	32	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	30	61,2	61,2	61,2
			Pek Önemsemezdim	19	38,8	38,8	100,0
			Toplam	49	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	18	50,0	50,0	50,0
			Pek Önemsemezdim	18	50,0	50,0	100,0
			Toplam	36	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	18	35,3	35,3	35,3
			Pek Önemsemezdim	33	64,7	64,7	100,0
			Toplam	51	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	16	43,2	43,2	43,2
			Pek Önemsemezdim	21	56,8	56,8	100,0
			Toplam	37	100,0	100,0	

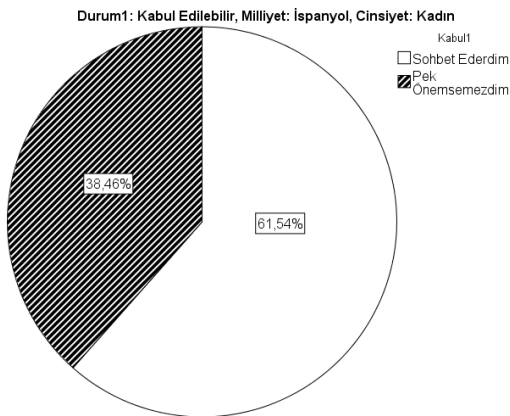

Şekil 7.1:Durum1-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın

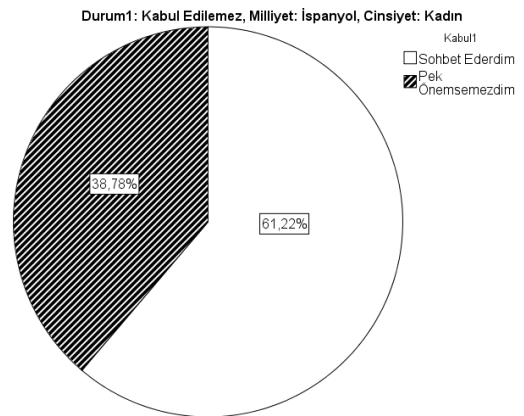

Şekil 7.2:Durum1 - Kabul Edilemez – Türk - Kadın

Partnerlerin sosyal medya hesaplarına müdahale etmesi konusunda İspanyol - Kadın katılımcıların tutumlarına bağlı olarak kamusal alanda bu konuda zıt düşüncede bir bireyle sergiledikleri konuşma ve susma eğilimlerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 7; Şekil 7.3; Şekil 7.4).

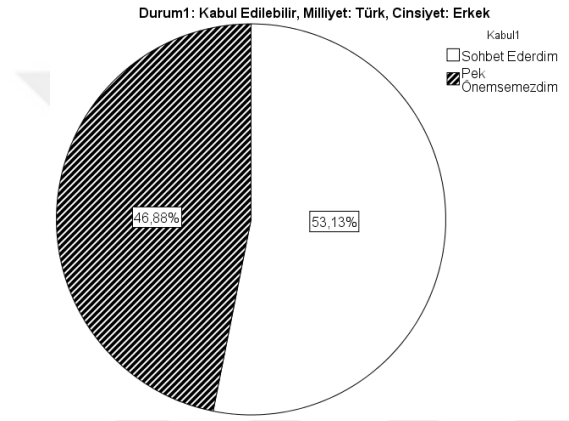

Şekil 7.3:Durum1-Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın

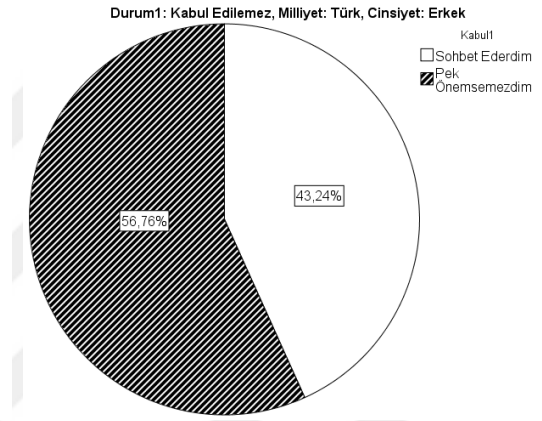

Şekil 7.4:Durum1-Kabul Edilemez-İspanyol- Kadın

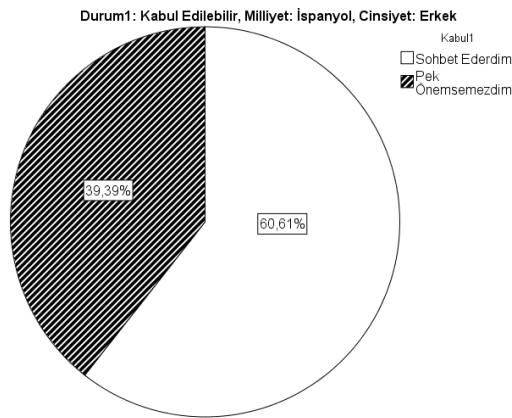
Partnerlerin birbirinin sosyal medya hesaplarını kontrol etmesi konusundaki Türk – Erkek ve İspanyol – Erkek katılımcıların tutuma bağlı kamusal alandaki konuşma eğilimlerine baktığımızda, her iki milliyetten katılımcıların konuşma eğilimlerinin Durum 1’i kabul edilebilir olarak değerlendirenlerde kabul edilemez olarak değerlendirenlerden %10 daha yüksek olduğunu görülmektedir (Tablo 7; Şekil 7.5; Şekil 7.6; Şekil 7.7; Şekil 7.8).

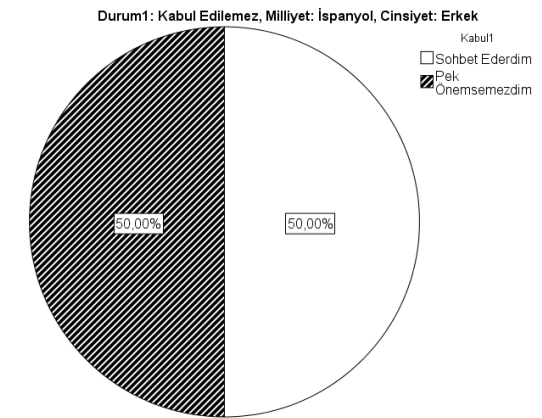
Şekil 7.5:Durum1-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek

Şekil 7.6:Durum1-Kabul Edilemez-Türk-Erkek

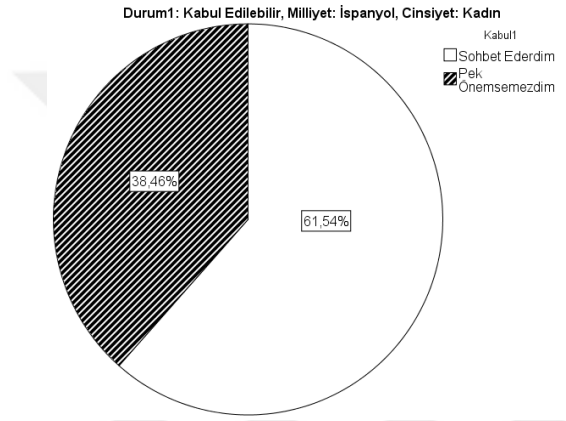

Şekil7.7:Durum1-Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek

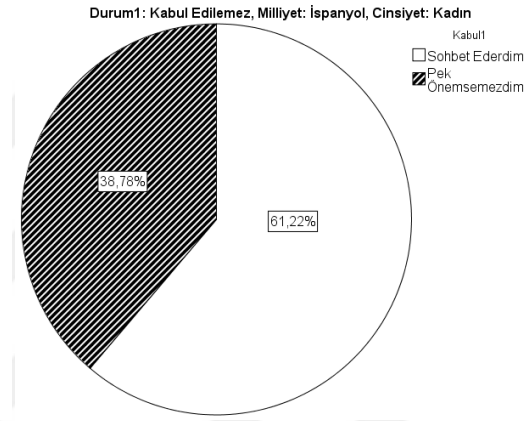

Şekil7.8:Durum1-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek

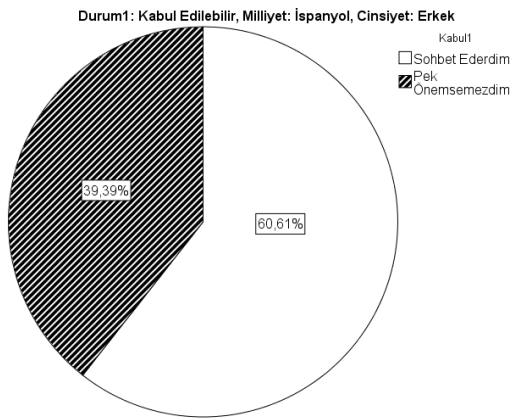
İspanyol – Kadın katılımcılar sosyal medya hesaplarına müdahale konusunda tutuma bağlı konuşma ve susma eğilimlerinde farklılık göstermezken İspanyol - Erkek katılımcılardan bu konuyu kabul edilemez olarak değerlendirenler kabul edilebilir olarak değerlendirenlerden yaklaşık %10 oranında daha fazla suskunluğa meyiletmiştir. Bu veriye göre, İspanyol katılımcıların içinde Durum 1 konusunda kamusal alanda zıt düşünce ile sohbet etme oranı en düşük küme, partnerlerin sosyal medya hesaplarına müdahale etmesini kabul edilemez bulan İspanyol – Erkek katılımcılardır (Şekil 7.3; Şekil 7.4; Şekil 7.7; Şekil 7.8).

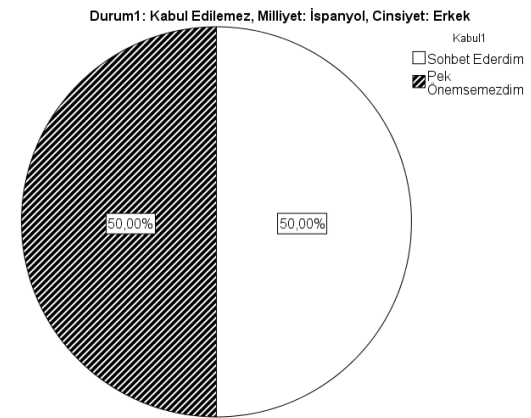
Şekil 7.3: Durum1- Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın

Şekil 7.4: Durum1- Kabul Edilemez-İspanyol- Kadın

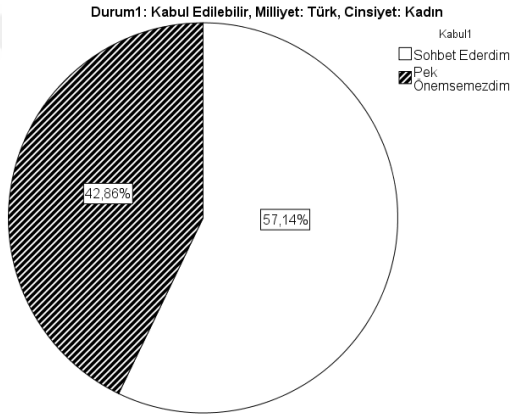

Şekil 7.7: Durum1- Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek

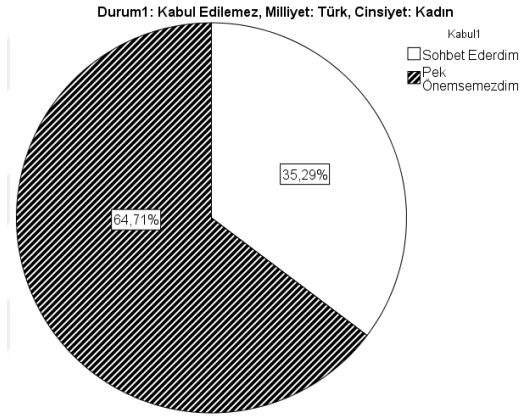

Şekil 7.8: Durum1- Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek

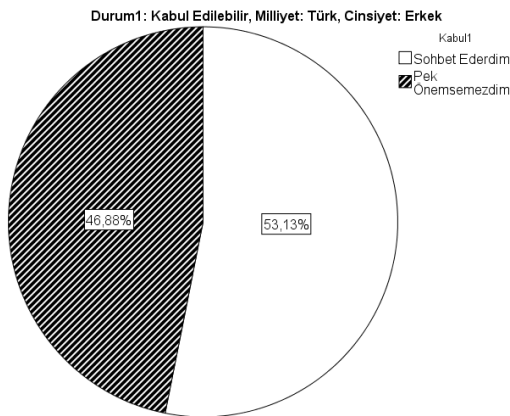
Türk katılımcılar tutum ve cinsiyetlerine bağlı değerlendirildiğinde, Durum 1'i kabul edilemez bulan Türk - Erkek katılımcılar yaklaşık %10 oranında daha az kamusal alanda bu konu hakkında sohbet etmeyi tercih etmiştir. Türk – Kadın katılımcılarda ise tutuma bağlı konuşma ve susma eğilimi %21,85 oranında farklılık göstermektedir. Bu verilere göre, partnerlerin sosyal medya hesaplarına müdahalesi durumunu kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcılar, kamusal alanda sosyal medya hesaplarına müdahale konusunda zıt fikre sahip bir kişi karşısında en büyük oranla sessiz kalmayı seçen gruptur (Şekil 7.1; Şekil 7.2; Şekil 7.5; Şekil 7.6).

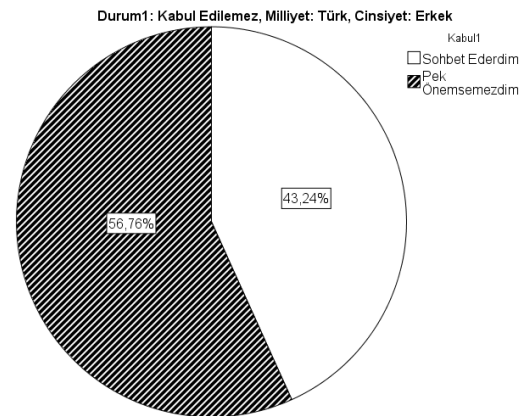
Şekil 7.1:Durum1-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın

Şekil 7.2:Durum1 - Kabul Edilemez – Türk - Kadın

Şekil 7.5:Durum1-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek

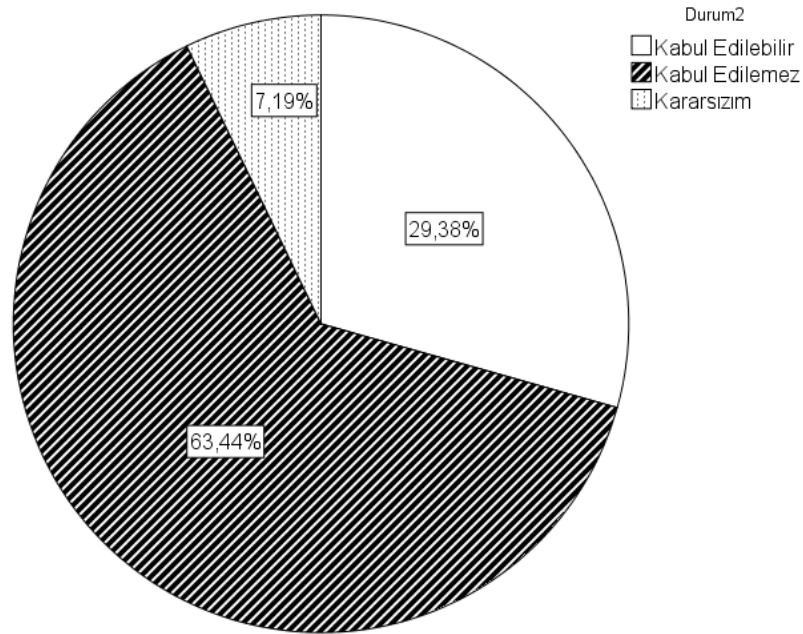
Şekil 7.6:Durum1-Kabul Edilemez-Türk-Erkek

H3: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumu (Durum 2) için tüm katılımcıların %29,4'ü Kabul Edilebilir, %7,2'i Kararsızım değerlendirmesinde bulunmuştur. Tüm katılımcıların %63,4'ü ise Durum 2'yi Kabul Edilemez olarak değerlendirmektedir (Tablo 8; Şekil 8).

Tablo 8: Durum2

	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	94	29,4	29,4	29,4
Kabul Edilemez	203	63,4	63,4	92,8
Kararsızım	23	7,2	7,2	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Şekil 8: Durum 2

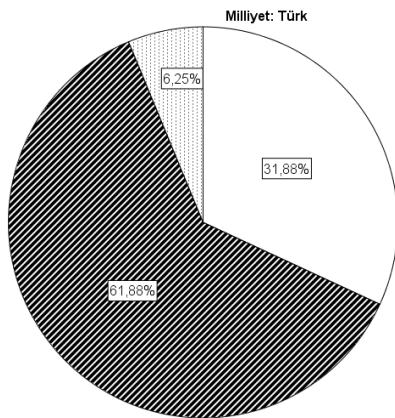

Durum 2'nin kabul edilebilirlik durumu milliyete bağlı olarak incelendiğinde 160 Türk katılımcının %31,9'u; 160 İspanyol katılımcının %26,9'u Durum 2'yi Kabul edilebilir gördüğünü ifade etmiştir. Kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcı oranı ise Türk katılımcılarda % 61,9; İspanyol katılımcılarda %65'dir. Durum 2'yi kabul edilebilir bulan katılımcıların oranları milliyete bağlı olarak karşılaştırıldığında Türk ve İspanyol katılımcılar arasında %5 oranında fark vardır (Tablo 9; Şekil 9.1; Şekil 9.2).

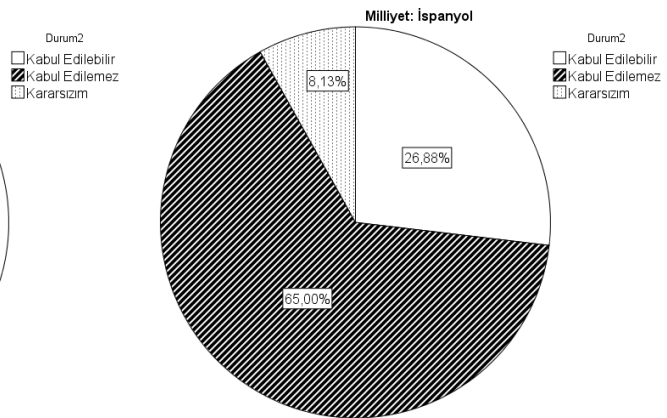
Bulgular, flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır hipotezini (H3) desteklemektedir.

Tablo 9: Durum2 – Milliyet

Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kabul Edilebilir	43	26,9	26,9	26,9
	Kabul Edilemez	104	65,0	65,0	91,9
	Kararsızım	13	8,1	8,1	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	
Türk	Kabul Edilebilir	51	31,9	31,9	31,9
	Kabul Edilemez	99	61,9	61,9	93,8
	Kararsızım	10	6,3	6,3	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	

Şekil 9.1: Durum 2 – Türk

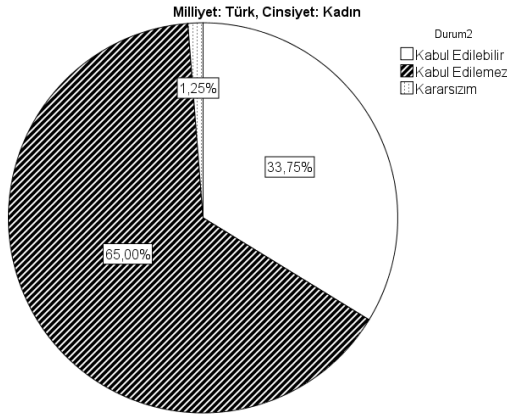

Şekil 9.2: Durum 2 – İspanyol

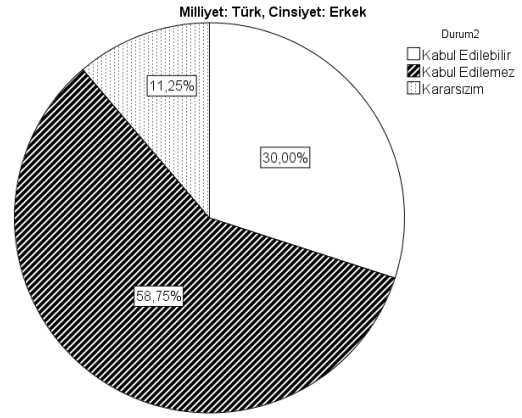
Durum 2'e ait bulgular cinsiyet ve milliyete göre karşılaştırılarak incelenmiştir. Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu kabul edilebilir bulan Türk - Erkek katılımcılar ile İspanyol - Erkek katılımcıların oranı birbirine eşittir. Durum 2 için kabul edilebilir düşüncesini paylaşan en yüksek orana sahip grubu %33,75 ile Türk – Kadın katılımcılar; en düşük orana sahip grubu ise %23,75 ile İspanyol – Kadın katılımcılar oluşturmuştur. İspanyol - Kadın katılımcıların %68,75'i Durum 2 için kabul edilemez ifadesini seçerken, %7,5'i kararsız kalmıştır. Bulgulara göre İspanyol - Erkek ve Türk – Erkek katılımcıların Durum 2'yi aynı oranda kabul edilebilir bulmasına karşı, İspanyol – Kadın ve Türk – Kadın katılımcılar arasında %10 oranında fark olması dikkat çekicidir (Tablo 10; Şekil 10.1; Şekil 10.2; Şekil 10.3; Şekil 10.4).

Tablo 10: Durum2 – Milliyet – Cinsiyet

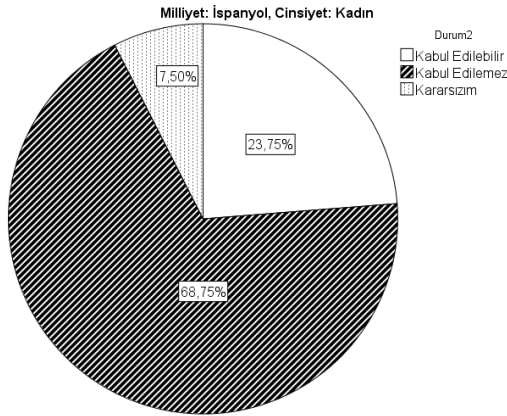
Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kadın	Kabul Edilebilir	19	23,8	23,8	23,8
		Kabul Edilemez	55	68,8	68,8	92,5
		Kararsızım	6	7,5	7,5	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	24	30,0	30,0	30,0
		Kabul Edilemez	49	61,3	61,3	91,3
		Kararsızım	7	8,8	8,8	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
Türk	Kadın	Kabul Edilebilir	27	33,8	33,8	33,8
		Kabul Edilemez	52	65,0	65,0	98,8
		Kararsızım	1	1,3	1,3	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	24	30,0	30,0	30,0
		Kabul Edilemez	47	58,8	58,8	88,8
		Kararsızım	9	11,3	11,3	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	

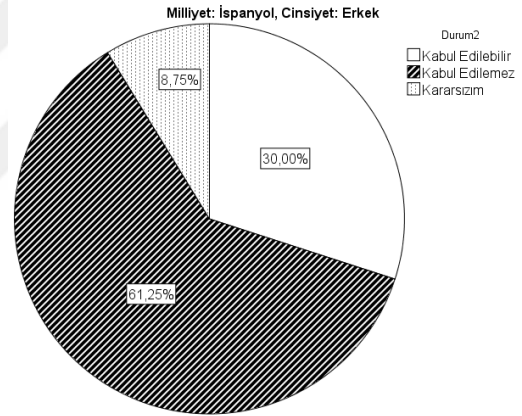
Şekil 10.1: Durum2 - Türk – Kadın

Şekil 10.2: Durum2 – Türk - Erkek

Şekil 10.3: Durum2 - İspanyol – Kadın

Şekil 10.4: Durum2 – İspanyol - Erkek

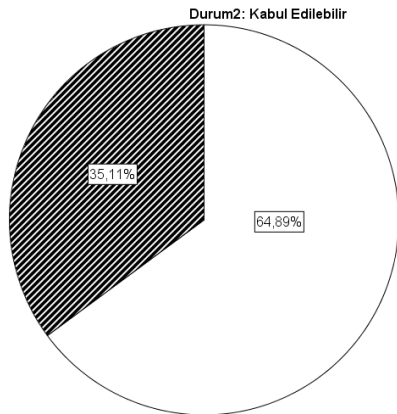
Sonuç olarak, flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu tüm katılımcıların %63,44'ü kabul edilemez olarak görmektedir. Veriler Türk – Kadın, Türk – Erkek, İspanyol – Kadın, İspanyol – Erkek alt kategorilerinde incelediğinde gruplar %58,75 ile %68,75 arası değişen oranlarla Durum 2'yi kabul edilemez buldukları ifade etmiştir.

H4: Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu kabul etmeyen katılımcılar suskunluk sarmalı içindedir.

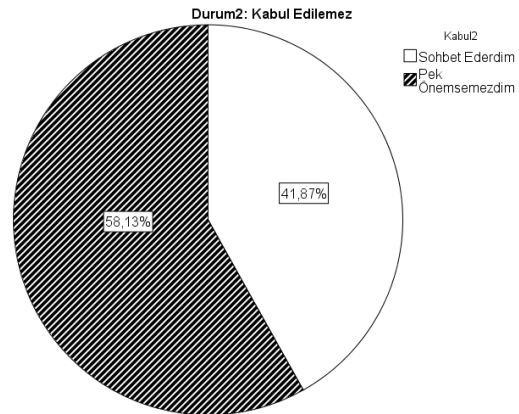
Flört şiddetinin bir konusu olan takip amaçlı konum isteği talebinin kabul edilebilir olduğunu düşünen 94 katılımcının %64,9'u kamusal alanda bu konuda kendisinden farklı düşünen bir birey ile konu hakkında sohbet edeceğini belirtmiştir. Aynı durumun kabul edilemez olduğunu ifade eden 203 katılımcının %58,1'i ise kamusal alanda bu konu hakkında konuşmamayı tercih etmiştir. *Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu onaylamayanlar sayısal olarak çoğunluğu oluşturmasına rağmen katılımcıların %58,1'inin kamusal alanda sessiz kalmayı seçmesi, Durum 2'yi kabul etmeyen katılımcılar suskunluk sarmalı içindedir hipotezini (H4) desteklemektedir* (Tablo 11; Şekil 11.1; Şekil 11.2).

Tablo 11: Kabul2

Durum2		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	Sohbet Ederdim	61	64,9	64,9	64,9
	Pek Önemsmezdim	33	35,1	35,1	100,0
	Toplam	94	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Sohbet Ederdim	85	41,9	41,9	41,9
	Pek Önemsmezdim	118	58,1	58,1	100,0
	Toplam	203	100,0	100,0	

Şekil 11.1: Durum 2 – Kabul Edilebilir

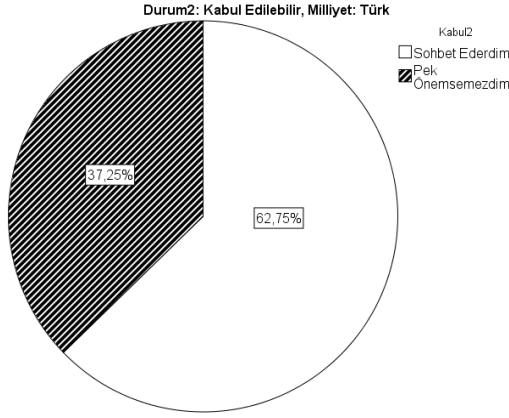

Şekil 11.2: Durum 2 – Kabul Edilemez

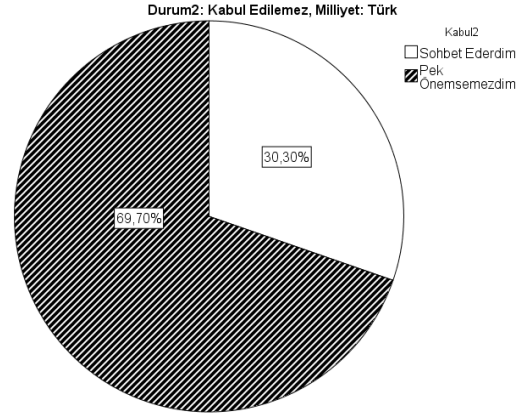
Durum 2 konusunda zıt fikirle karşılaşan katılımcının konuşma ve susma eğilimlerini Türk ve İspanyol karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bulgulara göre, Durum 2’i kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların %62,7’si kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında sohbet etmeyi tercih etmiştir. Durum 2’i kabul edilemez bulan 99 Türk katılımcının zıt tutum karşısında konuşmamayı tercih etme oranı ise %69,7’dir. Verilere göre Durum 2’yi kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı Durum 2’yi kabul edilemez bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %32,4 daha yüksektir. Bulgular göz önüne alındığında, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumuna karşı olan Türk katılımcıların sayısal olarak durumu kabul edilebilir bulanlardan fazla olmalarına rağmen %69,7 oranıyla kamusal alanda bu konuda kendilerinden farklı düşünen bir bireyle sohbet etmemeyi tercih etmesi Durum 2’yi kabul edilemez bulan Türk katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalının varlığı düşüncesini desteklemektedir (Tablo 12; Şekil 12.1; Şekil 12.2).

Tablo 12: Kabul2 – Milliyet

Durum2	Milliyet	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde	
Kabul Edilebilir	İspanyol	Sohbet Ederdim	29	67,4	67,4	67,4
		Pek Önemsemezdim	14	32,6	32,6	100,0
		Toplam	43	100,0	100,0	
	Türk	Sohbet Ederdim	32	62,7	62,7	62,7
		Pek Önemsemezdim	19	37,3	37,3	100,0
		Toplam	51	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Sohbet Ederdim	55	52,9	52,9	52,9
		Pek Önemsemezdim	49	47,1	47,1	100,0
		Toplam	104	100,0	100,0	
	Türk	Sohbet Ederdim	30	30,3	30,3	30,3
		Pek Önemsemezdim	69	69,7	69,7	100,0
		Toplam	99	100,0	100,0	

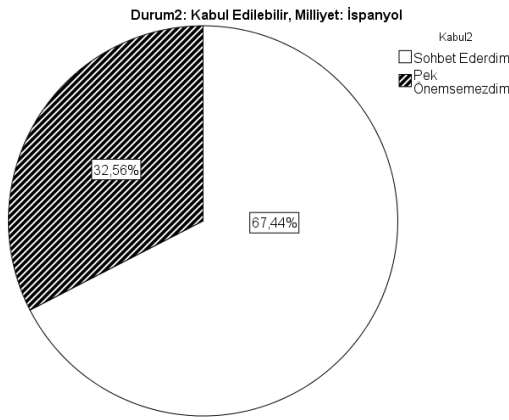

Şekil 12.1: Durum2- Kabul Edilebilir-Türk

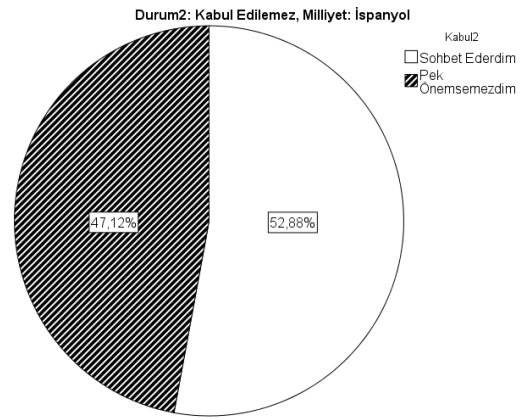

Şekil 12.2: Durum2- Kabul Edilemez-Türk

İspanyol katılımcıların bulguları incelendiğinde, Durum 2'yi kabul edilebilir bulan 43 İspanyol katılımcının %67,44'ü kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile takip amaçlı konum talebi hakkında kamusal alanda sohbet etmeyi tercih etmiştir. Durum 2'i kabul edilemez bulan 104 İspanyol katılımcının zıt tutum karşısında konuşmayı tercih etme oranı ise %52,88'dir. Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumuna karşı olan İspanyol katılımcılar sayısal olarak durum 2'yi kabul edilebilir bulanlardan fazla olmalarına rağmen durum 2'yi kabul edilebilir bulanlar %14,56 oranında daha fazla konuşmaya meyillidir. Bununla birlikte her iki tutumu benimseyen katılımcıların kamusal alanda sohbet etme oranları kendi gruplarında yüzde elliden fazladır (Tablo 12; Şekil 12.3; Şekil 12.4).

Şekil 12.3: Durum2- Kabul Edilebilir-İspanyol

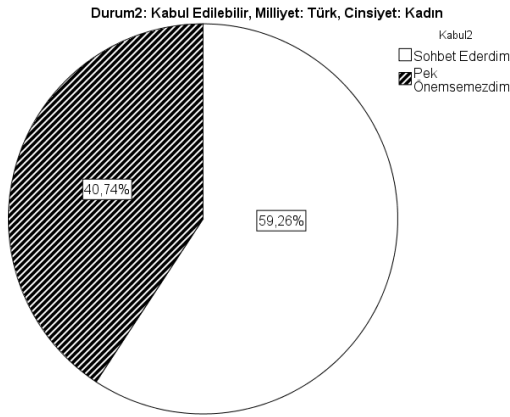

Şekil 12.4: Kabul Edilemez-İspanyol

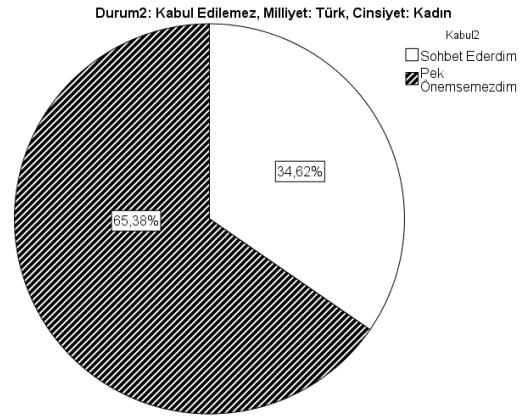
Durum 2'ye ait konuşma ve susma eğilimleri cinsiyete bağlı olarak incelendiğinde, takip amaçlı konup talebi olgusunu kabul edilebilir olarak değerlendiren Türk – Kadın katılımcıların %59,3'ü kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile konuşmayı tercih etmektedir. Flört şiddetinin bir unsuru olan partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu kabul etmeyen Türk - Kadın katılımcıların %65,4'ü kamusal alanda bu konuda kendilerinden farklı düşünen bir bireyle sohbet etmemeyi tercih etmesi Durum 2'yi kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalının varlığını desteklemektedir (Tablo 13; Şekil 13.1; Şekil 13.2).

Tablo 13: Kabul2 – Milliyet – Cinsiyet

Durum2	Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	11	57,9	57,9	57,9
			Pek Önemsmezdim	8	42,1	42,1	100,0
			Toplam	19	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	18	75,0	75,0	75,0
			Pek Önemsmezdim	6	25,0	25,0	100,0
			Toplam	24	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	16	59,3	59,3	59,3
			Pek Önemsmezdim	11	40,7	40,7	100,0
			Toplam	27	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	16	66,7	66,7	66,7
			Pek Önemsmezdim	8	33,3	33,3	100,0
			Toplam	24	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	31	56,4	56,4	56,4
			Pek Önemsmezdim	24	43,6	43,6	100,0
			Toplam	55	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	24	49,0	49,0	49,0
			Pek Önemsmezdim	25	51,0	51,0	100,0
			Toplam	49	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	18	34,6	34,6	34,6
			Pek Önemsmezdim	34	65,4	65,4	100,0
			Toplam	52	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	12	25,5	25,5	25,5
			Pek Önemsmezdim	35	74,5	74,5	100,0
			Toplam	47	100,0	100,0	

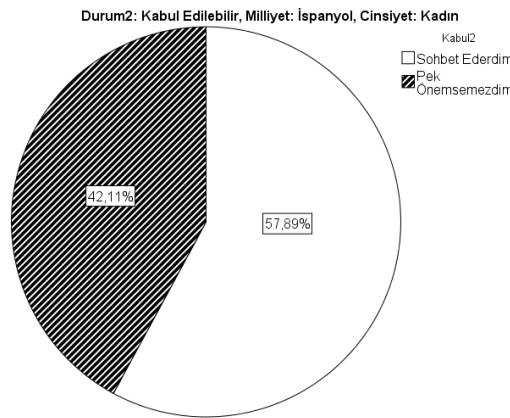

Şekil 13.1:Durum2-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın

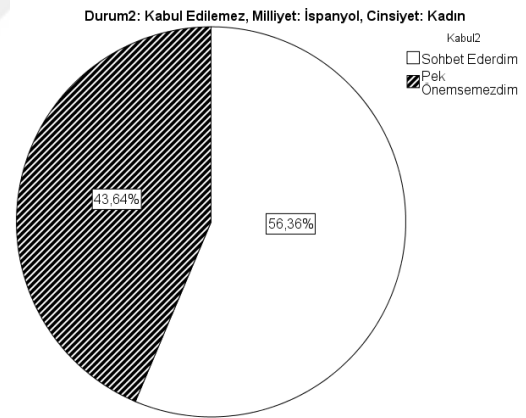

Şekil 13.2:Durum2-Kabul Edilemez – Türk - Kadın

Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi konusunda İspanyol - Kadın katılımcıların tutumlarına bağlı olarak kamusal alanda bu konuda zıt düşüncede bir bireyle sergiledikleri konuşma ve susma eğilimlerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 13; Şekil 13.3; Şekil 13.4).

Şekil 13.3:Durum2-Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın

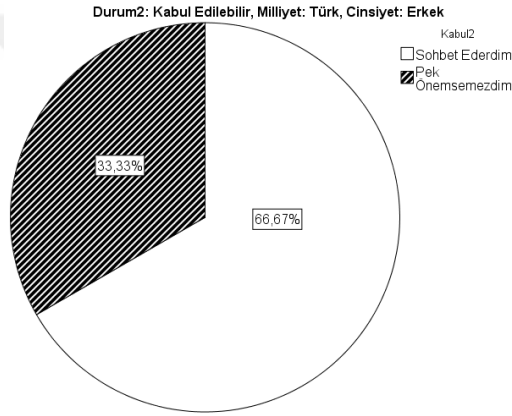

Şekil13.4:Durum2-Kabul Edilemez-İspanyol Kadın

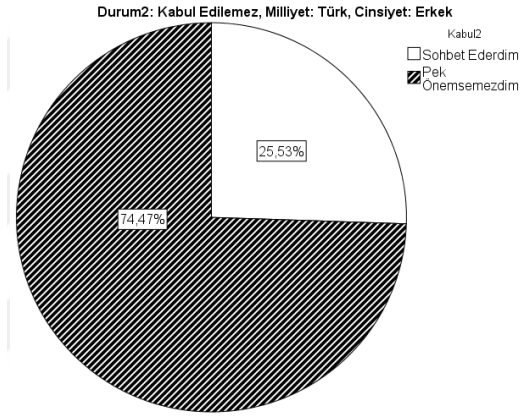
Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi konusundaki Türk - Erkek ve İspanyol – Erkek katılımcıların tutuma bağlı kamusal alandaki konuşma eğilimlerine baktığımızda, her iki milliyetten katılımcıların konuşma eğilimleri Durum 2’yi kabul edilebilir olarak değerlendirenlerde kabul edilemez olarak değerlendirenlerden daha yüksektir. Durum 2’yi kabul edilebilir bulan Türk - Erkek katılımcıların %66,67’si Durum 2 hakkında kamusal alanda zıt düşüncedeki bir bireyle bu konuda hakkında

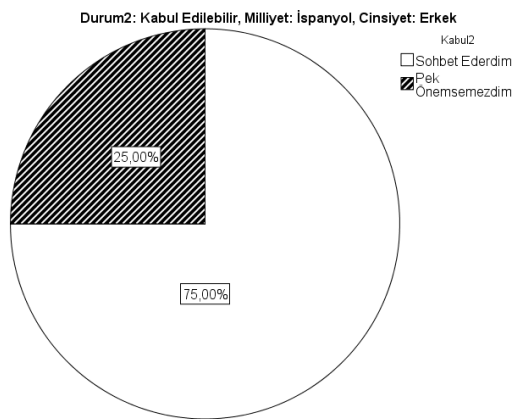
sohbet edebileceğini ifade ederken, aynı koşullarda sohbet edebileceğini ifade eden İspanyol - Erkek katılımcı oranı %75'dir. Durum 2 hakkında kabul edilemez düşüncesine sahip İspanyol - Erkek katılımcıların kamusal alanda sohbete katılma oranı ise %48,98'dir. Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunun kabul edilemez olduğunu düşünen Türk - Erkek katılımcıların kamusal alanda zıt düşüncedeki bir birey karşısında sessiz kalmayı tercih etme oranı %74,47'dir. Bu oran ile Türk - Erkek katılımcılar, Durum 2 konusunda sessizliğe meyilli olan en büyük grubu oluşturmaktadır (Tablo 13; Şekil 13.5; Şekil 13.6 Şekil 13.7; Şekil 13.8).

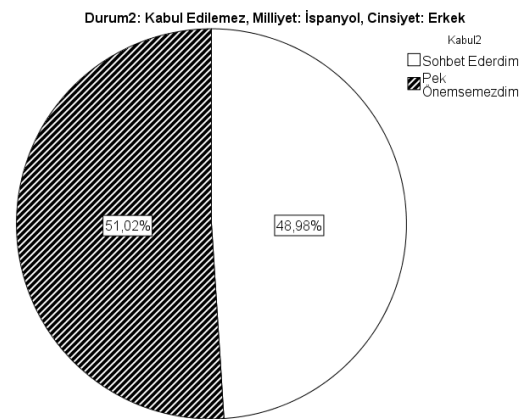
Şekil 13.5:Durum2-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek

Şekil 13.6:Durum2-Kabul Edilemez-Türk -Erkek

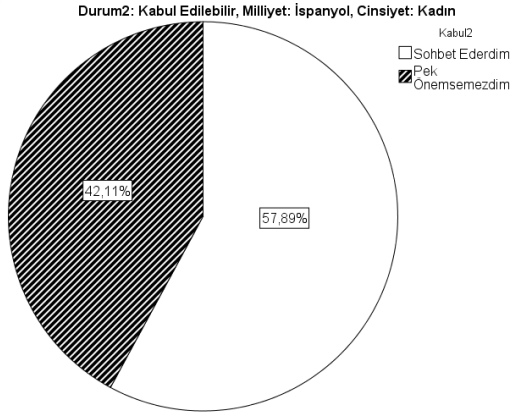

Şekil 13.7:Durum2-Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek

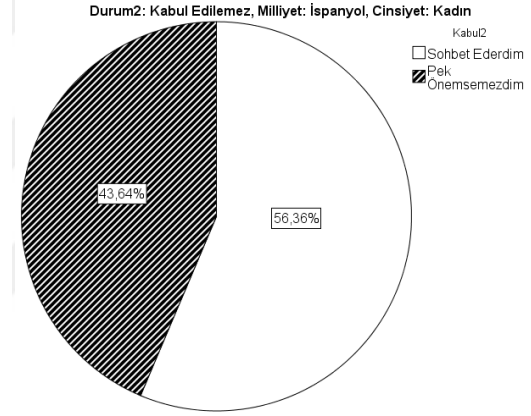

Şekil 13.8:Durum2-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek

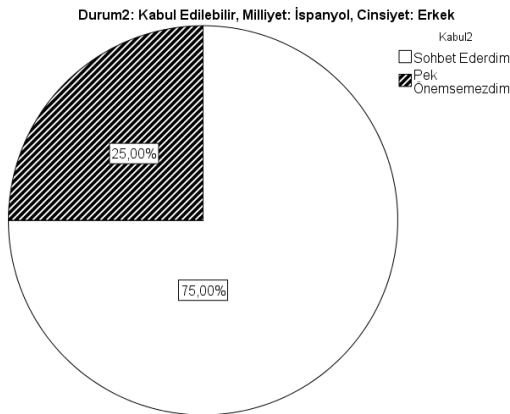
İspanyol – Kadın katılımcılar partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi konusunda tutumlarına bağlı olarak konuşma ve susma eğilimlerinde ciddi bir farklılık göstermezken İspanyol – Erkek katılımcılardan bu konuyu kabul edilemez olarak değerlendirenler kabul edilebilir olarak görenlerden %26.02 oranında daha fazla suskunluğa meyletmiştir. Bu veriye göre, İspanyol katılımcıların içinde Durum 2 konusunda kamusal alanda zıt düşünce ile sohbet etme oranı en düşük kümeyi, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesini kabul edilemez bulan İspanyol – Erkek katılımcılar oluşturmaktadır (Tablo 13; Şekil 13.3; Şekil 13.4 Şekil 13.7; Şekil 13.8).

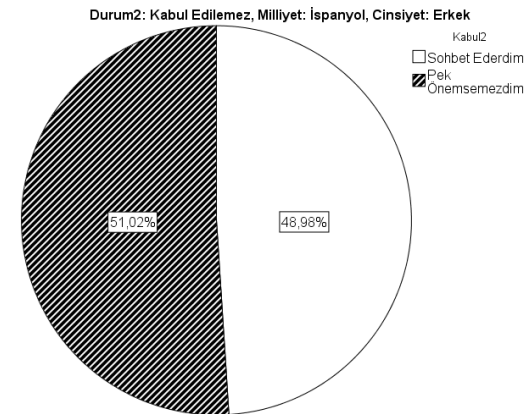
Şekil 13.3:Durum2-Kabul Edilebilir-İspanyol-Kadın

Şekil13.4:Durum2-Kabul Edilemez-İspanyol Kadın

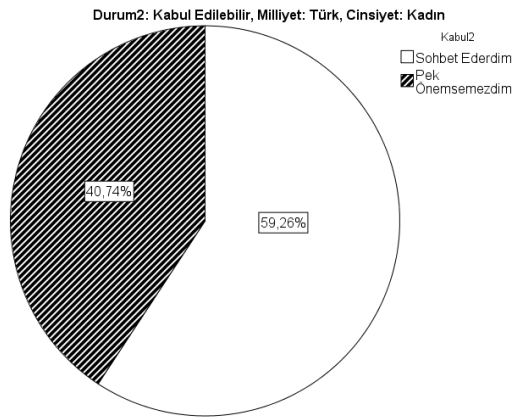

Şekil 13.7:Durum2-Kabul Edilebilir-İspanyol-Erkek

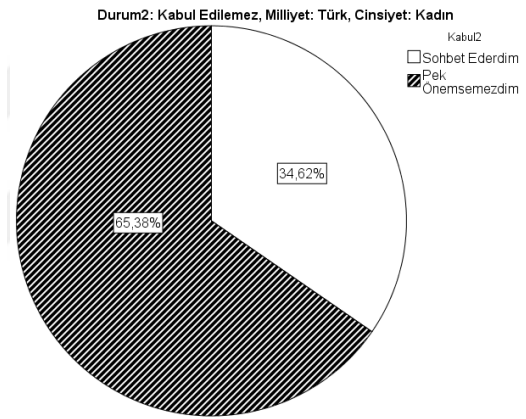

Şekil 13.8:Durum2-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek

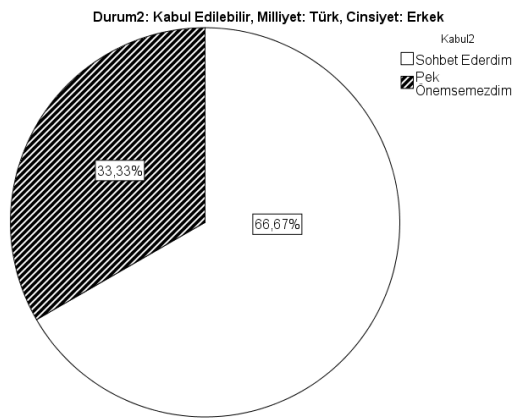
Türk katılımcılar tutum ve cinsiyetlerine bağlı değerlendirildiğinde, Durum 2'yi kabul edilebilir bulan Türk - Kadın katılımcıların %59,26'sı, Türk - Erkek katılımcıların ise %66,67'si kamusal alanda zıt düşüncedeki bir bireyle bu konuda hakkında sohbet edebileceğini ifade etmiştir. Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumunu kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcıların %65,38'i ve Türk - Erkek katılımcıların %74,47'si kamusal alanda bu konu hakkında sohbet etmemeyi tercih etmiştir. Bulgular, takip amaçlı konum talebini kabul edilmez olarak gören Türk - Kadın ve Türk - Erkek katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalı vardır düşüncesini desteklemektedir (Tablo 13; Şekil 13.1; Şekil 13.2; Şekil 13.5; Şekil 13.6).

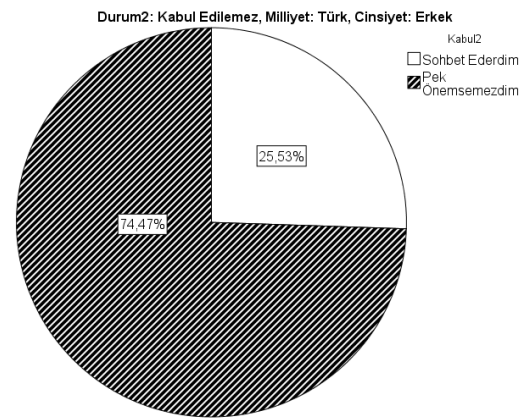
Şekil 13.1:Durum2-Kabul Edilebilir-Türk-Kadın

Şekil 13.2:Durum2-Kabul Edilemez – Türk - Kadın

Şekil 13.5:Durum2-Kabul Edilebilir-Türk-Erkek

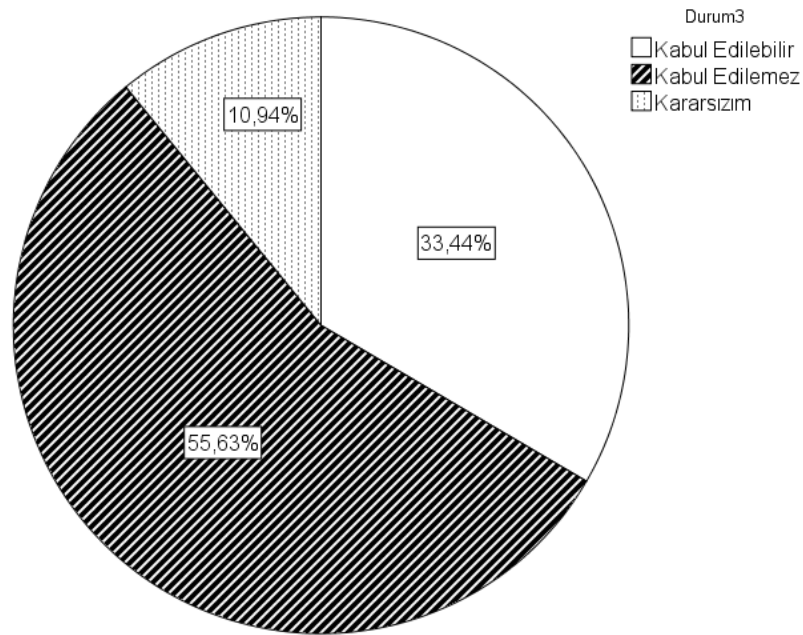
Şekil 13.6:Durum2-Kabul Edilemez-Türk -Erkek

H5: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul edilemez bulan İspanyol katılımcı oranı kabul edilemez bulan Türk katılımcı oranından fazladır.

Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumu (Durum 3) için tüm katılımcıların %33,4'ü Kabul Edilebilir, %10,9'u Kararsızım ifadesini kullanmıştır. Tüm katılımcıların %55,6 ise Durum 3'ü Kabul Edilemez olarak değerlendirmektedir (Tablo 14; Şekil 14).

Tablo 14: Durum3

	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	107	33,4	33,4	33,4
Kabul Edilemez	178	55,6	55,6	89,1
Kararsızım	35	10,9	10,9	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

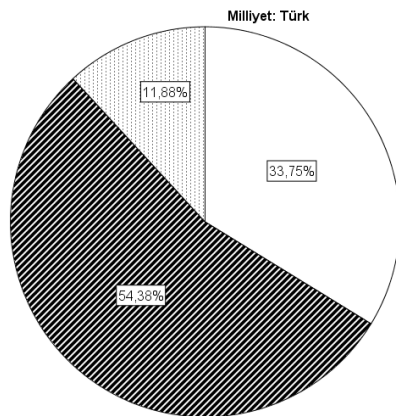
Şekil 14: Durum 3

Durum 3'ün kabul edilebilirlik durumu milliyetlere bağlı olarak karşılaştırıldığında 160 Türk katılımcının %33,8'i; 160 İspanyol katılımcının %33,1'i Durum 3'ü Kabul edilebilir gördüğünü ifade etmiştir. Kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcı oranı ise Türk katılımcılarda % 54,4; İspanyol katılımcılarda %56,9'dür. Durum 3'ü kabul edilemez bulan katılımcıların oranları milliyete bağlı olarak karşılaştırıldığında Türk ve İspanyol katılımcılar arasında %2,5 oranında fark vardır (Tablo 15; Şekil 15.1; Şekil 15.2).

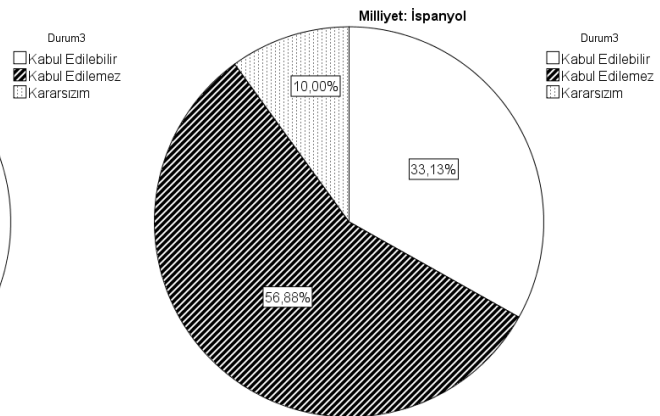
Bulgular, flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul edilemez bulan İspanyol katılımcı oranı kabul edilemez bulan Türk katılımcı oranından fazladır hipotezini (H5) desteklemektedir.

Tablo 15: Durum3 – Milliyet

Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kabul Edilebilir	53	33,1	33,1	33,1
	Kabul Edilemez	91	56,9	56,9	90,0
	Kararsızım	16	10,0	10,0	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	
Türk	Kabul Edilebilir	54	33,8	33,8	33,8
	Kabul Edilemez	87	54,4	54,4	88,1
	Kararsızım	19	11,9	11,9	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	

Şekil 15.1: Durum3 – Milliyet – Türk

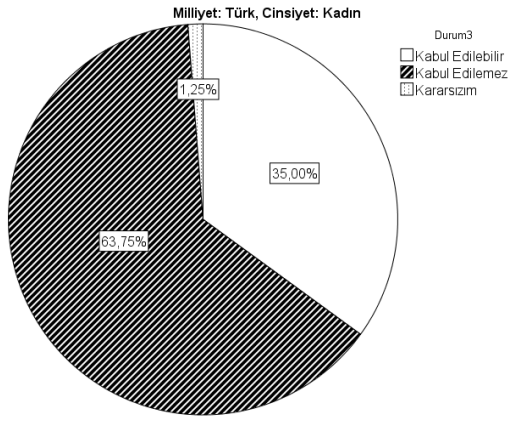
Şekil 15.2: Durum3- Milliyet - İspanyol

Durum 3'e ait bulgular cinsiyet ve milliyete göre karşılaştırılarak incelenmiştir. Buna göre, partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu 80 Türk – Kadın katılımcının % 63,8'i ve 80 İspanyol – Kadın katılımcının %60'ı Kabul Edilemez bir durum olarak görmektedir.

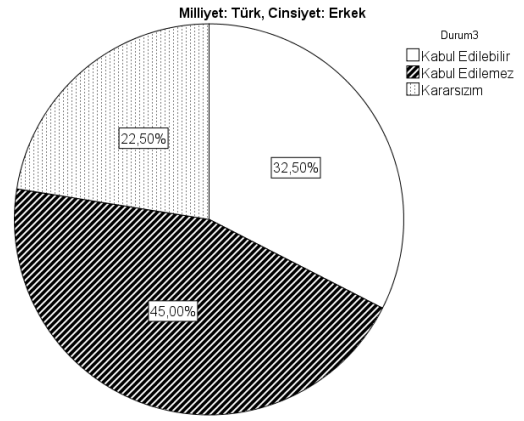
Aynı durumu 80 İspanyol – Erkek katılımcının %53,8'i ve 80 Türk – Erkek katılımcının %45'i Kabul Edilemez olarak görmektedir. Durum 3 hakkında kararsız kalan en büyük grup %22,5 oranı ile Türk – Erkek katılımcılardır (Tablo 16; Şekil 16.1; Şekil 16.2; Şekil 16.3; Şekil 16.4).

Tablo 16: Durum3 – Milliyet – Cinsiyet

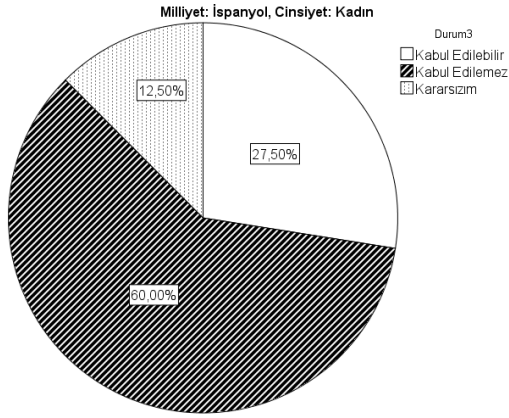
Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kadın	Kabul Edilebilir	22	27,5	27,5	27,5
		Kabul Edilemez	48	60,0	60,0	87,5
		Kararsızım	10	12,5	12,5	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
Türk	Erkek	Kabul Edilebilir	31	38,8	38,8	38,8
		Kabul Edilemez	43	53,8	53,8	92,5
		Kararsızım	6	7,5	7,5	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
İspanyol	Kadın	Kabul Edilebilir	28	35,0	35,0	35,0
		Kabul Edilemez	51	63,8	63,8	98,8
		Kararsızım	1	1,3	1,3	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
Türk	Erkek	Kabul Edilebilir	26	32,5	32,5	32,5
		Kabul Edilemez	36	45,0	45,0	77,5
		Kararsızım	18	22,5	22,5	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	

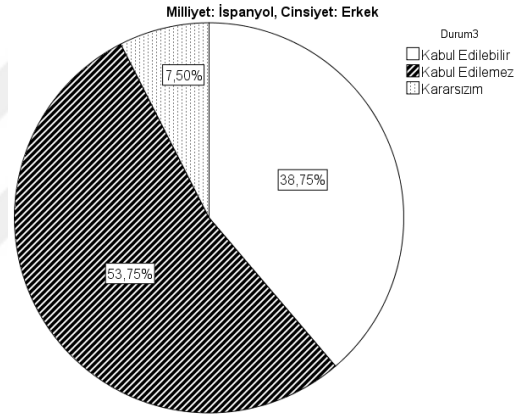
Şekil 16.1: Durum3 – Türk – Kadın

Şekil 16.2: Durum3 – Türk – Erkek

Şekil 16.3: Durum3 – İspanyol – Kadın

Şekil 16.4: Durum3 – İspanyol – Erkek

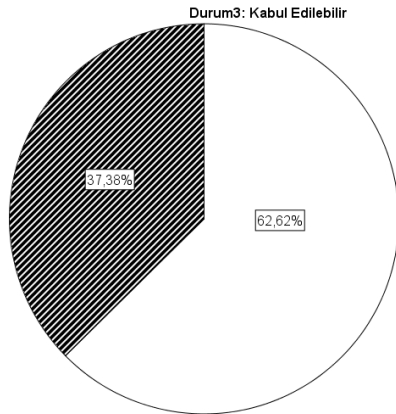
Sonuç olarak, Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu 320 katılımcının %55,6'sı kabul edilemez olarak değerlendirmektedir. Bulgular milliyet ve cinsiyete bağlı alt gruplarda incelendiğinde her iki milliyetten kadınlar, her iki milliyetten erkeklere oranla daha güçlü bir şekilde Durum 3'ü kabul edilemez bulmaktadır. Durum 3'e en büyük oranda karşı olan grubu %63,8'lik oranla Türk – Kadın katılımcılar oluşturmaktadır.

H6: Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap bekleme durumu kabul etmeyen Türk katılımcılarda sessizlik sarmalı hakimdir.

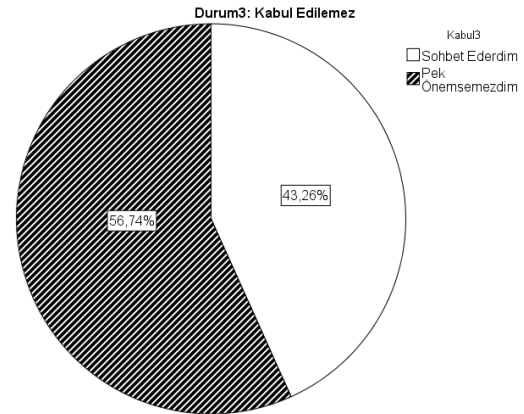
Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap bekleme durumu kabul edilebilir bulan katılımcıların %62,2'si aynı durumu kabul edilemez bulan bir kişi ile kamusal alanda konu hakkında sohbet ederim demiştir. Aynı durumu kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcıların %56,7'si ise partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap bekleme durumu kabul edilebilir olarak değerlendiren bir kişi ile konu hakkında konuşmayı tercih etmemektedir. Verilere göre, Durum 3'i kabul edilemez bulan katılımcılar kabul edilebilir bulan katılımcılardan benzer koşullarda %19,3 daha fazla sessizliği tercih etmektedir (Tablo 17; Şekil 17.1; Şekil 17.2).

Tablo 17: Kabul3

Durum3		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	Sohbet Ederdim	67	62,6	62,6	62,6
	Pek Önemsemezdim	40	37,4	37,4	100,0
	Toplam	107	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Sohbet Ederdim	77	43,3	43,3	43,3
	Pek Önemsemezdim	101	56,7	56,7	100,0
	Toplam	178	100,0	100,0	

Şekil 17.1: Durum3 – Kabul Edilebilir

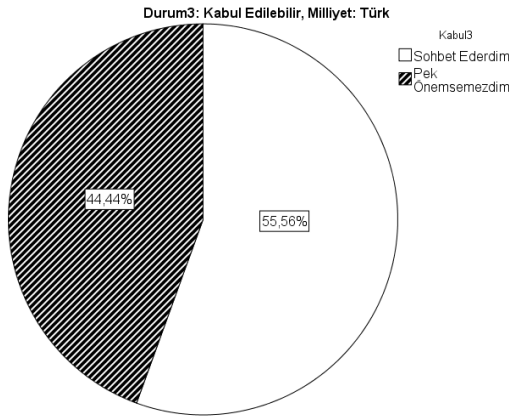
Şekil 17.2: Durum3 – Kabul Edilemez

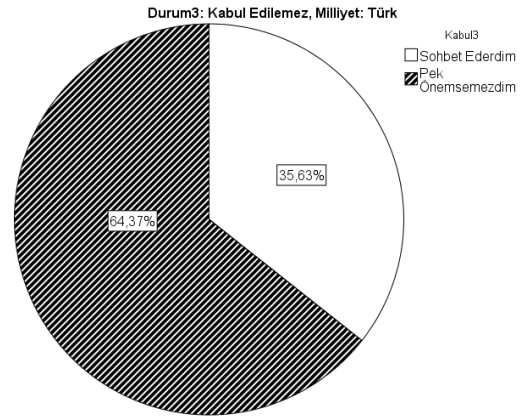
Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi konusunda zıt fikirle karşılaşan katılımcının kamusal alanda konuşma ve susma eğilimlerini Türk ve İspanyol karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bulgulara göre, Durum 3'ü kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların %55,6'sı kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında kamusal alanda sohbet ederim demiştir. Durum 3'ü kabul edilemez bulan Türk katılımcıların ise %64,4'ü zıt tutum karşısında konuşmamayı tercih etmiştir. Verilere göre Durum 3'ü kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı Durum 3'ü kabul edilemez bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %20 daha yüksektir. Bulgular göz önüne alındığında, partnerlerin birbirinin sosyal medya hesaplarına müdahalesine karşı olan Türk katılımcıların %64,4 oranıyla sohbet etmemeyi tercih etmesi Durum 3 için Türk katılımcılarda suskunluk sarmalının varlığını göstermektedir. *Bulgular, partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul etmeyen Türk katılımcılarda suskunluk sarmalı hakimdir hipotezini (H6) desteklemektedir* (Tablo 18; Şekil 18.1; Şekil 18.2).

Tablo 18: Kabul3 – Milliyet

Durum3	Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Sohbet Ederdim	37	69,8	69,8	69,8
		Pek Önemsemezdim	16	30,2	30,2	100,0
		Toplam	53	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Türk	Sohbet Ederdim	30	55,6	55,6	55,6
		Pek Önemsemezdim	24	44,4	44,4	100,0
		Toplam	54	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Sohbet Ederdim	46	50,5	50,5	50,5
		Pek Önemsemezdim	45	49,5	49,5	100,0
		Toplam	91	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Türk	Sohbet Ederdim	31	35,6	35,6	35,6
		Pek Önemsemezdim	56	64,4	64,4	100,0
		Toplam	87	100,0	100,0	

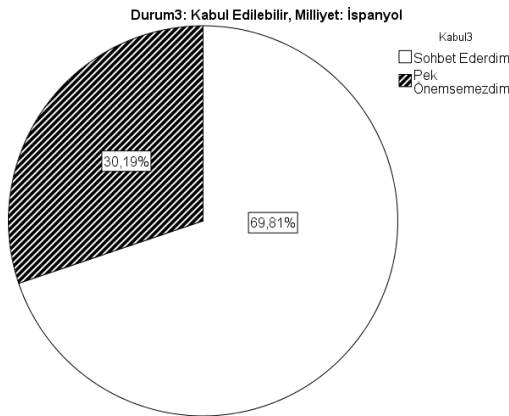

Şekil 18.1: Durum3 - Kabul Edilebilir – Türk

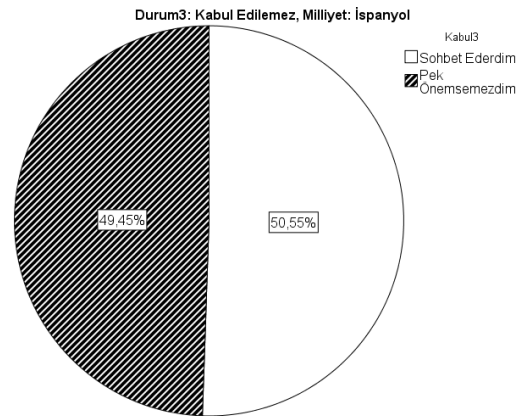

Şekil 18.2: Durum3 - Kabul Edilemez - Türk

İspanyol katılımcıların bulguları incelendiğinde, Durum 3'ü kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcıların %69,8'i kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında kamusal alanda sohbet etmeyi tercih etmiştir. Durum 3'i kabul edilemez bulan İspanyol katılımcıların zıt tutum karşısında konuşmayı tercih etme oranı ise 50,5'tir. Verilere göre Durum 3'ü kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı, Durum 3'ü kabul edilemez bulan İspanyol katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %19.3 daha yüksektir. Buna rağmen, Durum 3'ü kabul edilemez bulan İspanyol katılımcılardan Sohbet Ederdim seçeneğini seçenler, konuşmayı önemsemeyenlerden %1 daha fazladır. Durum 3'ü kabul edilebilir bulan İspanyolların konuşma eğilimi oranları daha yüksek olsa da her iki tutumu benimseyen İspanyol katılımcıların %50'den fazlası sohbet etme eğilimindedir (Tablo 17; Şekil 17.3; Şekil 17,4).

Şekil 18.3: Durum3 - Kabul Edilebilir – İspanyol

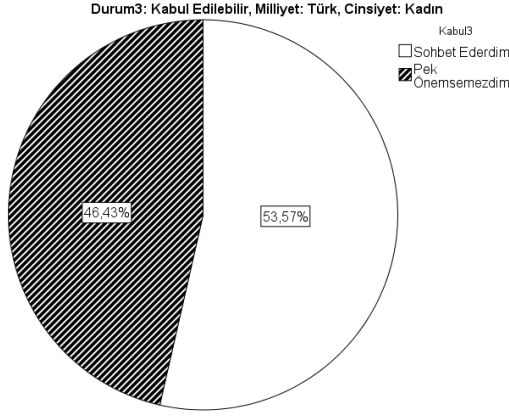

Şekil 18.4: Durum3 - Kabul Edilemez - İspanyol

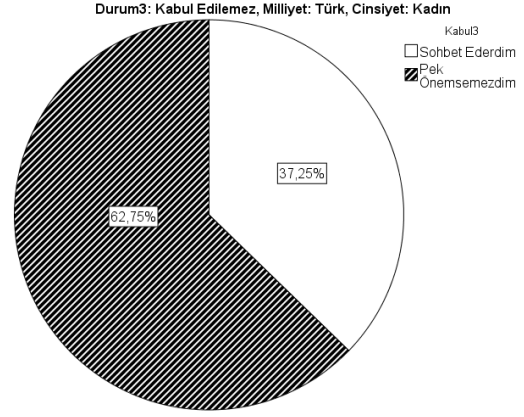
Durum 3'e bağlı konuşma ve susma eğilimlere cinsiyete bağlı olarak incelendiğinde, partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul edilebilir olarak değerlendiren Türk – Kadın katılımcıların %53,6'sı kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile konuşmayı tercih etmektedir. Sohbet etmeyi tercih etme oranı, Durum 3'ü kabul edilemez bulan Türk – Kadın katılımcılarda %37,3'e düşmektedir. Sürekli arama ve mesajlara anında cevap beklenmesi durumunu kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcıların %62,7'sinin sessiz kalmayı seçmesi Durum 3 konusunda suskunluk sarmalı içinde oldukları düşüncesini desteklemektedir (Tablo 19; Şekil 19.1; Şekil 19.2).

Tablo 19: Kabul3 –Milliyet – Cinsiyet

Durum3	Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	17	77,3	77,3	77,3
			Pek Önemsemezdim	5	22,7	22,7	100,0
			Toplam	22	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	20	64,5	64,5	64,5
			Pek Önemsemezdim	11	35,5	35,5	100,0
			Toplam	31	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	15	53,6	53,6	53,6
			Pek Önemsemezdim	13	46,4	46,4	100,0
			Toplam	28	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	15	57,7	57,7	57,7
			Pek Önemsemezdim	11	42,3	42,3	100,0
			Toplam	26	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	27	56,3	56,3	56,3
			Pek Önemsemezdim	21	43,8	43,8	100,0
			Toplam	48	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	19	44,2	44,2	44,2
			Pek Önemsemezdim	24	55,8	55,8	100,0
			Toplam	43	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	19	37,3	37,3	37,3
			Pek Önemsemezdim	32	62,7	62,7	100,0
			Toplam	51	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	12	33,3	33,3	33,3
			Pek Önemsemezdim	24	66,7	66,7	100,0
			Toplam	36	100,0	100,0	

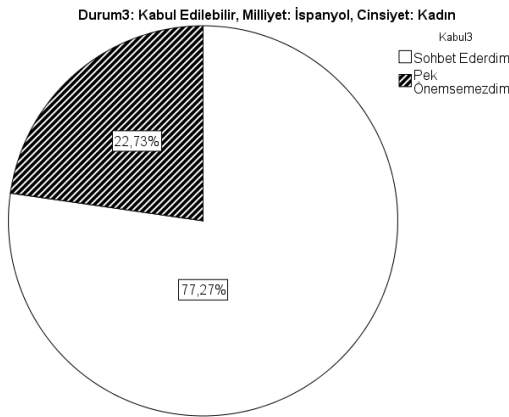

Şekil 19.1:Durum3-Kabul edilebilir-Türk-Kadın

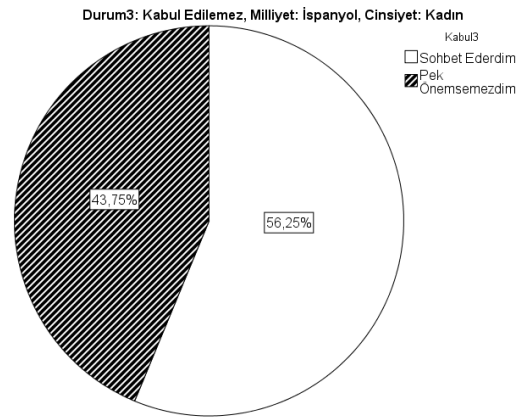

Şekil 19.2:Durum3-Kabul edilemez-Türk-Kadın

Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul edilebilir olarak değerlendiren İspanyol – Kadın katılımcıların %77,3'ü kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile konuşmayı tercih etmektedir. Sohbet etmeyi tercih etme oranı, Durum 3'ü kabul edilemez bulan İspanyol – Kadın katılımcılarda %56,3'e düşmektedir. İspanyol – Kadın katılımcıların Durum 3 tutumuna bağlı konuşma eğiliminde %21 oranında fark olmasına rağmen her iki tutuma sahip İspanyol – Kadın katılımcıların çoğu kamusal alanda konu hakkında sohbet etmeyi tercih etmiştir (Tablo 19; Şekil 18.3; Şekil 19.4).

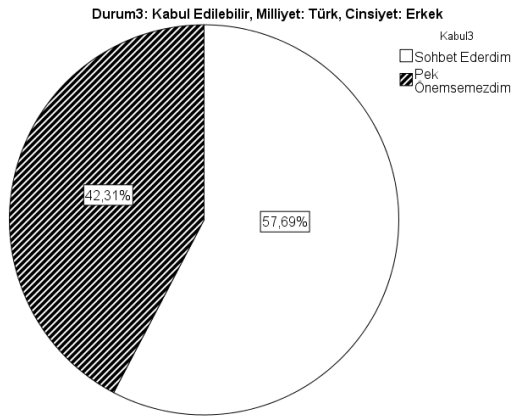

Şekil 19.3:Durum3-Kabul edilebilir-İspanyol-Kadın

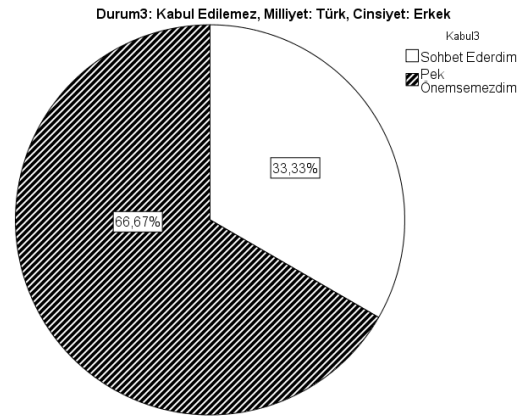

Şekil 19.4:Durum3-Kabul edilemez-İspanyol-Kadın

Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi konusunda Türk - Erkek ve İspanyol – Erkek katılımcıların tutuma bağlı kamusal alandaki konuşma eğilimlerine baktığımızda, her iki milliyetten katılımcıların konuşma eğilimleri Durum 3’ü kabul edilebilir olarak değerlendirenlerde kabul edilemez olarak değerlendirenlerden daha yüksektir. Durum 3’ü kabul edilebilir bulan Türk - Erkek katılımcıların %57,7’si Durum 3 hakkında kamusal alanda zıt düşüncedeki bir bireyle bu konuda hakkında sohbet edebileceğini ifade ederken, aynı koşullarda sohbet edebileceğini ifade eden İspanyol -Erkek katılımcı oranı %64,5’tir. Durum 3 hakkında kabul edilemez düşüncesine sahip İspanyol - Erkek katılımcıların kamusal alanda sohbete katılma oranı ise %44,2’dir. Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunun kabul edilemez olduğunu düşünen Türk - Erkek katılımcıların kamusal alanda zıt düşüncedeki bir birey karşısında sessiz kalmayı tercih etme oranı %66,7’dir. Bu oran ile Türk - Erkek katılımcılar, Durum 3 konusunda sessizliğe meyilli olan en büyük grubu oluşturmaktadır (Tablo 19; Şekil 19.5; Şekil 19.6 Şekil 19.7; Şekil 19.8).

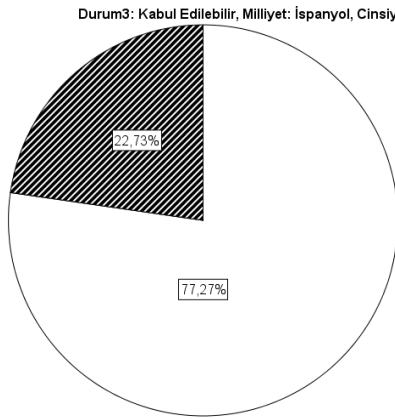

Şekil 19.5:Durum3-Kabul edilebilir-Türk-Erkek

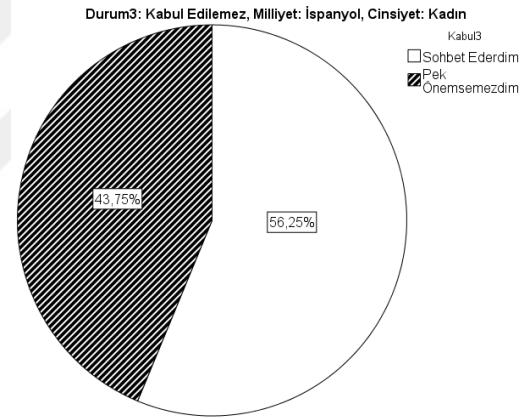

Şekil 19.6:Durum3-Kabul edilemez-Türk-Erkek

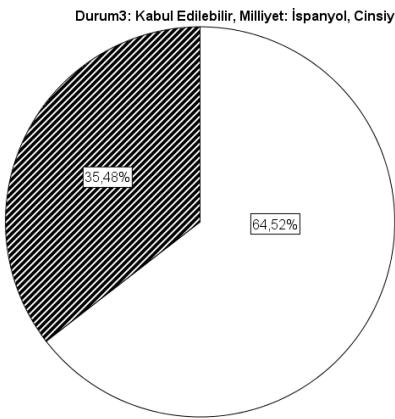
İspanyol katılımcılar cinsiyet ve tutumlarına bağlı olarak karşılaştırılarak incelendiğinde Durum 3 hakkında kendisinden farklı düşünen bir kişi ile kamusal alanda sohbet etme eğilimi en yüksek grup %77,3 oranıyla Durum 3'ü kabul edilebilir bulan İspanyol – Kadın katılımcılardır. Partnerlerin birbirini sürekli araması ve mesajlara anında cevap bekleme durumu kabul edilemez bulan İspanyol – Erkek katılımcıların zıt tutum karşısında kamusal alanda konu hakkında konuşma oranı %44,2'dir. Bu oran ile İspanyol katılımcılar içindeki sohbete katılma eğilimi en küçük grubu oluşturmaktadır. Durum 3'ü kabul edilebilir bulan İspanyol – Erkek katılımcıların %64,5'nin konuşma eğiliminde olduğu göz önüne alındığında bulgular, Durum 3 konusunda İspanyol – Erkek katılımcılar arasında suskunluk sarmalı vardır düşüncesini desteklemektedir (Tablo 19; Şekil 19.3; Şekil 19.4 Şekil 19.7; Şekil 19.8).

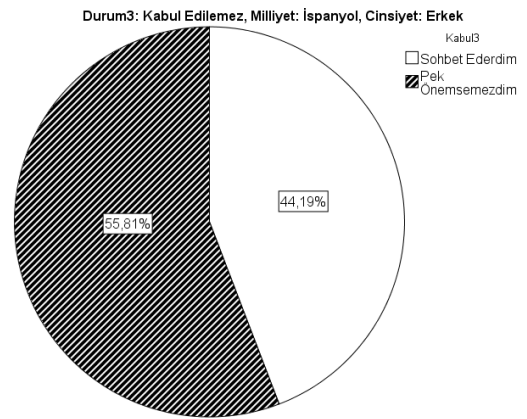
Şekil 19.3:Durum3-Kabul edilebilir-İspanyol-Kadın

Şekil 19.4:Durum3-Kabul edilemez-İspanyol-Kadın

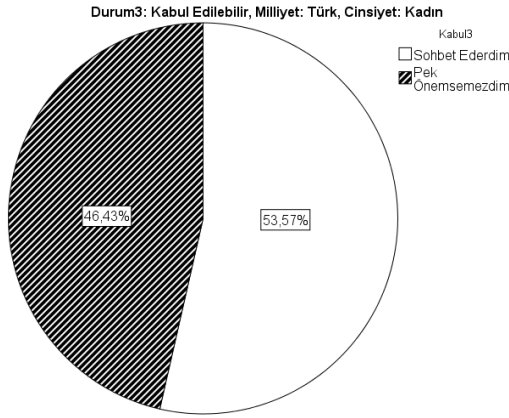

Şekil 19.7:Durum3-Kabul edilebilir-İspanyol-Erkek

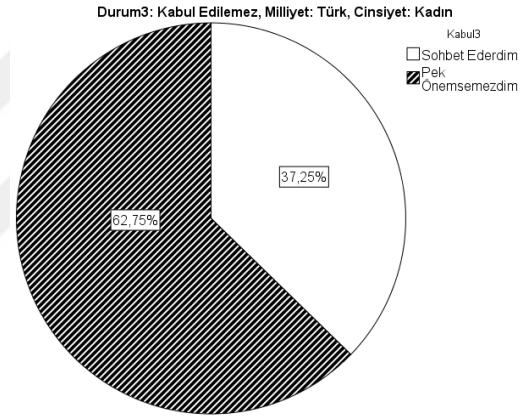

Şekil 19.8:Durum3-Kabul edilemez-İspanyol Erkek

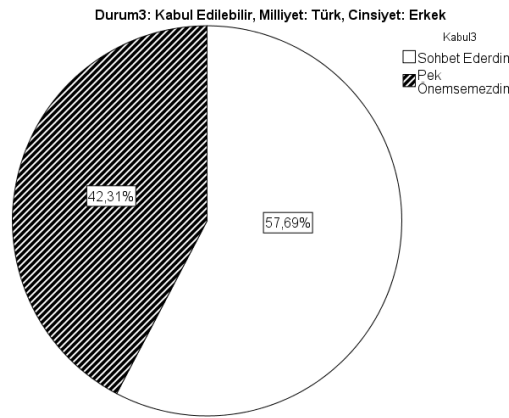
Türk katılımcılar tutum ve cinsiyetlerine bağlı değerlendirildiğinde, Durum 3'ü kabul edilebilir bulan Türk - Kadın katılımcıların %53,6'sı, Türk - Erkek katılımcıların ise %57,7'si kamusal alanda zıt düşüncedeki bir bireyle bu konuda hakkında sohbet edebileceğini ifade etmiştir. Partnerlerin birbirini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumunu kabul edilemez bulan katılımcıların sohbet oranları Türk - Kadın katılımcılarda %37,3'e ve Türk - Erkek katılımcılarda %33,3'e düşmüştür. Bulgular, ısrarlı arama ve mesajlara anında cevap talebi durumunu kabul etmeyen Türk - Kadın ve Türk - Erkek katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalı vardır düşüncesini desteklemektedir (Tablo 19; Şekil 19.1; Şekil 19.2; Şekil 19.5; Şekil 19.6).

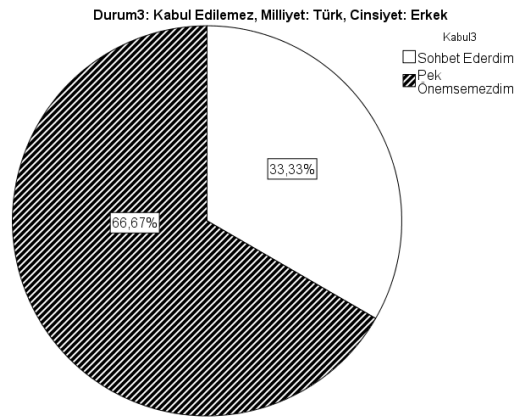
Şekil 19.1:Durum3-Kabul edilebilir-Türk-Kadın

Şekil 19.2:Durum3-Kabul edilemez-Türk-Kadın

Şekil 19.5:Durum3-Kabul edilebilir-Türk-Erkek

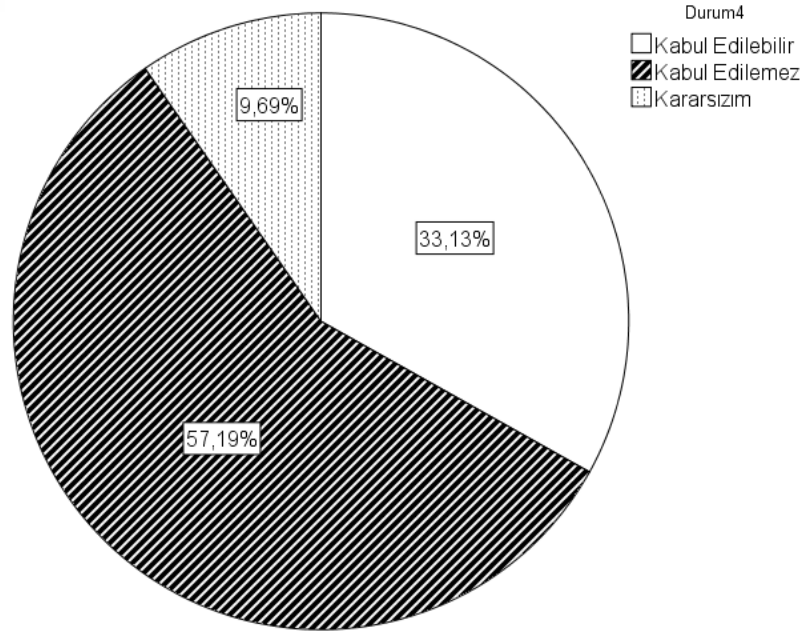
Şekil 19.6:Durum3-Kabul edilemez-Türk-Erkek

H7: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumu (Durum 4) için tüm katılımcıların %33,1'i Kabul Edilebilir, %9,7'si Kararsızım değerlendirmesinde bulunmuştur. Tüm katılımcıların %57,2'si ise Durum 4'ü Kabul Edilemez olarak değerlendirmektedir (Tablo 20; Şekil 20).

Tablo 20: Durum4

	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	106	33,1	33,1	33,1
Kabul Edilemez	183	57,2	57,2	90,3
Kararsızım	31	9,7	9,7	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Şekil 20: Durum4

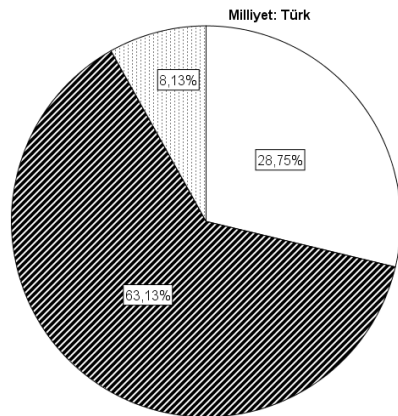

Durum 4'ün kabul edilebilirlik durumu Milliyetlere bağlı olarak karşılaştırıldığında 160 Türk katılımcının %28,8'i; 160 İspanyol katılımcının %37,5'i Durum 4'ü Kabul edilebilir gördüğünü ifade etmiştir. Kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcı oranı ise Türk katılımcılarda % 63,1; İspanyol katılımcılarda %51,3'dür. Durum 4'ü kabul edilebilir bulan katılımcıların oranları milliyete bağlı olarak karşılaştırıldığında İspanyol katılımcıların oranı Türk katılımcıların oranından %8.7 daha fazladır (Tablo 21; Şekil 21.1; Şekil 21.2).

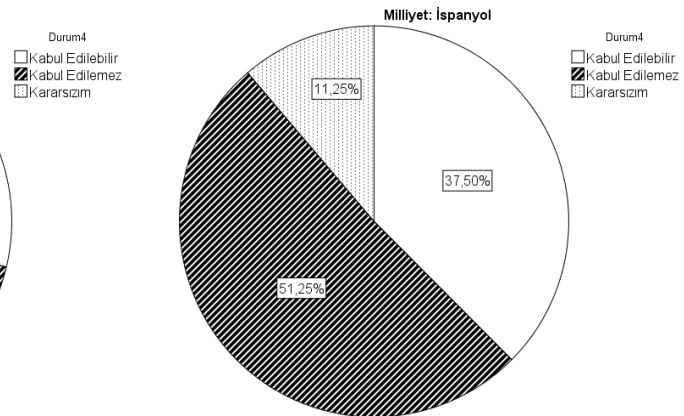
Bulgular, flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumu kabul edilebilir bulan Türk katılımcı oranı kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır hipotezini (H7) desteklememektedir.

Tablo 21: Durum4 – Milliyet

Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kabul Edilebilir	60	37,5	37,5	37,5
	Kabul Edilemez	82	51,3	51,3	88,8
	Kararsızım	18	11,3	11,3	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	
Türk	Kabul Edilebilir	46	28,8	28,8	28,8
	Kabul Edilemez	101	63,1	63,1	91,9
	Kararsızım	13	8,1	8,1	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	

Şekil 21.1: Durum4 – Türk

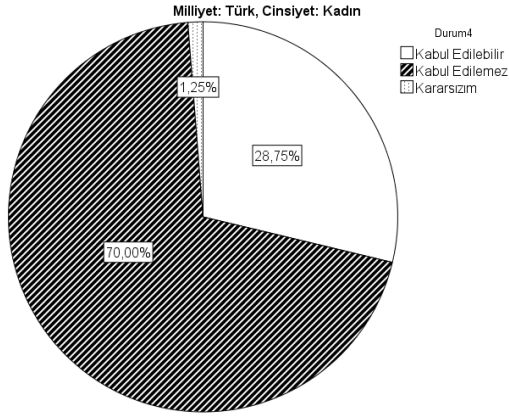

Şekil 21.2: Durum4- İspanyol

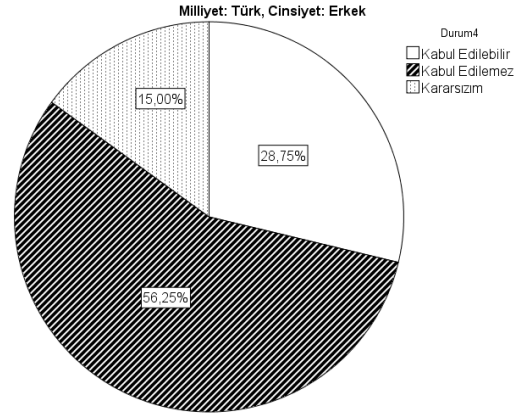
Durum 4'e ait bulgular cinsiyet ve milliyete göre karşılaştırılarak incelenmiştir. Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinsiz veya izinsiz karıştırması durumunu kabul edilebilir bulan Türk – Kadın katılımcılar ile Türk - Erkek katılımcıların oranı birbirine eşittir. Fakat Durum 4'ü kabul edilmez bulan Türk – Kadın katılımcıların oranı %70 iken Durum 4'ü kabul edilemez bulan Türk – Erkek katılımcı oranı %56,3'dür. Türk – Erkek katılımcıların %15'i Durum 4'ün kabul edilebilirliği konusunda kararsız kalmıştır. Durum 4 için kabul edilebilir düşüncesini paylaşan en yüksek orana sahip grubu %43,8 ile İspanyol – Erkek katılımcılar oluşturmaktadır. İspanyol – Erkek katılımcıların ise %13,8'i Durum 4'ün kabul edilebilirliği konusunda kararsız kalmıştır. İspanyol – Kadın katılımcıların %60'ı Durum 4'ü kabul edilemez bulmaktadır. Bu oran ile Durum 4'ü kabul edilemez bulan Türk – Kadın katılımcılardan sonra en büyük orana sahip grubu oluşturmaktadır (Tablo 22; Şekil 22.1; Şekil 22.2; Şekil 22.3; Şekil 22.4).

Tablo 22: Durum4 – Milliyet – Cinsiyet

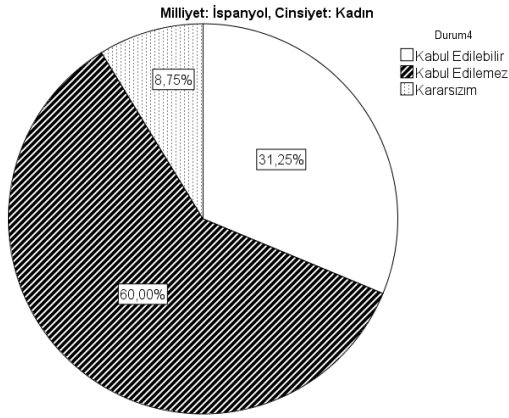
Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kadın	Kabul Edilebilir	25	31,3	31,3	31,3
		Kabul Edilemez	48	60,0	60,0	91,3
		Kararsızım	7	8,8	8,8	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	35	43,8	43,8	43,8
		Kabul Edilemez	34	42,5	42,5	86,3
		Kararsızım	11	13,8	13,8	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
Türk	Kadın	Kabul Edilebilir	23	28,8	28,8	28,8
		Kabul Edilemez	56	70,0	70,0	98,8
		Kararsızım	1	1,3	1,3	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	23	28,8	28,8	28,8
		Kabul Edilemez	45	56,3	56,3	85,0
		Kararsızım	12	15,0	15,0	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	

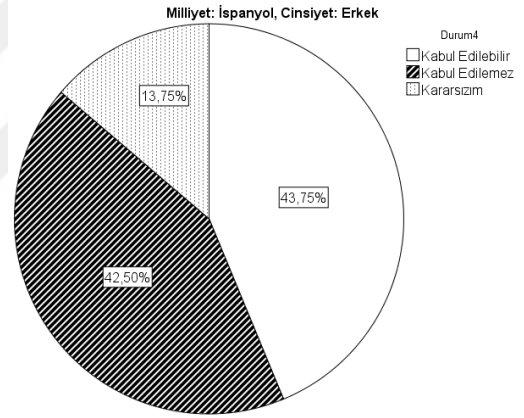
Şekil 22.1: Durum4 – Türk – Kadın

Şekil 22.2: Durum4 – Türk - Erkek

Şekil 22.3: Durum4 – İspanyol – Kadın

Şekil 22.4: Durum4 – İspanyol - Erkek

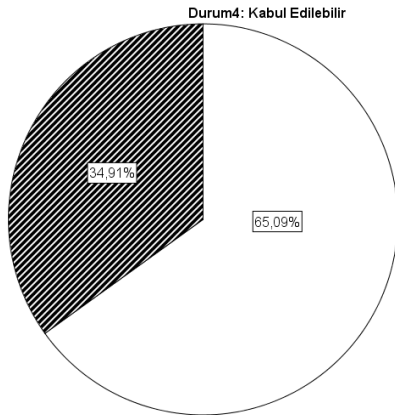
Sonuç olarak, flört şiddetinin bir unsuru olan, Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu tüm katılımcıların %57,2'si kabul edilemez olarak görmektedir. Veriler milliyete ve cinsiyete bağlı alt kategorilerde incelendiğinde Türk – Kadın katılımcıların %70'i; İspanyol – Kadın katılımcıların %60'ı; Türk – Erkek katılımcıların %56,3'ü; İspanyol – Erkek katılımcıların %42,5'i Durum 4'ü kabul edilemez bulduğunu ifade etmiştir.

H8: Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul etmeyen katılımcılar suskunluk sarmalı içindedir.

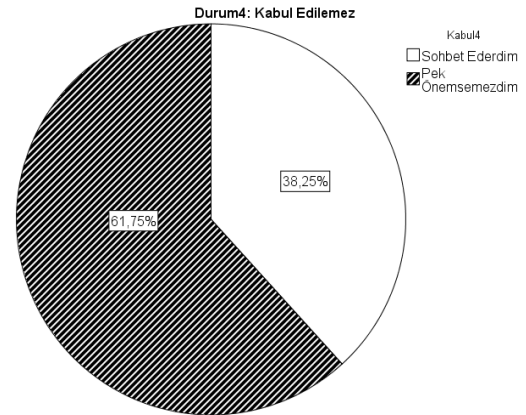
Flört şiddetinin bir konusu olan partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumu kabul edilebilir bulan 106 katılımcının %65,1'i kamusal alanda bu konuda kendisinden farklı düşünen bir birey ile konu hakkında sohbet edeceğini belirtmiştir. Aynı durumun kabul edilemez olduğunu ifade eden 183 katılımcıda bu oran %38,3'e düşmektedir (Tablo 23; Şekil 23.1; Şekil 23.2). *Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumu onaylamayanlar sayısal olarak çoğunluğu oluşturmasına rağmen %61,7 oranında kamusal alanda sessiz kalmayı seçmesi partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul etmeyen katılımcılar suskunluk sarmalı içindedir hipotezini (H8) desteklemektedir.*

Tablo 23: Kabul4

Durum4		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	Sohbet Ederdim	69	65,1	65,1	65,1
	Pek Önemsmezdim	37	34,9	34,9	100,0
	Toplam	106	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Sohbet Ederdim	70	38,3	38,3	38,3
	Pek Önemsmezdim	113	61,7	61,7	100,0
	Toplam	183	100,0	100,0	

Şekil 23.1: Durum4 - Kabul Edilebilir

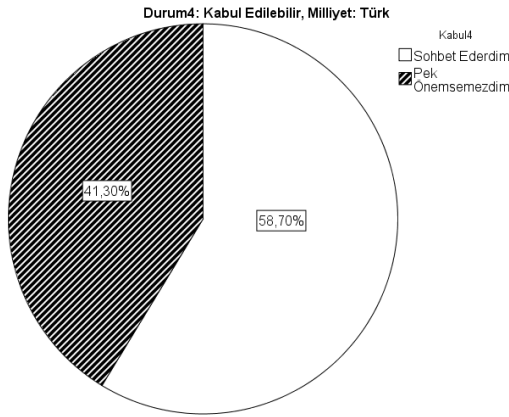

Şekil 23.2: Durum4 – Kabul Edilemez

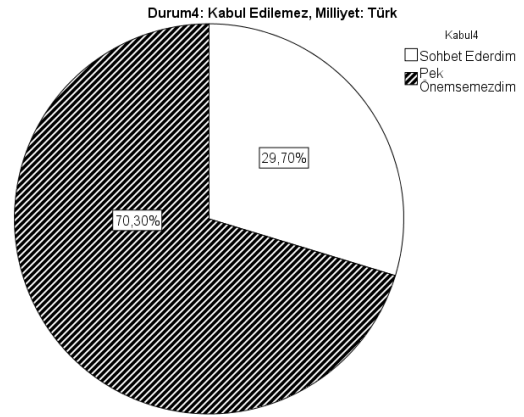
Durum 4 konusunda zıt fikirle karşılaşan katılımcının konuşma ve susma eğilimlerini Türk ve İspanyol karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bulgulara göre, Durum 4'ü kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların %58,7'si kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında sohbet etmeyi tercih etmiştir. Durum 4'ü kabul edilemez bulan 101 Türk katılımcının zıt tutum karşısında susma eğilimi gösterme oranı ise %70,3'tür. Verilere göre Durum 4'ü kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı Durum 4'ü kabul edilemez bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %29 daha yüksektir. Bulgular göz önüne alındığında, partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumuna karşı olan Türk katılımcıların sayısal olarak durumu kabul edilebilir bulanlardan fazla olmalarına rağmen %70,3 oranıyla kamusal alanda bu konuda kendilerinden farklı düşünen bir bireyle sohbet etmemeyi tercih etmesi Durum 4'ü kabul edilemez bulan Türk katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalının varlığı düşüncesini desteklemektedir (Tablo 24; Şekil 24.1; Şekil 24.2).

Tablo 24: Kabul4 – Milliyet

Durum4	Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Sohbet Ederdim	42	70,0	70,0	70,0
		Pek Önemsemezdim	18	30,0	30,0	100,0
		Toplam	60	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Türk	Sohbet Ederdim	27	58,7	58,7	58,7
		Pek Önemsemezdim	19	41,3	41,3	100,0
		Toplam	46	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Sohbet Ederdim	40	48,8	48,8	48,8
		Pek Önemsemezdim	42	51,2	51,2	100,0
		Toplam	82	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Türk	Sohbet Ederdim	30	29,7	29,7	29,7
		Pek Önemsemezdim	71	70,3	70,3	100,0
		Toplam	101	100,0	100,0	

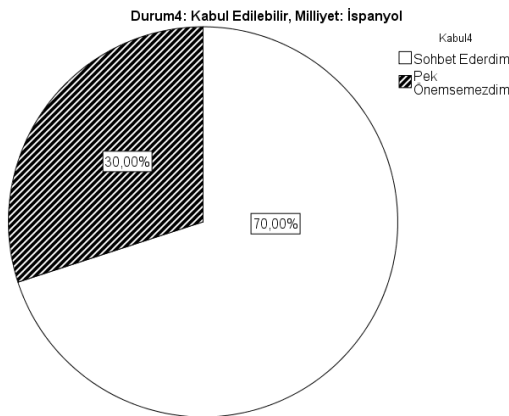

Şekil 24.1: Durum4 – Kabul Edilebilir – Türk

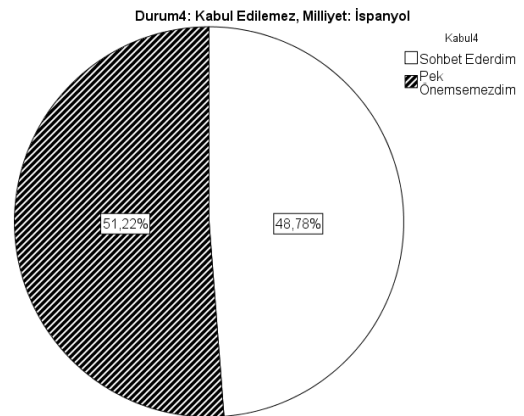

Şekil 24.2: Durum4 – Kabul Edilemez - Türk

İspanyol katılımcıların bulguları incelendiğinde, Durum 4'ü kabul edilebilir bulan 60 İspanyol katılımcının %70'i kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumu hakkında kamusal alanda sohbet etmeyi tercih etmiştir. Durum 4'ü kabul edilemez bulan 82 İspanyol katılımcının zıt tutum karşısında konuşmayı tercih etme oranı ise %48,8'dir. Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumuna karşı olan İspanyol katılımcılar ile aynı durumu kabul edilebilir gören katılımcıların konuşma eğilimleri arasında %21,2 oranında fark vardır (Tablo 24; Şekil 24.3; Şekil 24.4).

Şekil 24.3: Durum4 – Kabul Edilebilir – İspanyol

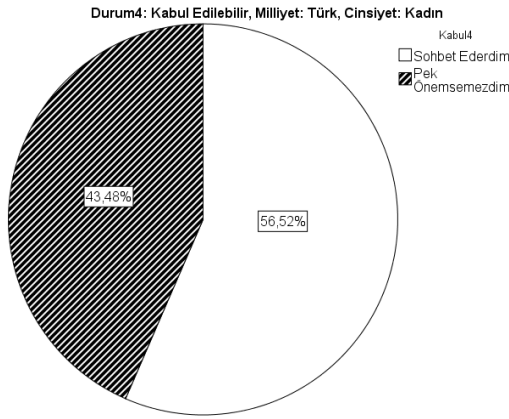

Şekil 24.4: Durum4 – Kabul Edilemez - İspanyol

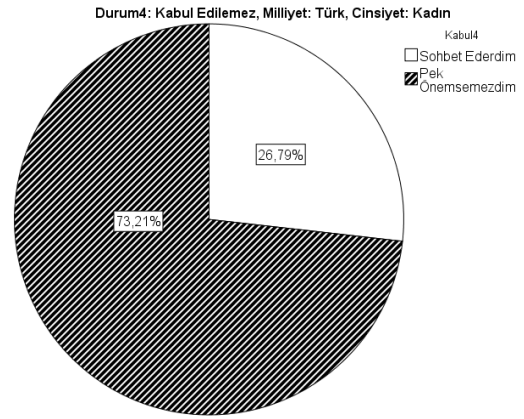
Durum 4'e ait konuşma ve susma eğilimleri cinsiyete bağlı olarak incelendiğinde, telefon veya bilgisayarı izinli veya izinsiz karıştırma olgusunu kabul edilebilir olarak değerlendiren Türk - Kadın katılımcıların %56,5'i kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile konuşmayı tercih etmektedir. Flört şiddetinin bir unsuru olan partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul etmeyen Türk - Kadın katılımcıların %73,2'si kamusal alanda bu konuda kendilerinden farklı düşünen bir birey karşısında sessiz kalma eğilimi göstermiştir. Bulgular, Durum 4'ü kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalının varlığı düşüncesini desteklemektedir (Tablo 25; Şekil 25.1; Şekil 25.2).

Tablo 25: Kabul4 – Milliyet – Cinsiyet

Durum4	Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	19	76,0	76,0	76,0
			Pek Önemsemezdim	6	24,0	24,0	100,0
			Toplam	25	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	23	65,7	65,7	65,7
			Pek Önemsemezdim	12	34,3	34,3	100,0
			Toplam	35	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	13	56,5	56,5	56,5
			Pek Önemsemezdim	10	43,5	43,5	100,0
			Toplam	23	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	14	60,9	60,9	60,9
			Pek Önemsemezdim	9	39,1	39,1	100,0
			Toplam	23	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	25	52,1	52,1	52,1
			Pek Önemsemezdim	23	47,9	47,9	100,0
			Toplam	48	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	15	44,1	44,1	44,1
			Pek Önemsemezdim	19	55,9	55,9	100,0
			Toplam	34	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	15	26,8	26,8	26,8
			Pek Önemsemezdim	41	73,2	73,2	100,0
			Toplam	56	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	15	33,3	33,3	33,3
			Pek Önemsemezdim	30	66,7	66,7	100,0
			Toplam	45	100,0	100,0	

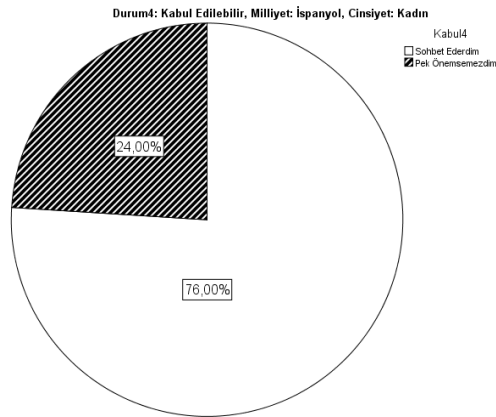

Şekil 25.1: Durum4-Kabul edilebilir-Türk- Kadın

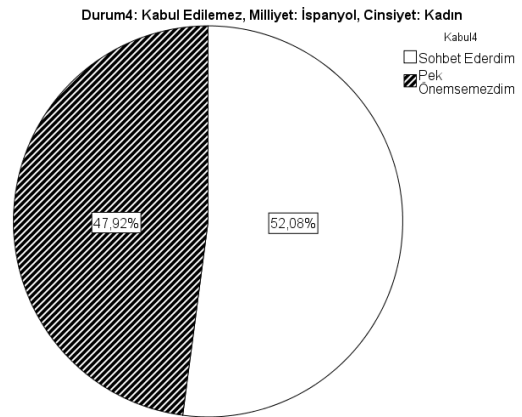

Şekil 25.2: Durum4-Kabul Edilemez-Türk-Kadın

Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul edilebilir bulan İspanyol - Kadın katılımcıların %76'sı; kabul edilemez bulan İspanyol – Kadın katılımcıların %52,1'i kamusal alanda bu konuda zıt düşüncede bir bireyle sohbet edebileceklerini ifade etmiştir. Her iki farklı tutumu benimseyen İspanyol – Kadın katılımcıların konuşma eğilimi oranları kendi gruplarında %50'den fazla olmasına rağmen aradaki %23,9 oranındaki fark dikkat çekicidir (Tablo 24; Şekil 24.3; Şekil 24.4).

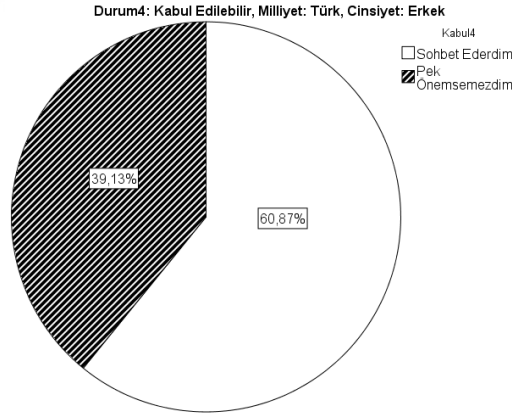
Şekil 25.3: Durum4-Kabul edilebilir-İspanyol-Kadın

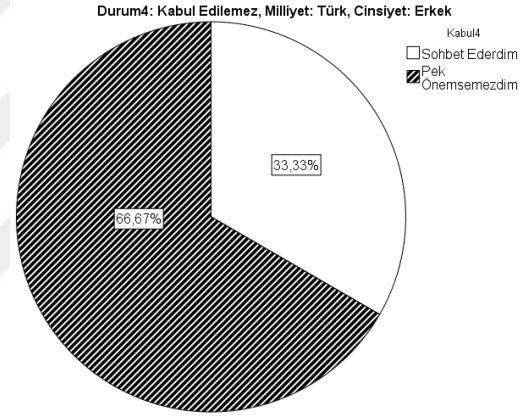
Şekil 25.4: Durum4-Kabul Edilemez-İspanyol-Kadın

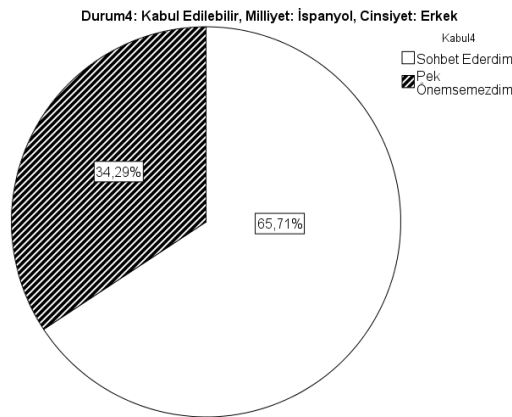
Flört şiddetinin bir unsuru olan partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinsiz veya izinsiz karıştırması durumunu kabul edilebilir olarak değerlendiren Türk – Erkek katılımcıların %60,9’u ve İspanyol – Erkek katılımcıların %65,7’si kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile konuşmayı tercih etmektedir. Durum 4’ü kabul edilemez olarak değerlendiren Türk - Erkek katılımcıların %66,7’si ve İspanyol – Erkek katılımcıların %55,9’u kamusal alanda bu konuda kendilerinden farklı düşünen bir birey karşısında sessiz kalma eğilimi göstermiştir. Bulgular, Durum 4’ü kabul edilemez bulan Türk - Erkek ve İspanyol – Erkek katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalının varlığı düşüncesini desteklemektedir (Tablo 25; Şekil 25.5; Şekil 25.6; Şekil 25.7; Şekil 25.8).

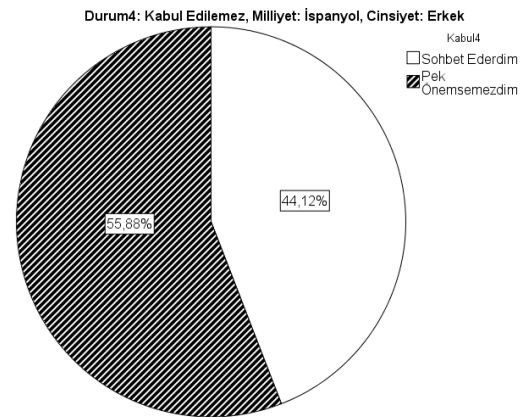
Şekil 25.5: Durum4-Kabul edilebilir-Türk- Erkek

Şekil 25.6: Durum4-Kabul Edilemez-Türk-Erkek

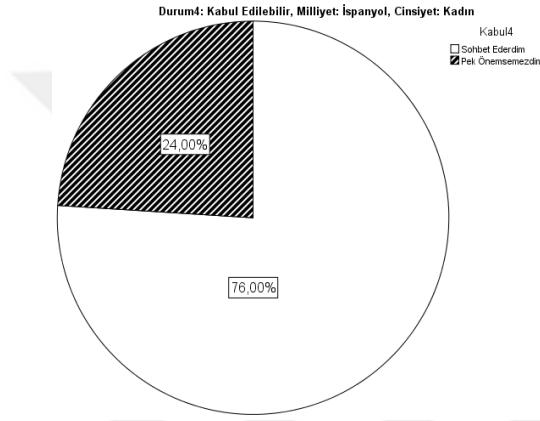

Şekil 25.7: Durum4-Kabul edilebilir-İspanyol- Erkek

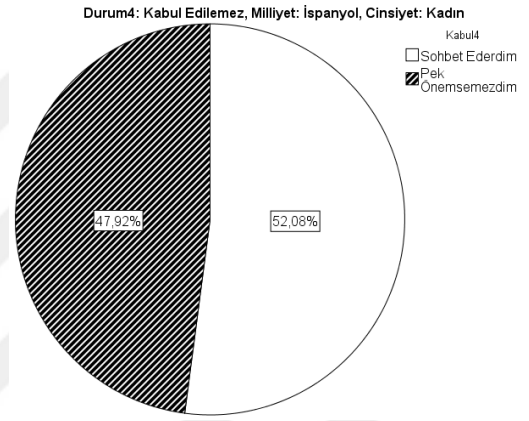

Şekil 25.8: Durum4-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek

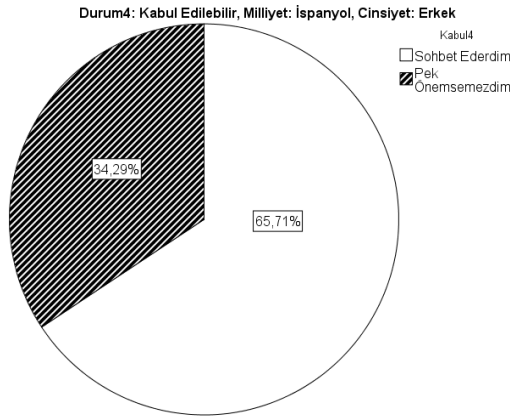
İspanyol katılımcılar tutumlarına ve cinsiyetlerine bağlı olarak değerlendirildiğinde partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinsiz karıştırması durumunu kabul edilebilir bulan İspanyol – Kadın katılımcılar kamusal alanda aynı konuda zıt tutuma sahip bir birey ile en yüksek oranda konuşma eğilimi gösteren gruptur. Durum 4’ü kabul edilemez bulan İspanyol – Erkek katılımcılar ise aynı konuda kamusal alanda en düşük oranda konuşma eğilimi gösteren grubu oluşturmaktadır (Tablo 25; Şekil 25.3; Şekil 25.4; Şekil 25.7; Şekil 25.8).

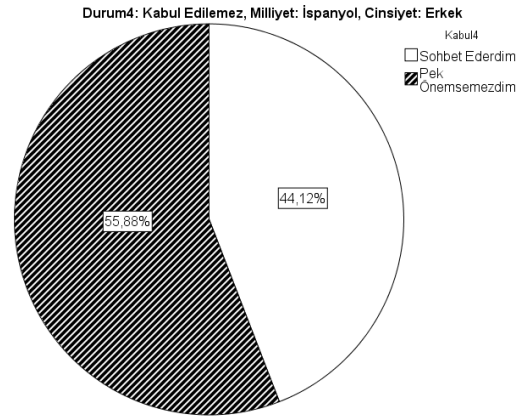
Şekil 25.3: Durum4-Kabul edilebilir-İspanyol-Kadın

Şekil 25.4: Durum4-Kabul Edilemez-İspanyol-Kadın

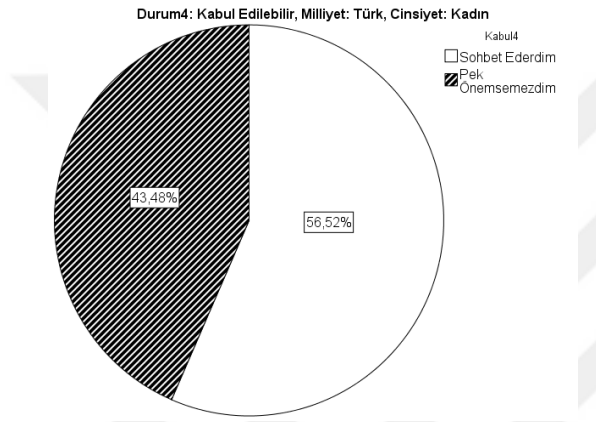

Şekil 25.7: Durum4-Kabul edilebilir-İspanyol- Erkek

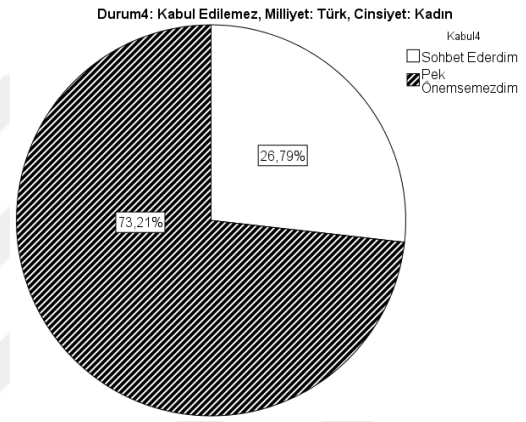

Şekil 25.8: Durum4-Kabul Edilemez-İspanyol-Erkek

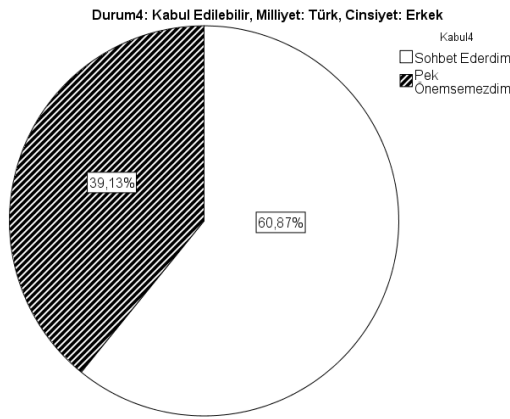
Türk katılımcılar tutumlarına ve cinsiyetlerine bağlı olarak değerlendirildiğinde partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinsiz karıştırması durumunu kabul edilebilir bulan Türk – Erkek katılımcılar kamusal alanda aynı konuda zıt tutuma sahip bir birey ile en yüksek oranda konuşma eğilimi gösteren gruptur. Durum 4’ü kabul edilemez bulan Türk – Kadın katılımcılar ise aynı konuda kamusal alanda en düşük oranda konuşma eğilimi gösteren grubu oluşturmaktadır (Tablo 25; Şekil 25.1; Şekil 25.2; Şekil 25.5; Şekil 25.6).

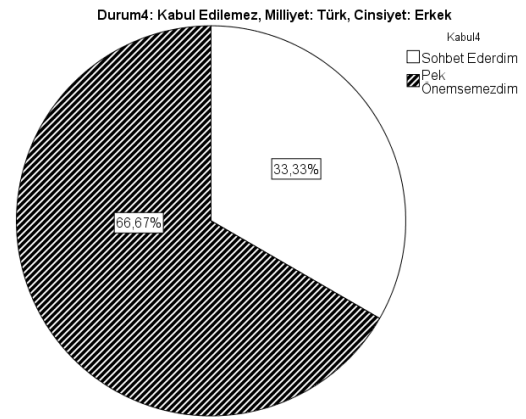
Şekil 25.1: Durum4-Kabul edilebilir-Türk- Kadın

Şekil 25.2: Durum4-Kabul Edilemez-Türk-Kadın

Şekil 25.5: Durum4-Kabul edilebilir-Türk- Erkek

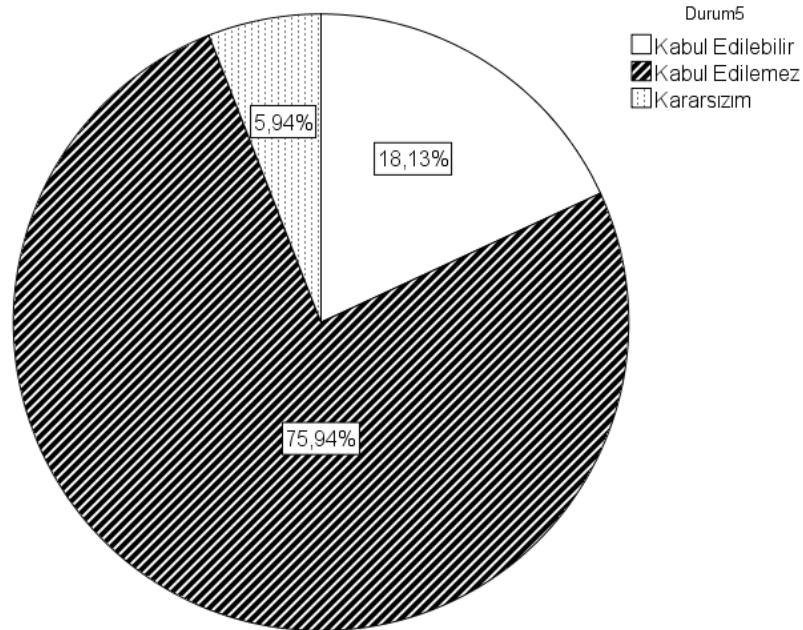
Şekil 25.6: Durum4-Kabul Edilemez-Türk-Erkek

H9: Flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul edilemez bulan Türk katılımcı oranı kabul edilemez bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır.

Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumu (Durum 5) için tüm katılımcıların %18,1'i Kabul Edilebilir, %5,9'u Kararsızım ifadesini kullanmıştır. Tüm katılımcıların %75,9 ise Durum 1'i Kabul Edilemez olarak değerlendirmektedir (Tablo 26; Şekil 26).

Tablo 26: Durum5

	Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	58	18,1	18,1	18,1
Kabul Edilemez	243	75,9	75,9	94,1
Kararsızım	19	5,9	5,9	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

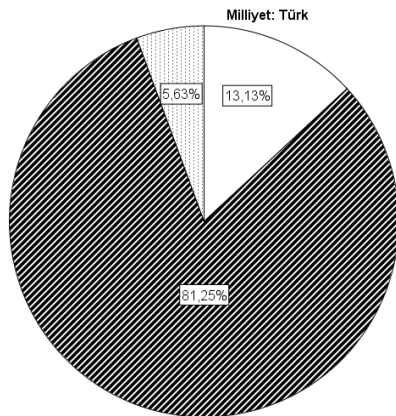
Şekil 26: Durum5

Durum 5'in kabul edilebilirlik durumu milliyetlere bağı olarak karşılaştırıldığında 160 Türk katılımcının %13,1'i; 160 İspanyol katılımcının %23,1'i Durum 5'i Kabul edilebilir gördüğünü ifade etmiştir. Kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcı oranı ise Türk katılımcılarda %81,3, İspanyol katılımcılarda %70,6'dır. Durum 5'i kabul edilemez bulan katılımcıların oranları milliyete bağı olarak karşılaştırıldığında Türk ve İspanyol katılımcılar arasında %10,9 oranında fark vardır (Tablo 27; Şekil 27.1; Şekil 27.2).

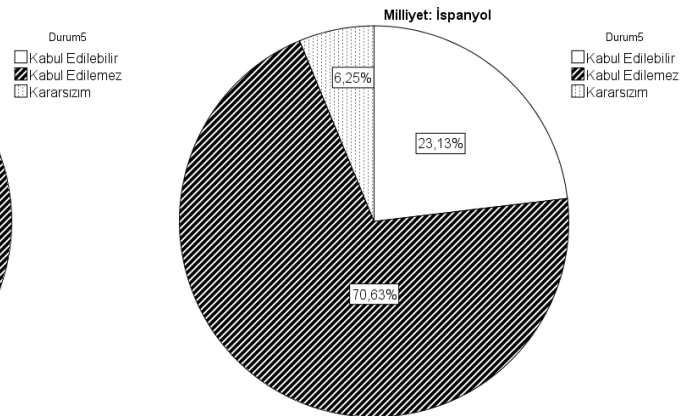
Bulgular, flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul edilemez bulan Türk katılımcı oranı kabul edilemez bulan İspanyol katılımcı oranından fazladır hipotezini (H9) desteklemektedir.

Tablo 27: Durum5 – Milliyet

Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kabul Edilebilir	37	23,1	23,1	23,1
	Kabul Edilemez	113	70,6	70,6	93,8
	Kararsızım	10	6,3	6,3	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	
Türk	Kabul Edilebilir	21	13,1	13,1	13,1
	Kabul Edilemez	130	81,3	81,3	94,4
	Kararsızım	9	5,6	5,6	100,0
	Toplam	160	100,0	100,0	

Şekil 27.1: Durum5 –Türk

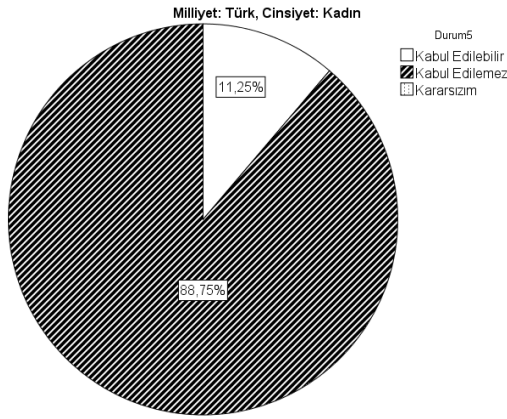

Şekil 27.2: Durum5 – İspanyol

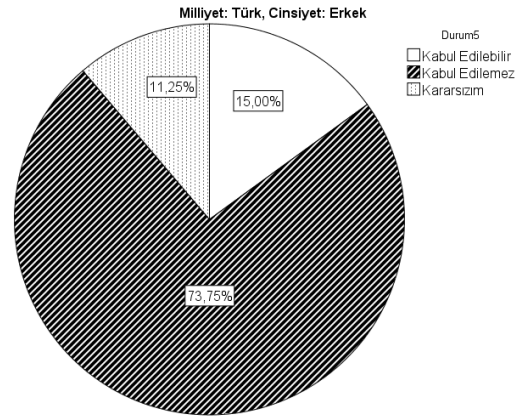
Durum 5'e ait bulgular cinsiyet ve milliyete göre karşılaştırılarak incelenmiştir. Bulgulara göre Türk - Kadın katılımcıların %88,8'i partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul edilemez olarak görmektedir. Bu oran ile Türk - Kadın katılımcılar Durum 5'i en büyük oranda kabul edilemez bulan grubu oluşturmaktadır. Türk - Kadın katılımcıları sırasıyla %75 oranıyla İspanyol - Kadın katılımcılar, %73,8 oranıyla Türk - Erkek katılımcılar ve %66,3 oranıyla İspanyol - Erkek katılımcılar izlemektedir (Tablo 28; Şekil 28.1; Şekil 28.2; Şekil 28.3; Şekil 28.4).

Tablo 28: Durum5 – Milliyet - Cinsiyet

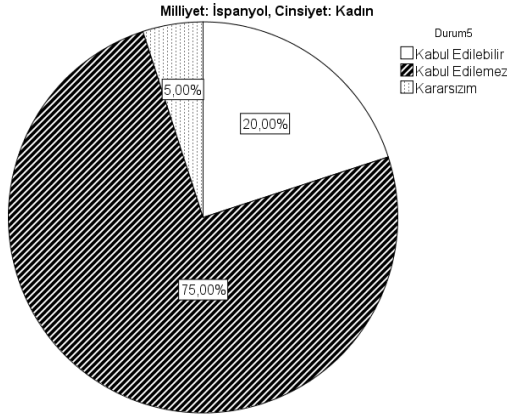
Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
İspanyol	Kadın	Kabul Edilebilir	16	20,0	20,0	20,0
		Kabul Edilemez	60	75,0	75,0	95,0
		Kararsızım	4	5,0	5,0	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	21	26,3	26,3	26,3
		Kabul Edilemez	53	66,3	66,3	92,5
		Kararsızım	6	7,5	7,5	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
Türk	Kadın	Kabul Edilebilir	9	11,3	11,3	11,3
		Kabul Edilemez	71	88,8	88,8	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	
	Erkek	Kabul Edilebilir	12	15,0	15,0	15,0
		Kabul Edilemez	59	73,8	73,8	88,8
		Kararsızım	9	11,3	11,3	100,0
		Toplam	80	100,0	100,0	

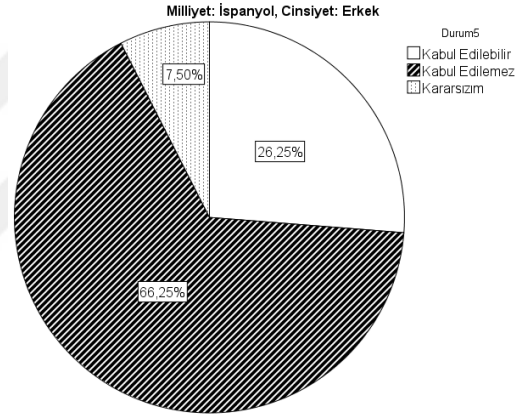
Şekil 28.1: Durum5 – Türk – Kadın

Şekil 28.2: Durum5 – Türk - Erkek

Şekil 28.3: Durum5 – İspanyol – Kadın

Şekil 28.4: Durum5 –İspanyol - Erkek

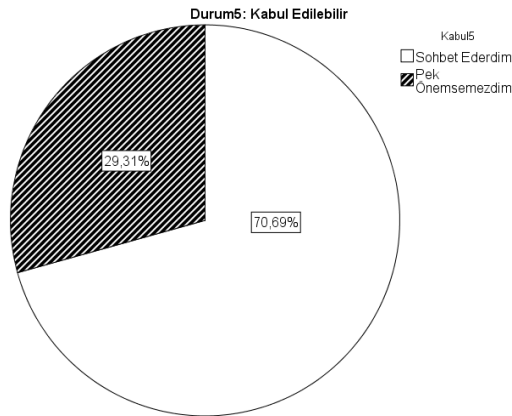
Sonuç olarak, flört şiddetinin bir unsuru olan, partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu tüm katılımcıların %75,9'ü kabul edilemez olarak görmektedir. Veriler Türk – Kadın, Türk – Erkek, İspanyol – Kadın, İspanyol – Erkek alt kategorilerinde incelediğinde gruplar %88,8 ile %66,3 arası değişen oranlarla Durum 5'i kabul edilemez buldukları ifade etmiştir.

H10: Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul etmeyen Türk katılımcılarda suskunluk sarmalı hakimdir.

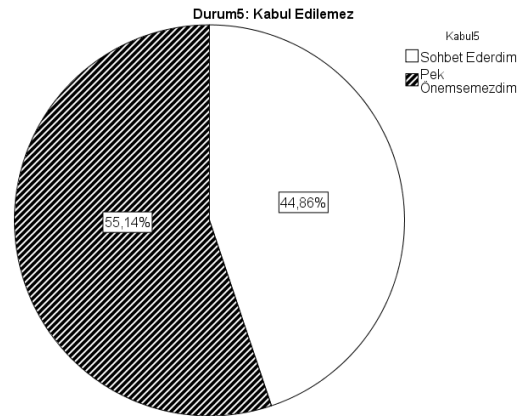
Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul edilebilir bulan katılımcıların %70,7'si aynı durumu kabul edilemez bulan bir kişi ile kamusal alanda konu hakkında sohbet ederim demiştir. Aynı durumu kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcıların %55,1'i ise cinsel içerikli mesaj gönderme ve isteme yaptırımını kabul edilebilir olarak değerlendiren bir kişi ile konu hakkında konuşmayı tercih etmemektedir. Verilere göre, Durum 5'i kabul edilemez bulan katılımcılar kabul edilebilir bulan katılımcılardan sayısal olarak fazla olmasına rağmen benzer koşullarda %25,8 daha fazla sessizliği tercih etmektedir (Tablo 29; Şekil 29.1; Şekil 29.2).

Tablo 29: Kabul5

Durum5		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	Sohbet Ederdim	41	70,7	70,7	70,7
	Pek Önemsemezdim	17	29,3	29,3	100,0
	Toplam	58	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Sohbet Ederdim	109	44,9	44,9	44,9
	Pek Önemsemezdim	134	55,1	55,1	100,0
	Toplam	243	100,0	100,0	

Şekil 29.1: Durum5 – Kabul Edilebilir

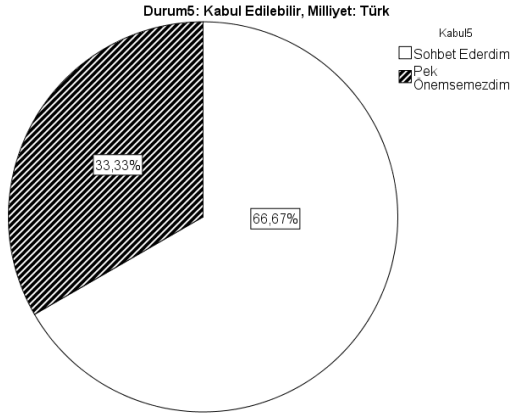
Şekil 29.2: Durum5 – Kabul Edilemez

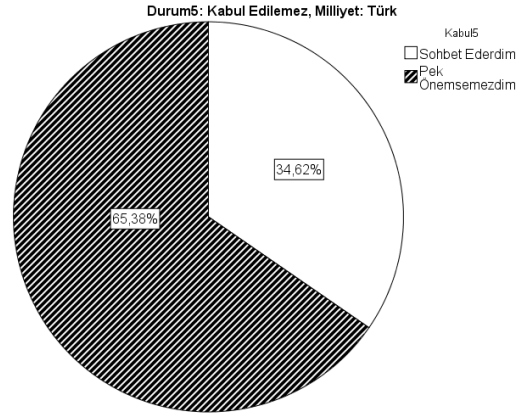
Cinsel içerikli mesaj gönderme / isteme konusunda zıt fikirle karşılaşan katılımcının kamusal alanda konuşma ve susma eğilimlerini Türk ve İspanyol karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bulgulara göre, Durum 5’i kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların %66,7’i kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında kamusal alanda sohbet ederim demiştir. Durum 5’i kabul edilemez bulan Türk katılımcıların ise %65,4’ü zıt tutum karşısında konuşmamayı tercih etmiştir. Verilere göre Durum 5’i kabul edilebilir bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı Durum 5’i kabul edilemez bulan Türk katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %32,1 daha yüksektir. Bulgular göz önüne alındığında, partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumuna karşı olan Türk katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu oluşturmasına rağmen %65,4 oranında sohbet etmemeyi tercih etmesi Durum 5 için Türk katılımcılarda suskunluk sarmalının varlığını göstermektedir. *Bulgular, Türk katılımcılarda partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumunu kabul etmeyen katılımcılarda suskunluk sarmalı hakimdir hipotezini (H10) desteklemektedir* (Tablo 30; Şekil 30.1; Şekil 30.2).

Tablo 30: Kabul5 - Milliyet

Durum5	Milliyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Sohbet Ederdim	27	73,0	73,0	73,0
		Pek Önemsemezdim	10	27,0	27,0	100,0
		Toplam	37	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Türk	Sohbet Ederdim	14	66,7	66,7	66,7
		Pek Önemsemezdim	7	33,3	33,3	100,0
		Toplam	21	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Sohbet Ederdim	64	56,6	56,6	56,6
		Pek Önemsemezdim	49	43,4	43,4	100,0
		Toplam	113	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	Türk	Sohbet Ederdim	45	34,6	34,6	34,6
		Pek Önemsemezdim	85	65,4	65,4	100,0
		Toplam	130	100,0	100,0	

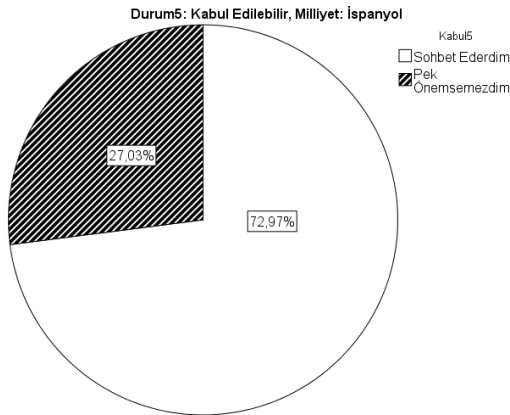

Şekil 30.1: Durum5 – Kabul Edilebilir – Türk

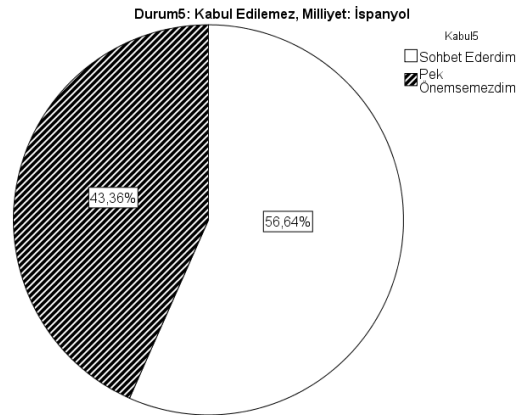

Şekil 30.2: Durum5- Kabul Edilemez - Türk

İspanyol katılımcıların bulguları incelendiğinde, Durum 5'i kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcıların %73'ü kendisi gibi düşünmeyen bir kişi ile bu konu hakkında kamusal alanda sohbet etmeyi tercih etmiştir. Durum 5'i kabul edilemez bulan İspanyol katılımcıların zıt tutum karşısında sohbet etmeyi tercih etme oranı ise %56,6'dır. Verilere göre Durum 5'i kabul edilebilir bulan İspanyol katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranı, Durum 5'i kabul edilemez bulan İspanyol katılımcıların aynı konuda zıt düşünceye sahip bir bireyle konu hakkında kamusal alanda sohbet etme oranından %16,4 daha yüksektir. Buna rağmen her iki fikre sahip katılımcıların yarıdan fazlası kendisinden bu konuda farklı düşünen bir bireyle sohbet etmeye açık olduğu için İspanyol katılımcılarda Durum 5 için suskunluk sarmalının baskınlığı söz konusu değildir (Tablo 30; Şekil 30.3; Şekil 30.4).

Şekil 30.3: Durum5 – Kabul Edilebilir –İspanyol

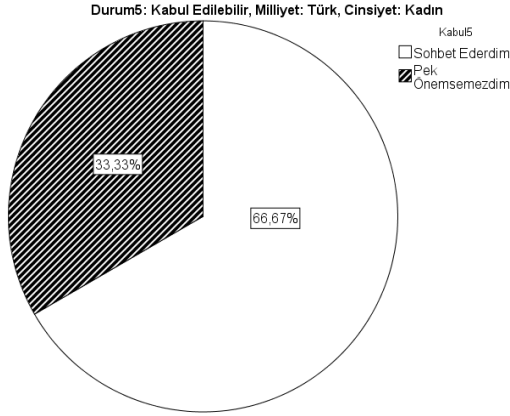

Şekil 30.4: Durum5- Kabul Edilemez – İspanyol

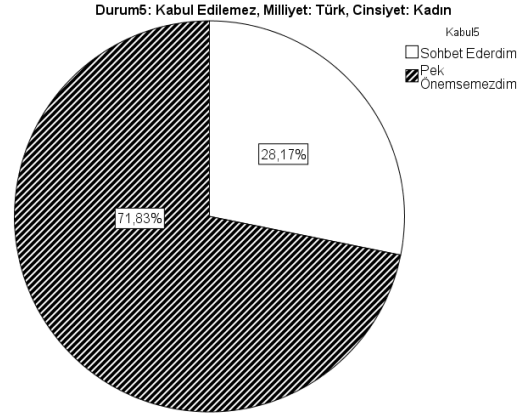
Durum 5'e bağı konuşma ve susma eğilimlere cinsiyete bağı olarak incelendiğinde, durumu kabul edilebilir olarak değerlendiren Türk – Kadın katılımcıların %66,7'si kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile sohbet etme eğilimi göstermektedir. Sohbet etmeyi tercih etme oranı, Durum 5'i kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcılarda %28,2'ye düşmektedir. Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlamasını kabul edilemez bulan Türk - Kadın katılımcıların %71,8'inin sessiz kalmayı seçmesi bu konuda suskunluk sarmalı içinde oldukları düşüncesini desteklemektedir (Tablo 31; Şekil 31.1; Şekil 31.2).

Tablo 31: Kabul5 – Milliyet – Cinsiyet

Durum5	Milliyet	Cinsiyet		Frekans	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde	Birikimsel Yüzde
Kabul Edilebilir	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	11	68,8	68,8	68,8
			Pek Önemsemezdim	5	31,3	31,3	100,0
			Toplam	16	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	16	76,2	76,2	76,2
			Pek Önemsemezdim	5	23,8	23,8	100,0
			Toplam	21	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	6	66,7	66,7	66,7
			Pek Önemsemezdim	3	33,3	33,3	100,0
			Toplam	9	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	8	66,7	66,7	66,7
			Pek Önemsemezdim	4	33,3	33,3	100,0
			Toplam	12	100,0	100,0	
Kabul Edilemez	İspanyol	Kadın	Sohbet Ederdim	36	60,0	60,0	60,0
			Pek Önemsemezdim	24	40,0	40,0	100,0
			Toplam	60	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	28	52,8	52,8	52,8
			Pek Önemsemezdim	25	47,2	47,2	100,0
			Toplam	53	100,0	100,0	
	Türk	Kadın	Sohbet Ederdim	20	28,2	28,2	28,2
			Pek Önemsemezdim	51	71,8	71,8	100,0
			Toplam	71	100,0	100,0	
		Erkek	Sohbet Ederdim	25	42,4	42,4	42,4
			Pek Önemsemezdim	34	57,6	57,6	100,0
			Toplam	59	100,0	100,0	

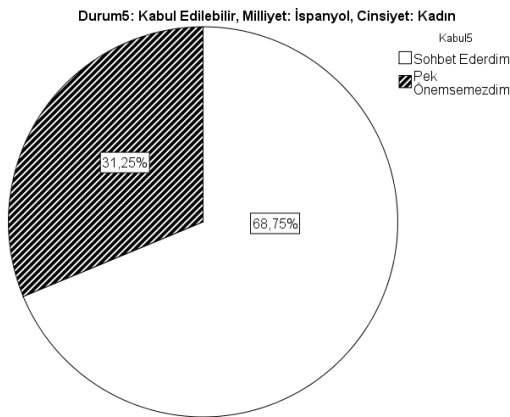

Şekil 31.1: Durum5–Kabul Edilebilir–Türk-Kadın

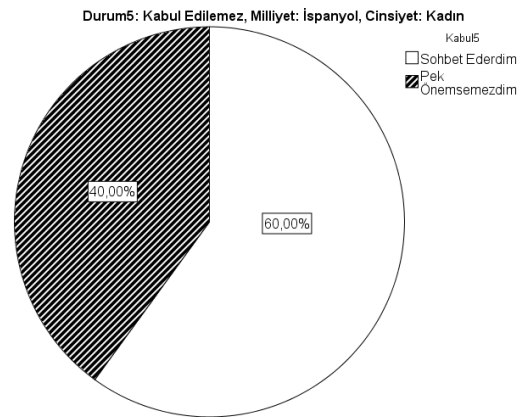

Şekil 31.2: Durum5-Kabul Edilemez–Türk-Kadın

Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlamasını konusunda İspanyol - Kadın katılımcıların tutuma bağlı kamusal alanda bu konuda zıt düşüncede bir bireyle sergiledikleri konuşma ve susma eğilimleri incelenmiştir. Durum 5'i kabul edilemez bulan katılımcıların %8,75 oranında daha fazla konuşma eğiliminde oldukları görülmektedir. Buna rağmen her iki tutuma sahip İspanyol – Kadın katılımcıların kamusal alanda konu hakkında konuşmayı tercih etme oranları %60'dan fazladır (Tablo 31; Şekil 31.3; Şekil 31.4).

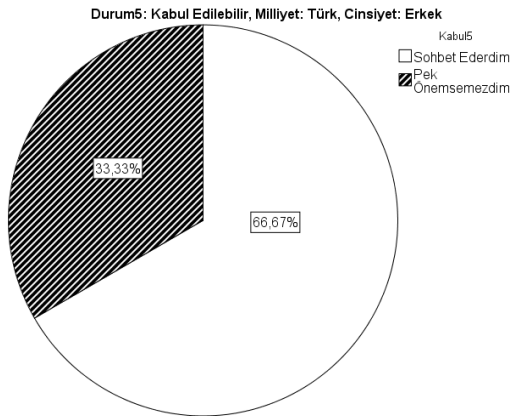

Şekil 31.3: Durum5–Kabul Edilebilir–İspanyol-Kadın

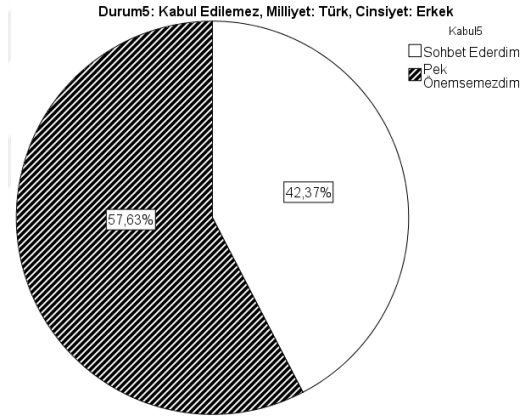

Şekil 31.4: Durum5-Kabul Edilemez–İspanyol-Kadın

Durum 5'e bağlı Türk – Erkek katılımcıların konuşma ve susma eğilimleri incelendiğinde, onay dışı cinsel içerikli mesaj gönderme veya cinsel içerikli mesaj talep etme yaptırımını kabul edilebilir olarak değerlendiren Türk – Erkek katılımcıların %66,7'si kamusal alanda bu konuda zıt fikre sahip bir kişi ile sohbet etme eğilimi göstermektedir. Sohbet etmeyi tercih etme oranı, Durum 5'i kabul edilemez bulan Türk - Erkek katılımcılarda %42,4'e düşmektedir. Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlamasını kabul edilemez bulan Türk - Erkek katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu oluşturmasına rağmen %57,6 oranında kamusal alanda zıt tutuma sahip bir birey karşısında sessiz kalmayı seçmesi bu konuda suskunluk sarmalı içinde oldukları düşüncesini desteklemektedir (Tablo 31; Şekil 31.5; Şekil 31.6).

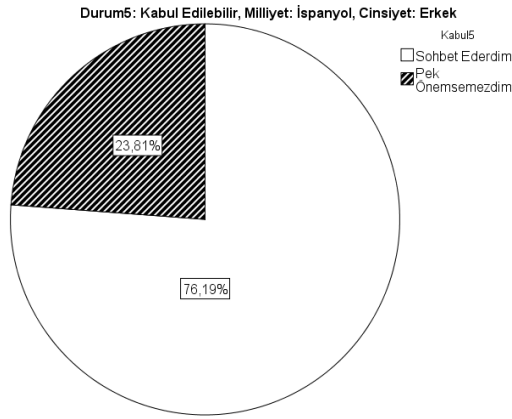

Şekil 31.5: Durum5–Kabul Edilebilir–Türk-Erkek

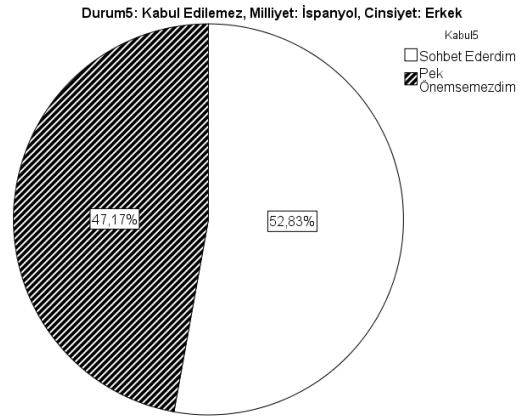

Şekil 31.6: Durum5-Kabul Edilemez-Türk-Erkek

Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlamasını konusunda İspanyol - Erkek katılımcıların tutuma bağlı kamusal alanda bu konuda zıt düşüncede bir bireyle sergiledikleri konuşma ve susma eğilimleri incelenmiştir. Durum 5'i kabul edilemez bulan İspanyol – Erkek katılımcıların Durum 5'i kabul edilebilir bulan katılımcılardan %23,4 oranında daha fazla konuşma eğiliminde oldukları görülmektedir. Buna rağmen her iki tutuma sahip İspanyol – Erkek katılımcıların kamusal alanda konu hakkında zıt düşüncedeki bir birey ile konuşmayı tercih etme oranları %50'den fazladır (Tablo 31; Şekil 31.7; Şekil 31.8).

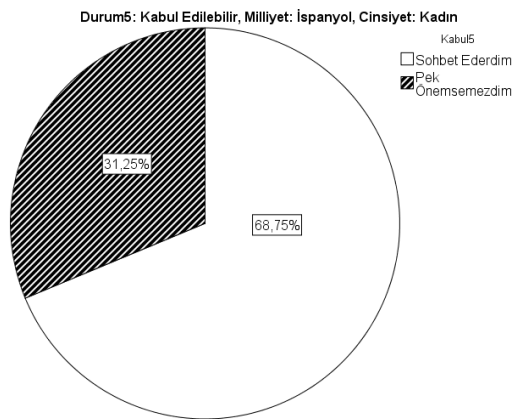

Şekil 31.7: Durum5–Kabul Edilebilir–İspanyol-Erkek

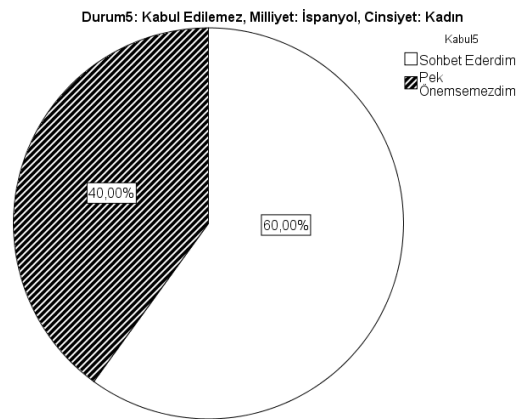

Şekil 31.8: Durum5-Kabul Edilemez–İspanyol-Erkek

İspanyol katılımcılar kendi içinde tutum ve cinsiyetlerine bağlı olarak incelendiğinde her iki tutumu benimseyen İspanyol – Kadın ve İspanyol – Erkek katılımcılarının yarıdan fazlasının kamusal alanda zıt tutumdaki bir birey karşısında konuşma eğilimi içinde olduğu görülmektedir. Konuşma eğilimi oransal olarak en fazla olan alt grup Durum 5’i kabul edilebilir bulan İspanyol – Erkek katılımcılara aittir. Sessiz kalmaya en büyük oranda meyilli olan grubu ise Durum 5’i kabul edilemez bulan İspanyol – Erkek katılımcılar oluşturmaktadır. Bulgular, İspanyol katılımcılarda Durum 5 konusunda suskuluk sarmalı vardır düşüncesini desteklememektedir (Tablo 31; Şekil 31.3; Şekil 31.4; Şekil 31.7; Şekil 31.8).

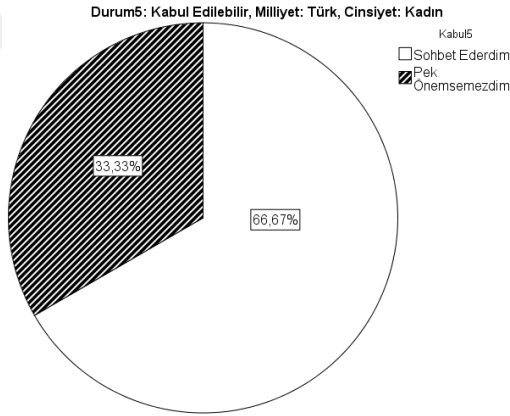

Şekil 31.3: Durum5–Kabul Edilebilir–İspanyol-Kadın

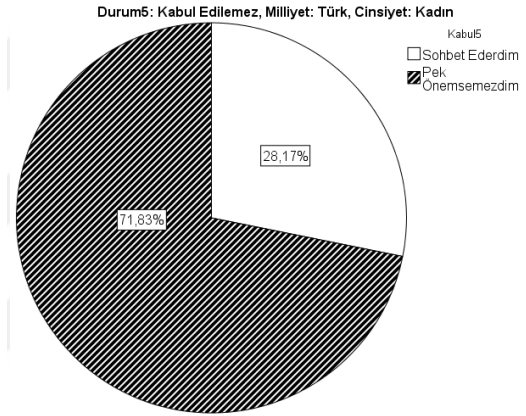

Şekil 31.4: Durum5-Kabul Edilemez–İspanyol-Kadın

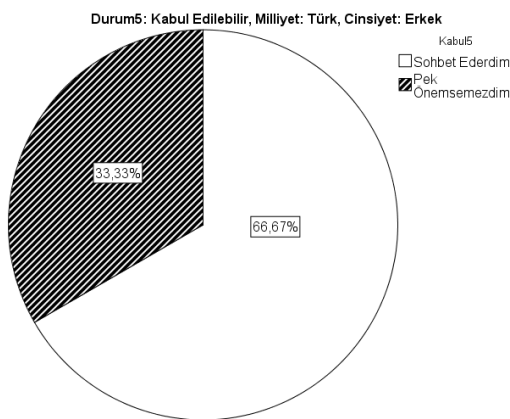
Türk katılımcılar kendi içinde tutum ve cinsiyetlerine bağlı olarak incelendiğinde Durum 5'i kabul edilebilir bulan Türk – Kadın ve Türk – Erkek katılımcıların kamusal alanda zıt tutuma sahip bir birey ile konuşma ve susma eğilimlerinin aynı olduğu görülmektedir. Durum 5 konusunda sessizliğe en meyilli grubu onay dışı cinsel içerikli mesaj gönderme ve talep etme yaptırımını kabul edilmez bulan Türk – Kadın katılımcılar oluşturmaktadır. Bulgular, Türk katılımcılarda Durum 5 konusunda suskuluk sarmalı vardır düşüncesini desteklemektedir (Tablo 31; Şekil 31.1; Şekil 31.2; Şekil 31.5; Şekil 31.6).

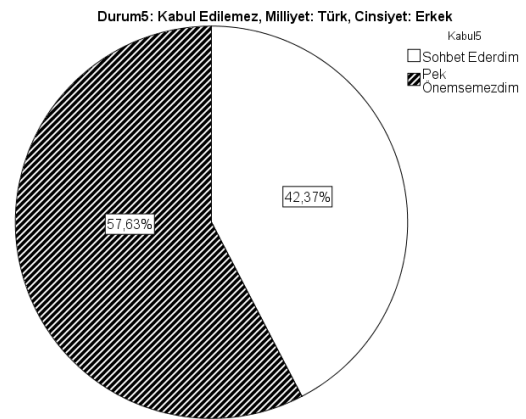
Şekil 31.1: Durum5–Kabul Edilebilir–Türk-Kadın

Şekil 31.2: Durum5-Kabul Edilemez-Türk-Kadın

Şekil 31.5: Durum5–Kabul Edilebilir–Türk-Erkek

Şekil 31.6: Durum5-Kabul Edilemez-Türk-Erkek

SONUÇ

Ahlaki konular söz konusu olduğunda toplum genel kanaatin dışına çıkan bireyleri toplumsal dışlanma ile tehtit eder. Dijitalleşmeyle birlikte ortaya çıkan dijital ortamlar ilişkileri farklı bir boyuta taşımakta, bireylerin talep ve beklentilerini farklılaştırmaktadır. Fakat bu yeni platformların etik standartları henüz net değildir. Yeni sosyal yapının bir kavramı olan dijital flört şiddeti bu bağlamda yeni ve incelemeye açık bir olgudur.

Dijital flört şiddeti, aralarında herhangi bir resmi bağ bulunmayan partnerlerden birinin diğerine, üzerinde güç ve baskı oluşturmak amacıyla, farkında olarak yada olmayarak uyguladığı her türlü tutum ve davranışın dijital araçlar kullanılarak gerçekleştirilmesine verilen isimdir. Bu çalışmada dijital flört şiddetinin konuları olan sosyal medya hesaplarına müdahale, takip amaçlı konum talebi, ısrarlı arama, dijital araçların karıştırılması, onay dışı cinsel içerikli mesaj oldularının toplumsal kabul durumu suskunluk sarmalı kuramı bağlamında incelenmiştir.

Suskunluk sarmalı kuramı, kendi fikrinin genel kanaatle çeliştiğini düşünen bireyin hissettiği dışlanma korkusu sebebiyle konu hakkında konuşmaktan kaçınması üzerine kurulmuştur. Bu açıdan, bireylerin sergilediği konuşma ve susma eğilimi konu hakkında algılanan toplumsal kanaatin resmini çizer. *Tren testi*, hayali bir kamusal alanda katılımcıları zıt tutumla baş başa bırakıp susma ve konuşma eğilimlerini ölçen bir ankettir. Bu çalışma, dijital flört şiddetinin toplumsal kabul durumunu suskunluk sarmalı kuramı bağlamında İspanya, Türkiye karşılaştırmalı olarak incelemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın amacına uygun olarak Tren testi, dijital flört şiddeti konusuna uyarlanarak uygulanmıştır.

Tren testi, Castilla – La Mancha Üniversitesi İletişim Fakültesinde eğitim gören 80 İspanyol kadın, 80 İspanyol erkek olmak üzere toplam 160 öğrenciye İspanyolca olarak; İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesinde eğitim gören 80 Türk kadın, 80 Türk erkek olmak üzere toplam 160 öğrenciye Türkçe olarak

uygulanmıştır. Katılımcıların tümü 18 ile 25 yaş arasındadır. Bu sayede İspanya ve Türkiye’deki genç yetişkinlerin zihnindeki dijital flört şiddetine dair toplumsal kanaatinin anlaşılması hedeflenmiştir. Seçilen yaş aralığı flört şiddetinin en yoğun olarak görüldüğü yaş olması yönüyle önemlidir. Tren testi içerisinde yer alan sorularda cinsiyet belirten ifadelerden kaçınılarak “partner” kelimesi kullanılmıştır. Bu şekilde katılımcıların cinsiyete bağlı kalmaksızın ilişki içi durumları değerlendirmesi amaçlanmıştır.

Araştırma kapsamında dijital flört şiddeti beş alt durumda incelenmiştir. Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına ve gönderilerine müdahale etmesi; birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi durumu (Durum 1), dijital flört şiddeti kapsamında incelenen ilk konudur. Sosyal medya hesaplarını bir baskı unsuru olarak kullanılmasını hem Türk hem de İspanyol katılımcıların yarıdan fazlası ilişki içinde kabul edilemez bir durum olarak değerlendirmektedir. Katılımcıların konu hakkında konuşma eğilimlerine baktığımız zaman ise İspanyol katılımcıların konuşma eğilimlerinde tutuma bağlı bir farklılık görülmemektedir. Fakat bulgular Durum 1’i onaylamayan Türk katılımcılarda suskunluk sarmalının varlığını destekler niteliktedir. Bulgulara göre, Türk katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu sosyal medya hesaplarının baskı unsuru olarak kullanılmasından rahatsız olsa da kamusal alanda bu konuda konuşmaktan kaçınmıştır. Özellikle Türk kadın katılımcılar daha büyük oranda sessizliğe meyletmiştir. Suskunluk sarmalı kuramı göz önüne alındığında, kadınların erkeklerden daha büyük oranda sessizliğe meyletmesini Durum 1’i kabul etmeyen kadınların kendileri bu konuda daha fazla yalnız hissettikleri şeklinde yorumlanmaktadır.

Dijital flört şiddetinin bir diğer unsuru olan, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi durumu (Durum 2) hem Türk hem de İspanyol katılımcıların çoğunluğu tarafından ilişki içi kabul edilemez bir durum olarak değerlendirilmiştir. İspanyol katılımcıların Durum 2’yi kabul durumlarına bağlı konuşma eğilimlerine baktığımızda her iki tutuma sahip bireylerde yüksek oranda düşünceleri hakkında konuşma eğilimi görülmektedir. Bulgular, İspanyol katılımcılarda bu konuda suskunluk sarmalının

varlığını desteklememektedir. Türk katılımcılara baktığımızda ise katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu takip amaçlı konum talebini bir baskı unsuru olarak değerlendirsede kamusal alanda bu konuda konuşmaktan kaçınmıştır. Bulgular, takip amaçlı konum talebini onaylamayan Türk katılımcıların suskunluk sarmalı içinde olduğu fikrini desteklemektedir. Bu konuda özellikle Türk erkek katılımcılar daha büyük oranda sessizliğe meyletmiştir. Erkeklerin kadınlardan daha büyük oranda sessizliğe meyletmesini suskunluk sarmalı kuramı çerçevesinde ele aldığımızda Durum 2’i kabul etmeyen erkeklerin kendileri bu konuda daha fazla azınlıkta hissettikleri şeklinde değerlendirilmektedir.

Partnerlerin birbirlerini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi durumu (Durum 3) bu çalışmada ele alınan bir diğer dijital flört şiddeti olgusudur. Israrlı arama ve anında yanıt bekleme durumunu hem Türk hem de İspanyol katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu ilişki içinde kabul edilemez bir durum olarak değerlendirmektedir. Katılımcıların tutumlarına bağlı konuşma eğilimlerine baktığımızda İspanyol katılımcıların konuşma eğilimlerinde Durum 3’ü kabul durumlarına bağlı bir farklılık görülmemektedir. Türk katılımcılara baktığımızda ise katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu ısrarlı arama ve anında yanıt bekleme durumunu bir baskı unsuru olarak değerlendirsede konuyu kabul edilemez bulan katılımcıların çoğu kamusal alanda bu konuda konuşmaktan kaçınmıştır. Suskunluk sarmalına dahil olmuştur. Ayrıca, Türk erkek katılımcılar, Türk kadın katılımcılardan daha büyük oranda sessizliğe meyletmiştir. Erkeklerin kadınlardan daha büyük oranda sessizliğe meyletmesini suskunluk sarmalı kuramı çerçevesinde ele aldığımızda Durum 3’i kabul etmeyen erkeklerin kendileri bu konuda daha güçsüz hissettiği şeklinde yorumlanabilir.

Dijital flört şiddetinin bir diğer unsuru partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinsiz veya izinsiz karıştırması durumudur (Durum 4). Dijital araçların partnerlerce karıştırılması durumu hem Türk hem de İspanyol katılımcıların çoğunluğu tarafından ilişki içi kabul edilemez bir durum olarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların konu hakkında konuşma eğilimlerine baktığımız zaman bulgular Durum 4’ü onaylamayan Türk katılımcıların ve İspanyol erkek katılımcıların

suskunluk sarmalı içinde olduğunu destekler niteliktedir. Dijital araçların karıştırılması durumunu kabul etmeyen İspanyol erkek katılımcılar durumu kabul eden İspanyol erkek katılımcılardan sayısal olarak daha azdır. Bu açıdan Durum 4'ü onaylamayan İspanyol erkek katılımcıların kendilerini grup içinde azınlık hissetmesi gerçekte tutarlı bir algının sonucudur. Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması durumunu kabul etmeyen Türk katılımcılar sayısal olarak çoğunluğu oluşturmalarına rağmen kamusal alanda sesiz kalmayı tercih etmektedir. Bu konuda özellikle Türk kadın katılımcılar daha büyük oranda sessizliğe meyletmiştir. Kadınların erkeklerden daha büyük oranda sessizliğe meyletmesini suskunluk sarmalı kuramı çerçevesinde ele aldığımızda Durum 4'ü kabul etmeyen kadınların kendileri bu konuda daha fazla azınlıkta hissettikleri şeklinde değerlendirilmektedir.

Partnerlerden birinin diğerine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması durumu (Durum 5), dijital flört şiddeti kapsamında ele alınan son konudur. Onay dışı cinsel içerikli mesaj gönderimi hem Türk hem de İspanyol katılımcıların çoğunluğu tarafından kabul edilemez bir durum olarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların tutumlarına bağlı konuşma eğilimlerine baktığımızda Durum 5'i hem onaylayan hem de onaylamayan İspanyol katılımcıların çoğunluğunun kamusal alanda konu hakkında konuşma eğiliminde oldukları görülmektedir. Bu nedenle İspanyol katılımcılarda onay dışı cinsel içerikli mesaj gönderme konusunda suskunluk sarmalının varlığı söz konusu değildir. Türk katılımcılara baktığımızda ise katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu onay dışı cinsel içerikli mesaj gönderme / talep etme durumunu bir baskı unsuru olarak değerlendirse de konuyu kabul edilemez bulan katılımcıların çoğu kamusal alanda bu konuda konuşmaktan kaçınmıştır. Bu konuda konuşmaktan kaçınan Türk kadın katılımcı oranı Türk erkek katılımcı oranından fazladır. Bulgular Durum 5'i onaylamayan Türk katılımcıların suskunluk sarmalı içinde olduğu düşüncesini desteklemektedir. Bununla birlikte, suskunluk sarmalı kuramı göz önüne alındığında, kadınların erkeklerden daha büyük oranda sessizliğe meyletmesini Durum 5'i kabul etmeyen kadınların kendileri bu konuda daha fazla yalnız hissettikleri şeklinde yorumlanmaktadır.

Araştırma kapsamında ele alınan dijital flört şiddeti konularına bir bütün olarak baktığımızda her bir durum tüm katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından ilişki içinde kabul edilemez bir durum olarak değerlendirilmiştir. Fakat katılımcıların tutumlarına bağlı susma ve konuşma eğilimlerine baktığımızda iki ülke arasında ciddi farklılıklar göze çarpmaktadır. İspanyol katılımcılar dijital araçların partnelerce karıştırılması konusu dışındaki tüm konularda sahip oldukları düşünce önemli olmaksızın yüksek oranlarda konuşma eğilimi göstermiştir. Dijital araçların karıştırılması konusunda ise durumu kabul etmeyen İspanyol erkek katılımcıların yarısından fazlası sessiz kalmayı tercih etmiştir. Tren testinden elde edilen bulgulara baktığımızda dijital araçların karıştırılması durumunu kabul edilebilir bulan İspanyol erkek katılımcıların, bu durumu kabul edilemez bulan İspanyol erkek katılımcılardan %1,3 daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca İspanyol erkek katılımcıların %13,8'i bu konuda kararsız olduklarını belirtmiştir. Bu açıdan bakıldığında dijital araçların karıştırılması durumunu onaylamayan İspanyol erkek katılımcıların kendilerinin azınlıkta olduğunu hissederek kamusal alanda sessiz kalmayı tercih etmesi kuram ile tutarlı bir sonuçtur. Bununla birlikte dijital flört şiddeti durumlarını kabul edilebilir olarak değerlendiren İspanyol katılımcıların sayısal olarak azınlıkta olmasına rağmen konuşma eğilimi içinde oldukları görülmektedir.

İspanyol katılımcılarda her koşulda konuşma eğilimi görülmesi iki şekilde yorumlanabilir. İlk olarak, dijital flört şiddeti olgularını kabul edilebilir olarak gören katılımcılar toplumun diğer üyeleri de kendileri gibi düşünüyor yanılığında olabilir. Bu düşüneyi, dijital flört şiddeti durumlarını kabul edilebilir gören katılımcıların her bir durum için durumları kabul edilemez olarak değerlendiren katılımcılardan daha yüksek orana konuşma eğilimi göstermeleri desteklemektedir. Konuşma ve susma eğiliminin dinamik yapısı göz önüne alındığında, toplumsal kanaatin dijital flört şiddeti konusunda hangi yöne evrildiğini bulma açısından belirli aralıklarla inceleme yapıp bulgular karşılaştırılmalıdır.

İkinci olarak, İspanyol katılımcıların her koşulda sergiledikleri konuşma eğiliminin değerlendirilmesi katılımcıların kültürel dinamikleri dikkate alınarak yapılmalıdır. Fakat gerçekleştirilen çalışma bu konuda eksik kalmaktadır.

İspanyolların düşüncelerini ifade etme yöntemlerinin, tartışmalı konularda sergiledikleri tutumların, çatışmalı ortamlara bakış açılarının incelendiği daha kapsamlı bir çalışma suskunluk sarmalı kuramı kapsamında ele alınan dijital flört şiddeti konusunda daha açıklayıcı bilgiler sunacaktır.

Türk katılımcıların dijital flört şiddetine ait tutumlarına bağlı konuşma eğilimlerine baktığımız zaman, her bir olguyu kabul edilebilir olarak değerlendiren katılımcıların yüksek oranda konuşma eğilimi sergiledikleri görülmektedir. Fakat, dijital flört şiddeti kapsamına giren durumları kabul etmeyen Türk katılımcıların sayısal olarak çoğunluğu oluşturmasına rağmen sessiz kaldıkları görülmektedir. Bu durum Elizabeth Noelle – Neumann’ın (1998) suskunluk sarmalı kuramını anlatırken değindiği *sessiz çoğunluk* kavramının örneği niteliğindedir.

Sessiz çoğunluk, aslında güçsüz olmamasına rağmen sessiz kalan insanlar için kullanılan ifadedir. Çoğu zaman sayısal olarak çoğunluğu oluşturan bu topluluk sessiz kalarak olduğundan daha zayıf görünmektedir. Daha zayıf görüldüğü için de gittikçe sessizleşmektedir. Sessiz çoğunluğun oluşmasının temelinde bir grubun olduğundan daha güçlü görünmesi yatmaktadır. Konuyu dijital flört şiddeti perspektifinden ele aldığımızda, şiddeti onaylamayan katılımcıların kamusal alanda sessizliği tercih etmesi, şiddeti meşrulaştıran kesimin olduğundan güçlü görünmesi ile açıklanabilir. Bu noktada medyanın rolü incelenmelidir. Medyanın flört şiddetini meşrulaştıran ve partnerlerin birbirine uyguladığı baskıyı “aşk” ile gerekçelendiren tutumu şiddet eylemlerinden rahatsız olan gençlerin kendilerini ifade etmelerini olanaksızlaştırmaktadır.

Türk katılımcıların sessiz kalma eğilimlerine katılımcıların cinsiyetleri göz önüne alınarak bakıldığında durumlara bağlı farklılıklar dikkat çekmektedir. Sosyal medya hesaplarına müdahale, dijital araçların karıştırılması ve onay dışı cinsel içerikli mesaj durumlarını kabul edilemez olarak değerlendiren Türk kadın katılımcılar, durumları onaylamayan Türk erkek katılımcılardan daha yüksek oranda sessiz kalmaya meyletmiştir. Kadın katılımcıların erkeklerden daha yüksek oranda sessizliği seçmesi suskunluk sarmalı çerçevesinde değerlendirildiğinde kadınların toplumsal kanaat

karşısında bu konularda kendilerini erkeklerden daha güçsüz hissettiği anlaşılmaktadır. Dijital flört şiddetini önlemeye dair yapılacak çalışmalarda özellikle sosyal medya hesaplarının kontrolü, dijital araçların karıştırılması ve onay dışı cinsel içerikli mesaj konularında kadınlar güçlendirilmeli ve haklarına sahip çıkmaları için desteklenmelidir.

Takip amaçlı konum talebi ve ısrarlı arama konularına baktığımızda, bu durumları onaylamayan Türk erkek katılımcıların Türk kadın katılımcılardan daha yüksek oranda sessiz kalmaya meylettiği görülmektedir. Sessiz kalma eğiliminin algılanan toplumsal kanaatle ilişkisi düşünüldüğünde erkek katılımcıların bu konularda kendilerini kadın katılımcılardan daha fazla azınlıkta hissettikleri sonucuna ulaşılır. Dijital flört şiddetiyle mücadeleye dair yapılacak çalışmalarda özellikle takip amaçlı konum talebi ve ısrarlı arama, anında cevap bekleme konularında erkekler güçlendirilmelidir. Gelecekte yapılacak, katılımcıların toplumsal cinsiyet rolleri algısı ile dijital flört şiddetine dair tutumlarının değerlendirildiği daha kapsamlı bir çalışma probleme çözüm üretmeye katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, araştırma kapsamında dijital flört şiddetinin konuları olan, sosyal medya hesaplarına müdahale, takip amaçlı konum talebi, ısrarlı arama, dijital araçların karıştırılması, onay dışı cinsel içerikli mesaj durumları suskunluk sarmalı kuramı çerçevesinde İspanya – Türkiye karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Sonuçlara bakıldığında her iki ülkeden katılımcıların büyük oranda dijital flört şiddeti durumlarını onaylamadıkları görülmektedir. Fakat katılımcıların dijital flört şiddeti tutumlarına bağlı konuşma eğilimlerine baktığımızda iki ülkenin sonuçları farklılık göstermektedir. İspanyol katılımcılar tutumlarına bağlı olmaksızın genel olarak dijital flört şiddetinin her durumu hakkında kamusal alanda sohbet etmeye açıktır. Türk katılımcılara baktığımızda ise dijital flört şiddetinin konusu olan durumları kabul edilebilir olarak gören katılımcıların konuşmaya açık olduğunu, şiddet eylemlerini kabul edilemez olarak değerlendirenlerin ise kamusal alanda sessiz kalmayı tercih ettiği görülmektedir. Sayısal olarak çoğunluğu oluşturmasına rağmen dijital flört şiddetine karşı olan katılımcıların kamusal alanda sessiz kalmayı tercih etmesi kendilerini olduğundan daha güçsüz görmeleri ile ilişkilendirilmiştir. Dijital

flört Şiddeti ile m¼cadele kapsamında atılacak adımlarda bu durum göz önüne alınmalıdır. Özellikle sosyal medya gönderilerine müdahale, dijital araçların karıştırılması, onay dışı cinsel içerikli mesaj konularında kadınlar; kontrol amaçlı konum talebi ve ısrarlı arama konularında erkekler hem kendi haklarını hem de partnerlerinin ve akranlarının haklarını korumaya yönelik güçlendirilmelidir.

KAYNAKLAR

- AFİLLİ AŞK. Ayşe, Kerem'in Kendisine Aşık Olduğunu Düşünüyör - Afili Aşk 8. Bölüm. 31 07 2019. https://www.youtube.com/watch?v=Sm_7f59nvHo (10 10, 2019 tarihinde erişilmiştir).
- ARIK, Emel; Dijital Mahremiyet, Konya, Literatürk, 2018.
- AVCI, Özlem; “Dijital Yaşamın Dijital Özne(l)leri: Herkes ya da Hiç Kimse”, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (1), 2015, 249-266, Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/usaksosbil/issue/21658/232886>.
- BİNARK, Mutlu / BAYRAKTUTAN, Günseli; Aydın Karanlık Yüzü: Yeni Medya ve Etik, İstanbul, Kalkedon, 2013.
- BLACKMAN, Jerome S; Zihnini Kendini Koruma Yolları: 101 Savunma, İstanbul, Psikoterapi Enstitüsü, 2014.
- BON, Gustave Le; Kitleler Psikolojisi, İstanbul, Say, 2019.
- BOZ, Hayat AVCI; “Kitle İletişim Arçları ve Susunluk Sarmalı”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 32, no. 1 (1999): 41-48.
- BOZKURT, Tufan; Kültürel Sıkışma Toplumsal Dışlanma, İstanbul, El, 2018.
- BROWN, Brene; Cesur Yanınızı Kucaklayın, İstanbul, Martı, 2015.
- BROWN, Brene; Acımasız Dünyaya Meydan Okumak, İstanbul, Butik, 2017.
- CEBECIOĞLU, Gülçin / ALTIPARMAK, İpek Beyza; “Digital Violence: A Research on Social Networks”, Sakarya University Journal of Education, 7 (2), 2017, 423-431, Doi: 10.19126/suje.305282.
- CHAYKO, Mary; Süper Bağ(lantı)lı, İstanbul, Der, 2018.
- CİNSEL ŞİDDETLE MÜCADELE DERNEĞİ; Tecavüz Marşı davasının ardından - Basın Açıklaması. 14 02 2019.

<http://cinselsiddetlemucadele.org/2019/02/14/tecavuz-marsi-davasinin-ardindan-basin-aciklamasi/> (09 28, 2019 tarihinde erişilmiştir).

ÇAYCI, Ayşegül Elif / ÇAYCI, Berk; “Dijital İletişim Çağında Teknolojinin Açığa Çıkardıkları: Gözetim Ve Mahremiyet”, İnif E- Dergi, 1 (2), 2016, 157-169.

Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/inifedergi/issue/45222/566363>

ÇELİK, Ece / KESLER, Mustafa; “Türkiye'yi ağlattı! Eski eşinin bıçakladığı Emine Bulut'un son sözleri: Ölmek istemiyorum”, 24 08 2019,

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/turkiyeyi-aglattı-eski-esinin-bicakladigi-emine-bulutun-son-sozleri-olmek-istemiyorum-41310633> (09 29, 2019 tarihinde erişilmiştir).

ÇETİN, Zeynep; “Kitle İletişim Araçları ve Şiddet”, Marmara İletişim Dergisi, 10 (10), 2014, 139-158.

DALISAY, Franci S.; “The Spiral of Silence and Conflict Avoidance: Examining Antecedents of Opinion Expression Concerning the U.S. Military Buildup in the Pacific Island of Guam”, *Communication Quarterly*, 60(4), 2012, 481–503, doi:10.1080/01463373.2012.704567

DEMİR, Müge; *Football Media in Turkey and Hate Speech*, Bergisch Gladbach, Lambert Academic Publishing, 2017.

DEMİR, Müge; *Yeni Medya Çağı Ders Notları*, İstanbul, 2017.

DIJK, Jan Van; *Ağ Toplumu*, İstanbul, Kafka, 2018.

DÖKMEN, Zehra Yaşın; *Toplumsal Cinsiyet: Sosyal Psikolojik Açıklamalar*, İstanbul, Remzi, 2018.

EAGLETON, Terry; *Tatlı Şiddet*, İstanbul, Ayrıntı, 2012.

ERDOĞAN, İrfan; *Medya Teori ve Araştırmaları*, Ankara, Erk, 2014.

ERKENCİ KUŞ. Erkenci Kuş 4. Bölüm - Kötü Kral... 2018 07 2018.

<https://www.youtube.com/watch?v=aP-wnyMRq5g> (10 10, 2019 tarihinde erişilmiştir).

ERYILMAZ, Ali / ERCAN, Leyla; “Beliren Yetişkinlikte Romantik Yakınlığı Başlatma ve Başa Çıkma” Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23 (2), 2010, 381-397. Kaynağından erişildi:
<http://dergipark.org.tr/uefad/issue/16692/173489>.

FILAK, Vincent F. / PRICE, Thomas Ansel; “The Value of Group Identity in Preventing the Spiral of Silence: An Examination of Freelance Photographers and Usage Rights”, Visual Communication Quarterly, 12(1-2), 2005 46–57.
doi:10.1080/15551393.2005.9687442.

FREUD, Sigmund; Beyond the Pleasure Principle, New York – London, W. W. Norton & Company, 1961.

FROMM, Erich; İtaatsizlik Üzerine, İstanbul, Say, 2017.

FROMM, Erich; Sevme Sanatı, İstanbul, Payel, 1995.

GOFFMAN, Erving; Toplum İçinde Davranmak, Ankara, Heretik, 2018.

GÖKKAYA, Veda Bilican; Toplumsal Cinsiyet ve Aile İçinde Kadına Yönelik Şiddet, Ankara, Gece Kitaplığı, 2018.

GÖLBAŞI, Haydar; “Suskunluk Sarmalı ve Türkiye”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2017, 123-133.

GÖLDAĞ, Battal; “Öğrencilerin Şiddet Eğilimi Düzeyleri ve Değer Algıları”, TÜBAV Bilim Dergisi, 8 (4), 2016, 1-15. Kaynağından erişildi:
<http://dergipark.org.tr/tubav/issue/21541/231014>.

GÖRKEM, Şenay Yavuz; “Teknolojik Belirleyicilik, Minimal Etki ve Bilişsel Çelişki Kuramları Bağlamında Gerçek Ötesi Kavramı”, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2018, 95-107.

GREENBERG, Leslie S.; Duygu Odaklı Terapi, Ankara, Nobel, 2018.

GÜLER, Birgül Yeşiloğlu; “Athol Fugard'ın "Ada" Oyununun Suskunluk Sarmalı Kuramı Bağlamında ve Gösterge Bilimsel Yaklaşımla Dramatik Metin Analizi”, Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Dergisi 1, no. 1, 2017, 51-84.

GÜNEŞ, Fatime; Cinsiyetlendirilmiş Sevgi(li) Şiddeti, Ankara, Hegem, 2018.

GÜNEY, Salih; Sosyal Psikoloji, Ankara, Nobel, 2015.

GÜNGÖR, Nazife; İletişim: Kuramlar -Yaklaşımlar, Ankara, Siyasal Kitapevi, 2018.

GÜNGÖR, Nazife; “Dijital Çağın İnsanı”, İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi, 6 (13), 2019, 143-151, Kaynağından erişildi:

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/isaucider/issue/47264/595566>.

HABERMAS, Jürgen; "Öteki" Olmak "Öteki"yle Yaşamak, İstanbul, YKY, 2019.

HAYTA, M. Kemal / ALGIN, Osman; Aşk ve Flört Kıskaçında Ergen, İstanbul, Timaş, 2013.

HER YERDE SEN; Demir, Selin'i kıskanıyor mu? Her Yerde Sen 2. Bölüm. 21 07 2019. <https://www.youtube.com/watch?v=kr8AIZGB7ng> (10 2019, 10 tarihinde erişilmiştir).

HO, Shirley S. / CHEN, Vivian Hsueh-Hua / SIM, Clarice C.; “The Spiral of Silence: Examining How Cultural Predispositions, News Attention, and Opinion Congruency Relate to Opinion Expression” Asian Journal of Communication, 23(2), 2013, 113–134, doi:10.1080/01292986.2012.725178

İNANÇ, Banu Yazgan / YERLİKAYA, Eşef Ercüment; Kişilik Kuramları. Ankara: Pegem Akademi, 2016.

İPEK, Sekine; “Dijital Flört Şiddetinin Suskunluk Sarmalı Bağlamında İncelenmesi” Medya ve Toplumsal Dönüşüm içinde, yazar DEMİRKAN, Emine Akbaş / DEMİRKAN, Gürol / ÇIRAK, Mustafa Furkan / DÜZCÜ, Tuğba / ARSAL, Tülay, 79-95. Beau Bassin: Globe Edit, 2018.

İPEK, Sekine; “Psikoseksüel Perspektiften Flört Şiddeti” İstanbul Arel Üniversitesi Psikoloji Kulübü Psikoloji Dergisi, Bahar, 2019, 22-25.

JEFFRES, Leo W. / NEUENDORF, Kimberly A. / ATKIN, David; “Spirals of Silence: Expressing Opinions When the Climate of Opinion Is Unambiguous”, Political Communication, 16(2), 1999, 115–131, doi:10.1080/105846099198686.

JUNG, Carl Gustav; *Feminen: Dişillikğin Farklı Yüzleri*, İstanbul, Pinhan, 2015.

KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem / CEMALCILAR, Zeynep; *Dünden Bugüne İnsan ve İnsanlar, Sosyal Psikolojiye Giriş*, İstanbul, Evrim, 2016.

KALKAN, Arafat, Savaş; *Nefret Söylemi ve Yeni Medya*, 03 06 2019, <https://www.gazeteduvar.com.tr/forum/2019/06/03/nefret-soylemi-ve-yeni-medya/> (09 29, 2019 tarihinde erişilmiştir).

KARAN, Ulaş; “Nefret Suçlarından Ne Anlıyoruz” Nefret Suçları ve Nefret Söylemi içinde, düzenleyen YILDIRIM Aylin B. / ÇAVDAR, Ayşe; 55-62, İstanbul, Uluslararası Hrant Dink Vakfı, 2010.

KARATAY, Mahmut / KARATAY, Gülnaz / BAŞ, Nazan Gürarlan / BAŞ, Kazım; “Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutum ve Davranışları. STED (Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi), 27 (1), 2018, 62-71, Kaynağından erişildi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sted/issue/36512/414217>.

KOÇÖZ, Remzi; “‘Şiddet’ Üzerine!” Ankara Barosu Dergisi, (1), 2011, 0-0, Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/abd/issue/33789/374192>.

KONUK, Nebiye; “Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyada Şiddet Kavramına Bakışları”, *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 9 (3), 2019, 414-431. Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/tojdac/issue/46322/582139>.

KUTLU, Asuman; “Suskunluk Sarmalı 2.0: Türkiye’de Facebook Kullanımı Üzerine Bir Araştırma” *TESAM Akademik Dergisi*, 2019: 43-75.

LEE, Hyegyu / OSHITA, Tsuyoshi / OH, Hyun Jung / HOVE, Thomas; “When Do People Speak Out? Integrating the Spiral of Silence and the Situational Theory of Problem Solving”, *Journal of Public Relations Research*, 26(3), 2014, 185–199, doi:10.1080/1062726x.2013.864243.

LEE, Na Yeon / KIM, Yonghwan; “The Spiral of Silence and Journalists’ Outspokenness on Twitter” *Asian Journal of Communication*, 24(3), 2014, 262-278. doi:10.1080/01292986.2014.885536.

LEE, Waipeng / DETENBER, Benjamin H. / WILLNAT, Lars / ADAY, Sean / GRAF, Joseph; “A Cross-cultural Test of the Spiral of Silence Theory in Singapore and the United States”, *Asian Journal of Communication*, 14(2), 2004, 205–226, doi:10.1080/0129298042000256758.

LEVINE, Peter A., / FREDERICK, Ann; *Kaplanı Uyandırmak*, İstanbul, Butik, 2019.

LIN, Carolyn A. / SALWEN, Michael B.; “Predicting the Spiral of Silence on a Controversial Public Issue” *Howard Journal of Communications*, 8(1), 1997, 129–141, doi:10.1080/10646179709361747.

LIVINGSTONE, Sonia; “Media Literacy and the Challenge of New Information and Communication Technologies”, *The Communication Review*, 7(1), 2004, 3-14, doi:10.1080/10714420490280152.

LOCKE, John; *İnsanın Anlığı Üzerine Bir Deneme*. İstanbul: Kabcacı, 2013.

MACHIAVELLİ, Niccolo; *Hükümdar*, İstanbul, Türkiye İş Bankası, 2014.

MARCUSE, Herbert; *Eros ve Uygarlık: Freud Üzerine Felsefi Bir İnceleme*, İstanbul, İdea, 1998.

MASLOW, Abraham; *İnsan Olmanın Psikolojisi*, İstanbul, Kuraldışı, 2019.

MILBURN, Michael A; *Sosyal Psikolojik Açıdan Kamuoyu ve Siyaset*, Ankara, İmge, 1998.

MOR ÇATI, Flört Şiddeti; <https://www.morcati.org.tr/tr/8-mor-cati-kadin-siginagi-vakfi/8-flort-siddeti> (10 12, 2019 tarihinde erişilmiştir).

MUÑİZ, María; “Online Teen Dating Violence, Family and School Climate from a Gender Perspective (Violencia de Pareja Online en la Adolescencia, Clima Familiar y Escolar Desde la Perspectiva de Género), *Infancia y Aprendizaje*, 40(3), 2017, 572–598, doi:10.1080/02103702.2017.1341101.

MUTLU, E.; “Televizyon, Çocuklar Ve Şiddet” İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi (Istanbul University Faculty of Communication Journal), 0 (4), 2012, Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/iuifd/issue/22888/244869>.

NAİR, Güney; Aile - Okul - Sokak Üçgeninde Gençlik ve Şiddet, Nobel, Ankara, 2018.

NOELLE-NEUMANN, Elisabeth; “Das Doppelte Meinungsklima: Der Einfluß des Fernsehens im Wahlkampf 1976” Politische Vierteljahresschrift, 1976, 408-451.

NOELLE-NEUMANN, Elisabeth; “The Theory of Public Opinion: The Concept of the Spiral of Silence”, Annals of the International Communication Association, 14(1), 1991, 256–287, doi:10.1080/23808985.1991.11678790.

NOELLE-NEUMANN, Elisabeth; Kamuoyu: Suskunluk Sarmalının Keşfi, Ankara, Dost Kitapevi, 1998.

ONAT, Nazım; Kamusal Alan ve Sınırları, İstanbul, Durak İstanbul, 2013.

ÖZTÜRK, Nurgül / Karabulut, Merve / Sertoğlu, Efsun; Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak, İstanbul, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2018.

PASSER, Michael W / SMITH, Ronald E.; Psychology., New York, McGraw-Hill, 2011.

PEHLİVAN, Bahar Muratoğlu; “Fikirlerin İfadesi İçin Özgür Bir Alan Vaadi Gerçekleşti mi?” Etkileşim, 2019, 114-126.

PHILLIPS, Adam; Flört Üzerine, İstanbul, Ayrıntı, 2018.

POLAT, Oğuz; “Şiddet”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22 (1), 2017, 15-34. Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/maruhad/issue/27591/290653>.

PSYCHOLOGIES; Dijital Şiddet Gerçeği, 1 Ağustos 2017, <http://www.psychologies.com.tr/dijital-siddet-gercegi/> (09 2012, 2019 tarihinde erişilmiştir).

SARAÇ, Ayşe / ERKAN, Zulal; “Flört Kaygısına İlişkin Davranışçı Yaklaşım Dayalı Bireyle Psikolojik Danışma: Vaka Çalışması” Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 6 (45), 2016, 41-50, Kaynağından erişildi:
<http://dergipark.org.tr/tpdrd/issue/42745/515927>.

SARP, Çağatay; “Parsons'un Sistem Kuramında Değerler ve Bütünleşme İlişkisi” Turan-Sam Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi, 8, no. 32 (2016), 10-15.

SCHEFF, Thomas J.; “Shame and the Social Bond: A Sociological Theory” Sociological Theory, 18(1), 2000 84–99, doi:10.1111/0735-2751.00089.

SOLAK, Adem; Gençlik ve Şiddet. Ankara, Nobel, 2018.

SÖZCÜ; Seçim kavgalarında 9 kişi hayatını kaybetti, 105 kişi yaralandı. 31 03 2019.
<https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/secim-kavgalarinda-2-kisi-hayatini-kaybetti-87-kisi-yaralandi-4240480/> (09 29, 2019 tarihinde erişilmiştir).

SÜNİTÇİ, Büşra / SAY, Ayfer / GÜMÜŞTEPE, Burcu / ENGİNKAYA, Bilge / YILDIZDOĞAN, Çise / YALÇIN, Müge; “Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Algıları Üzerine Bir Araştırma”, Ufkun Ötesi Bilim Dergisi, 16 (1), 2016, 56-83.
Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/uobild/issue/42561/513072>.

ŞERİF, Muzaffer; Sosyal Kuralların Psikolojisi, İstanbul, Alan, 1985.

TEKİNALP, Şermin / UZUN, Ruhdan; İletişim Araştırmaları ve Kuramları, İstanbul, Beta, 2013.

TOPRAK, Elif / GÜNEŞ, Esra / UÇA, Pınar; “Sosyal Ağlar” Temel Bilgi Teknolojileri I içinde, 138-161, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, 2015.

TOSUNAY, Duygu / ÇOLAK, Figen Ünal; “Sosyal Medyada Otosansür: Facebook Örneği” Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 2016, 927-950.

USLU, Zeynep Karahan / ARSLAN, Ali / ÇAĞLAYANDERELİ, Mustafa; “Medya Dünyasının Değişen Birey, Toplum, Kültür İlişkileri” Herkes İçin İletişim içinde, 7-19, Ankara, Unesco Türkiye Milli Komisyonu, 2017.

VARELA-REY, Ana / RODRÍGUEZ-CARBALLEIRA, Álvaro / ESCARTÍN, Jordi / MARTÍN-PEÑA, Javier; “Spiral of Silence in a Post-Violent Context: The Influence of Reference Groups and Fear of Being in a Minority Position” Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression, 10(2), 2017, 158–175. doi:10.1080/19434472.2017.1310124.

WANG, Meredith Y. / HMIELOWSKI, Jay D. / HUTCHENS, Myiah J. / BEAM, Michael A.; “Extending the Spiral of Silence: Partisan Media, Perceived Support, and Sharing Opinions Online”, Journal of Information Technology & Politics, 14(3), 2017, 248–262. doi:10.1080/19331681.2017.1338980.

WE ARE SOCIAL / Hootsuite; “Digital 2019: Turkey” Datareportal, 31 Ocak 2019. <https://datareportal.com/reports/digital-2019-turkey?rq=turkey> (Eylül 07, 2019 tarihinde erişilmiştir).

WHO; Definition and Typology of Violence, 07 09 2019. <https://www.who.int/violenceprevention/approach/definition/en/>.

YILDIRIM, Sevda / TERZİOĞLU, Füsün; “Şiddetin Farklı Bir Yüzü: Flört Şiddeti, Etkileri ve Etkileyen Faktörler”, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 21 (4), 2018, 285-292, Kaynağından erişildi: <http://dergipark.org.tr/ataunihem/issue/41815/393776>.

EKLER

Ek1: Tren Testi - Dijital Flört Şiddeti - Türkçe

Sayın Katılımcı, bu anketin verileri akademik bir çalışmada kişisel haklarınız korunarak kullanılacaktır. Lütfen aşağıdaki soruları size en uygun gelen şekilde cevaplayınız. Sizi rahatsız eden bir durumda anketi yarıda bırakabilirsiniz. Araştırmaya destek olduğunuz için teşekkür ederiz. Her türlü soru ve görüşlerinizi sekineipek@gmail.com adresine iletebilirsiniz.

Bölüm 1

Lütfen aşağıdaki boşluklara sırası ile cinsiyetinizi, yaşınızı ve uyruk/milliyetinizi yazınız.

Cinsiyet: _____

Yaş: _____

Uyruk/Milliyet: _____

Bölüm 2

Aşağıdaki resimdeki gençlerden ikisi kendilerinden farklı kişilerin ilişkilerinde yaşadıkları bazı durumlar hakkında konuşuyor. Gençlerin tartıştığı durumlar ve o durumlara ait seçenekler aşağıda verilmiştir.

Lütfen durumları okuyunuz ve kabul edilebilir, kabul edilemez veya kararsızım seçeneklerinden size en yakın gelen bir seçeneğin yanındaki tutucuğu işaretleyiniz. İşaretlediğiniz seçeneğin yanında soru var ise onu da cevaplayarak devam ediniz.

Durum 1: Partnerlerin birbirinin sosyal medya arkadaşlarına ve gönderilerine müdahale etmesi ve birbirinden sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemesi.

A: Kabul edilebilir $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde daha 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbirinin sosyal medya hesaplarına karışmasına karşı olduğunu söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

A: Kabul edilemez $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde daha 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbiriyle sosyal medya hesaplarının şifrelerini paylaşması gerektiğini söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

C: Kararsızım

Durum 2: Partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmesi ve bu sebeple telefonlarına konum göndermelerini istemesi

A: Kabul edilebilir $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmek istemelerinin doğru olmadığını söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

A: Kabul edilemez $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbirinin nerede olduğunu kontrol etmek istemelerinin normal olduğunu, partnerlerin bu isteğe razı olması gerektiğini söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

C: Kararsızım

Durum 3: Partnerlerin birbirini sürekli araması ve mesajlara anında cevap beklemesi

A: Kabul edilebilir $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol. Sizinle aynı kompartımda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbirini sürekli aramasının ve mesajlara anında cevap beklemesinin doğru olmadığını söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

A: Kabul edilemez $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbirleri arayınca ve mesaj atınca derhal cevap vermesi gerektiğini söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

C: Kararsızım

Durum 4: Partnerlerin birbirinin telefonunu veya bilgisayarını izinli veya izinsiz karıştırması

A: Kabul edilebilir $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbirinin telefonlarını/bilgisayarlarını izinli veya izinsiz karıştırmasının doğru olmadığını söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

A: Kabul edilemez $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerin birbirinin telefonlarını / bilgisayarlarını izinli veya izinsiz karıştırabileceklerini söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet eder miydiniz, yoksa bunu pek önemsemez miydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

C: Kararsızım

Durum 5: Partnerlerden birinin diğereine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesi veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlaması

A: Kabul edilebilir $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerden birinin diğereine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesinin veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlamasının doğru olmadığını söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet edermiydiniz, yoksa bunu pek önemsemezmiydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

A: Kabul edilemez $\Rightarrow$ Bir trende seyahat ediyorsunuz. Önünüzde 5 saatlik bir yol var. Sizinle aynı kompartımanda seyahat eden bir kişi, partnerlerden birinin diğereine onayı dışında cinsel içerikli mesaj göndermesinin veya cinsel içerikli mesaj göndermeye zorlamasının normal olduğunu söyleyerek sohbete başlıyor. Bu kişinin görüşlerini daha yakından öğrenmek için onunla sohbet edermiydiniz, yoksa bunu pek önemsemezmiydiniz?

Sohbet ederdim

Pek önemsemezdim

C: Kararsızım

Ek2: Tren Testi - Dijital Flört Şiddeti - İspanyolca

Estimado participante, los datos de este cuestionario se utilizarán en un estudio académico, protegiendo sus derechos personales. Por favor, responda las siguientes preguntas de la manera más apropiada para usted. Si una situación le molestara, puede abandonar la encuesta. Agradecemos por su apoyo. Puede enviar todo tipo de preguntas y comentarios a sekineipek@gmail.com.

CAPÍTULO 1

Por favor escriba su género, edad y nacionalidad en los siguientes espacios respectivamente.

GÉNERO: _____

EDAD: _____

NACIONALIDAD: _____

CAPÍTULO 3

En la imagen que esta al lado, dos jóvenes están hablando sobre algunas situaciones que viven las personas en sus relaciones. Las situaciones discutidas por los jóvenes y las opciones para estas situaciones están dadas abajo.

Por favor lea las situaciones y **puede aceptar**, **puede no aceptar** o **estar indeciso**, elija la opción que mas se identifique con usted. Si hay una pregunta al lado de la opción marcada siga respondiendo.

SITUACIÓN 1: Las parejas se interfieren mutuamente en sus amistades y publicaciones en redes sociales y se preguntan las claves de las cuentas.

A: Puede Aceptar $\Rightarrow$ Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimiento que empieza a hablar en contra de que las parejas se interfieran mutuamente en las redes sociales. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

B: Puede No Aceptar $\Rightarrow$ Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimiento que empieza a hablar diciendo que es necesario compartir las contraseñas de las cuentas de redes sociales entre los miembros de una pareja ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

C: Estar Indeciso

SITUACIÓN 2: Parejas que se controlan entre sí para saber dónde se encuentran y que con este motivo piden la localización por teléfono.

A: Puede Aceptar $\Rightarrow$ Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimento que empieza a hablar diciendo que no es correcta la idea de compartir la localización entre si en las parejas. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

B: Puede No Aceptar $\Rightarrow$ Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimento que empieza a hablar diciendo que es normal que en las parejas se quieren controlar mutuamente para saber dónde se encuentran y es necesario que acepten este pedido sin oponerse. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

C: Estar Indeciso

SITUACIÓN 3: Parejas que se llaman continuamente entre sí y esperan respuestas inmediatas a los mensajes.

A: Puede Aceptar $\Rightarrow$ Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimento que empieza a hablar diciendo que no es correcto llamarse continuamente con la pareja y responder inmediatamente a los mensajes. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

B: Puede No Aceptar $\Rightarrow$ Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimento que empieza a hablar diciendo que es necesario responder inmediatamente a los mensajes y atender las llamadas entre sí en una pareja. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

C: Estar Indeciso

SITUACIÓN 4: Personas que con permiso o sin permiso utilizan la computadora o el teléfono de su pareja.

A: Puede Aceptar $\Rightarrow$

Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimiento que empieza a hablar diciendo que no es correcto que en las parejas se utilice con o sin permiso el teléfono o la computadora del otro. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

B: Puede No Aceptar $\Rightarrow$

Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimiento que empieza a hablar diciendo que es posible en la pareja utilizar mutuamente con o sin permiso el teléfono o la computadora. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

C: Estar Indeciso

SITUACIÓN 5: Una persona enviando a su pareja un mensaje con contenido sexual sin su consentimiento o forzándola a que envíe un mensaje con contenido sexual.

A: Puede Aceptar ➡

Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimento que empieza a hablar diciendo que no es correcto que una persona envíe a su pareja un mensaje con contenido sexual sin su consentimiento o la fuerce a que envíe un mensaje de este tipo. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

B: Puede No Aceptar ➡

Está viajando en tren. Hay un camino de 5 horas por delante. Con usted hay un viajero en el mismo compartimento que empieza a hablar diciendo que es normal que una persona envíe a su pareja un mensaje con contenido sexual sin su consentimiento o la fuerce a que envíe un mensaje de este tipo. ¿Le hubiese gustado hablar con esta persona para conocer mejor su opinión o no hubiese tenido interés?

Hubiese hablado

No me hubiese importado

C: Estar Indeciso

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler			
Adı	Sekine	Soyadı	İpek
Doğum Yeri	Maltepe	Doğum Tarihi	31.10.1993
Uyruğu	T.C. Vatandaşı	TC Kimlik No	40870542392
E-mail	sekineipek@gmail.com	Tel	05437634353

Eğitim Düzeyi	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	İstanbul Medipol Üniversitesi	2020
Lisans	Süleyman Şah Üniversitesi	2016

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama	Konuşma	Yazma
İngilizce	İyi	İyi	İyi

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
Ales Puanı	71	75,6	87,7

Bilgisayar Program Bilgisi	Kullanma Becerisi
SPSS	İyi
Microsoft Office	Çok İyi

Uluslararası Kitap Bölümü

- İPEK, Sekine; “Dijital Flört Şiddetinin Suskunluk Sarmalı Bağlamında İncelenmesi”, DEMİRKAN, Emine Akbaş / DEMİRKAN, Gürol / ÇIRAK, Mustafa Furkan / DÜZCÜ, Tuğba / ARSAL, Tülay içinde, Medya ve Toplumsal Dönüşüm, 2018, 79-95, Beau Bassin, Globe Edit.

Diğer Yayınlar

- İPEK, Sekine; “Psikoseksüel Perspektiften Flört Şiddeti”, İstanbul Arel Üniversitesi Psikoloji Kulübü Psikoloji Dergisi, 2019, Bahar, 22-25.
- İPEK, Sekine; “Doğum Öncesi Dönemde Bebeğin Beyin Gelişimi”, Fihrist, 2017, 81-87.